

ЗДРУЖЕНИЕ НА СПЕЦИЈАЛИСТИ
ПО СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА ПРИ МСД
MACEDONIAN PROSTODONTIC SOCIETY MEMBER OF MDS

1

КОНГРЕС НА ЗДРУЖЕНИЕ НА СПЕЦИЈАЛИСТИ ПО СТОМАТОЛОШКА
ПРОТЕТИКА ПРИ МСД СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО

**CONGRESS OF THE ASSOCIATION OF PROSTHETIC DENTISTRY - MACEDONIAN
DENTAL SOCIETY WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION**

Охрид 24-26 Јуни 2016
Хотел Метропол

Ohrid 24-26 June 2016
Hotel Metropol

КНИГА НА АПСТРАКТИ

ABSTRACT BOOK

**ЗДРУЖЕНИЕ НА СПЕЦИЈАЛИСТИ ПО СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА
ПРИ МСД**

MACEDONIAN PROSTHODONTIC SOCIETY MEMBER OF MDS

1^{ВИ} КОНГРЕС НА ЗДРУЖЕНИЕ НА СПЕЦИЈАЛИСТИ ПО СТОМАТОЛОШКА ПРОТЕТИКА ПРИ МСД СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО

1ST CONGRESS OF THE ASSOCIATION OF PROSTHETIC DENTISTRY - MACEDONIAN DENTAL SOCIETY WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION

**Охрид 24-26 Јуни 2016
Хотел Метропол**

**Ohrid 24-26 June 2016
Hotel Metropol**

КНИГА НА АПСТРАКТИ ABSTRACT BOOK

Здружение на специјалисти по стоматолошка протетика при МСД

ул. Мајка Тереза бр. 17
1000 Скопје, Македонија

Тел: +389 (0)2 3092841
Факс: +389 (0)2 3092842

Книга на Апстракти
Охрид 2016

Корица и дизајн, техничка обработка
Драган Ласков

Association of Prosthetic Dentistry member of MDS

st. Mother Teresa 17
1000 Skopje, Macedonia

Phone: +389 (0)2 3092841
Fax: +389 (0)2 3092842

Abstract Book
Ohrid, 2016

Cover and Design, Technical preparation
Dragan Laskov

ДОБРЕДОЈДОВТЕ НА 1. МАКЕДОНСКИ ПРОТЕТИЧКИ КОНГРЕС

Почитувани колеги,

Како претседател на Здружението на специјалисти по стоматолошка протетика при Македонското стоматолошко друштво, ви посакувам срдечно добредојде на Првиот Македонски Протетички Конгрес, кој ќе се одржи во прекрасниот Охрид.

На конгресот ќе учествуваат еминентни поканети предавачи од земјата и странство, професори, протетичари и стоматолози, забни техничари, кои ќе презентираат свои искуства и научни достигнувања што ќе допринесат за развој на иднината на нашата професија.

Ќе се одржат повеќе курсеви, избрани според желбите на колегите, за задоволување на растечките потреби за проширување на сознанијата за целосно керамичките реставрации и имплантната терапија во протетиката.

Се надевам дека богатата стручно-научна програма ќе ги задоволи вашите интереси и очекувања. Наша цел е да ја поттикнеме врската меѓу науката и уметноста во протетиката, преку интегрирање на постоечките со новите достигнувања и идеи.

Изразуваме голема благодарност до Стоматолошкиот факултет при Универзитетот Св.Кирил и Методиј за придонесот и поддршката во организација на конгресот.

Благодарен сум за посветеноста на сите колеги, студенти и технички персонал, кои со своето залагања помогнаа за реализација на успешен конгрес.

Во име на моите колеги од Конгресниот одбор ви посакувам интересен конгрес, плодни интерактивни дискусии и пријатен престој на крајбрежјето на Охридското езеро.

Здружение на специјалисти по стоматолошка протетика
Македонско стоматолошко друштво
Претседател

Доц. Д-р Сашо Еленчевски

WELCOME TO THE 1st MACEDONIAN PROSTHODONTIC CONGRESS

Dear colleagues,

As President of the Association of Prosthetic Dentistry – Macedonian Dental Society, I cordially welcome you at the 1st Macedonian Prosthodontic Congress, which will be held in the beautiful city of Ohrid.

The congress will feature highly respected regional and international invited speakers, professors, prosthodontists, clinicians and dental technicians who will share and present significant lectures and scientific advancements that will impact the future of our profession.

Provided workshops are chosen on behalf of the growing needs to broaden the knowledge for all ceramic restorations and implant therapy in prosthodontics.

I am sure you will all enjoy and savour the abundant scientific programme. Our intent is to foster the science and art of prosthetic dentistry by integrating the already tried and true with new advances and ideas.

I want to take the opportunity to express our association's deepest gratitude to the Faculty of Dentistry, University of Ss. Cyril and Methodius, for the contribution in organising the congress.

I am thankful for the dedication of the team of colleagues, students and technical staff, who have worked so hard to turn this congress into a huge success.

On behalf of all my colleagues of the Congress committee I wish you an interesting congress, fruitful and stimulating discussions with colleagues and a pleasant stay at the lake of Ohrid.

*Association of Prosthetic Dentistry
Macedonian Dental Society
President*

Assoc. Prof. Dr. Saso Elencevski

**1^{ви} Конгрес на здружение на специјалисти по протетика при МСД
со меѓународно учество**

**1st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society
with International Participation**

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОНГРЕСОТ

Доц. д-р Сашо Еленчевски

ПОТПРЕТСЕДАТЕЛ

Д-р Златко Масларевски

СЕКРЕТАР

Науч. сор. д-р Сања Панчевска

НАУЧЕН ОДБОР

ПРЕТСЕДАТЕЛ

Проф. д-р Љубен Гугувчевски

ЧЛЕНОВИ

*Проф. д-р Јагода Бајевска
Проф. д-р Јадранка Бундевска
Проф. д-р Биљана Капушевска
Проф. д-р Никола Гиговски
Проф. д-р Весна Коруноска Стевковска
Проф. д-р Љиљана Тихачек - Србија
Проф. д-р Гордана Ковачевска
Проф. д-р Ивица Станчиќ - Србија
Проф. д-р Никола Ангелов - С А Д
Проф. д-р Раде Живковиќ - Србија
Проф. д-р Раде Д. Паравина - С А Д*

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ОДБОР

ПРЕТСЕДАТЕЛ

Ас. д-р Надица Јанева

ЧЛЕНОВИ

*Ас. д-р Светлана Гачева-Цветкова
Д-р Фатон Војника
Д-р Бранко Јовановски
Д-р Надер Исмаили
Д-р Ѓорѓи Ѓотев
Д-р Дајана Трајкова
Д-р Александар Маркоски
Д-р Анета Беговиќ
Д-р Марија Манева
Д-р Благородна Индовска*

PRESIDENT OF THE CONGRESS

Assoc. Prof. Sasho Elenchevski, DDS, PhD

VICEPRESIDENT

D-r Zlatko Maslarevski

SECRETARY OF THE CONGRESS

Research associate Sanja Panchevska, DDS, PhD

SCIENTIFIC COMMITTEE

PRESIDENT

Prof. Ljuben Guguvchevski, DDS, PhD

MEMBERS

Prof. Jagoda Bajevska, DDS, PhD
Prof. Jadranka Bundevska, DDS, PhD
Prof. Biljana Kapushevska, DDS, PhD
Prof. Nikola Gigovski, DDS, PhD
Prof. Vesna Korunoska Stevkovska, DDS, PhD
Prof. Liljana Tihachek, DDS, PhD - Serbia
Prof. Gordana Kovachevska, DDS, PhD
Prof. Ivica Stanchic, DDS, PhD - Serbia
Prof. Nikola Angelov, DDS, PhD - U S A
Prof. Rade Zivkovic, DDS, PhD - Serbia
Prof. Rade D. Paravina, DDS, PhD - USA

ORGANIZATIONAL COMMITTEE

PRESIDENT

Nadica Janeva, DDS

MEMBERS

As. Svetlana Gacheva-Cvetkova, DDS
Faton Vojnika, DDS
Branko Jovanovski, DDS
Nader Ismaili, DDS
Aleksandar Markoski, DDS
Gjorgji Gjotev, DDS
Dajana Trajkova, DDS
Aneta Begovic, DDS
Marija Maneva, DDS
Blagorodna Indovska, DDS

**1^{ви} Конгрес на здружение на специјалисти по протетика при МСД
со меѓународно учество**

**1st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society
with International Participation**

БАНКЕТ	23.06	четврток	работилница	Препарација - Јевремовиќ
	24.06	петок	работилница	импланти - Велидент
	25.06	сабота	работилница	импланти - Велидент
БИЛЈАНА	24.06	петок	орални презентации	
	25.06	сабота	орални презентации	
ЗЕЛЕНА САЛА	26.06	сабота	постер презентации	
БИЗНИС	24.06	петок	изложбен простор	
	25.06	сабота	изложбен простор	
ЦАР САМОИЛ	24.06	петок	предавања техничари	
	25.06	сабота	предавања техничари	

ПРОГРАМА / PROGRAMME

ПЕТОК / FRIDAY 24.06.2016

СЕСИЈА 1 / SESSION 1

Претседателство / Chairmen

1. Љубен Гугувчевски 2. Јадранка Бундевска 3. Ѓорѓи Ѓотев
1. Ljuben Guguvcevski 2. Jadranka Bundevska 3. Gjorgji Gjotev

Време/Time	Автор / Author		Тема / Presentation
10:30 - 11:00	Свечено отворање / Opening ceremony		
11:00 - 11:30	Проф. Д-р Андон Димитров Филчев	БУГ	Феномен на најсилните контакти на најпостериорните заби во централна оклузија
	Prof. Andon Dimitrov Filčev DDS, PhD	BUL	Phenomenon of the Strongest Contacts on the Most Posterior Teeth in Centric Occlusion
11:30 - 12:00	Проф. Д-р Ивица Станчиќ	СРБ	Има ли место за компромис во секојдневната протетичка рехабилитација?
	Prof Ivica Stančić DDS, PhD	SER	Is there place for compromise in prosthetic rehabilitation of patients' in everyday praxis?
12:00 - 12:30	Проф. Д-р Љиљана Тихачек Шојиќ	СРБ	Улогата на стоматологот во лечењето на опструктивна sleep apnea
	Prof. Ljiljana Tihaček Šoić DDS, PhD	SER	The role of dentist in management of obstructive sleep apnea
12:30 - 12:40	Билјана Капушевска	МК	Адјувантна протетичка терапија при рекурентна тензиона главоболка
	Biljana Kapuševska	MK	Adjuvant treatment of recurrent tension headache
12:40 - 12:50	Сашо Еленчевски	МК	Алтернативна терапија кај случаи со микотички stomatitis protetica – in vitro истражување
	Saso Elencevski	MK	Alternative Therapy Of Mycotic Denture Stomatitis – In Vitro Investigation
12:50 - 13:00	Надица Јанева	МК	Изработка на тотални протези со техниката на копирање на протези – приказ на случај
	Nadica Janeva	MK	Fabricating complete dentures with copy denture technique – a case report
13:00 - 13:10	Анета Мијоска	МК	Влијание на оралната средина врз изборот и успехот на циркониумските реставрации
	Aneta Mijoska	MK	Impact of the oral environment on physical properties of zirconia dioxide ceramics
13:10 - 13:20	Соња Вујасин	МК	Индикации за тангенцијална препарација кај zirconia изработки
	Sonja Vujasin	MK	Indications for knife-edge preparation in prosthetics zirconia restorations

**1^{ви} Конгрес на здружение на специјалисти по протетика при МСД
со меѓународно учество**
**1st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society
with International Participation**

13:20 - 13:30	Будима Пејковска Шахпаска	МК	Суптотална беззабност во горната вилица-можности и предизвици преку приказ на случаи во секојдневната клиничка пракса
	Budima Pejkovska Šahpaska	МК	Subtotal edentulousness in the upper jaw, opportunities and challenges, through case studies in every day clinical practice
13:30 - 13:40	Дајана Трајкова	МК	Клиничко практичен водич за помош и одржување на пациенти со подвижни и фиксни дентални реставрации
	Dajana Trajkova	МК	Clinical practice guidelines for maintenance and recall of patients with mobile and fix prosthetic restorations

СЕСИЈА 2 / SESSION 2			
Претседателство / Chairmen			
1. Јагода Бајевска 2. Емилија Бајрактарова Ваљакова 3. Благородна Индовска 1. Jagoda Bajevska 2. Emilija Bajraktarova Veljakova 3. Blagorodna Indovska			
Време / Time	Автор / Author		Тема / Presentation
16:30 - 17:00	Проф. Д-р Љубен Гугувчевски	МК	Прилог кон дијагнозата на виличнозглобните неправилности
	Prof. Ljuben Guguvčevski DDS, PhD	МК	Contribution in Temporomandibular Disorders Diagnosis
17:00 - 17:30	доц. Д-р Александра Милиќ Лемиќ	СРБ	Рехабилитација на скратен забен низ – која е најдобрата опција од аспект на дистрибуција на оклузалното оптеретување
	Assoc prof. Aleksandra Milić Lemić DDS, PhD	SER	Managing shortened dental arches –what option is the best when occlusal loading distribution is concerned?
17:30 - 18:00	Проф. Д-р Раде Живковиќ	СРБ	Епидемиолошки и микробиолошки аспекти на протезниот стоматит - можности за профилакса
	Prof. Rade Zivković DDS, PhD	SER	Epidemiological and microbiological aspect of denture stomatitis – possible preventive measures
18:00 - 18:10	Јадранка Бундевска	МК	Односот на точката xi и оклузалната рамнина кај наши испитаници
	Jadranka Bundevska	МК	Relation between the xi point and the occlusal plane at our patients
18:10 - 18:20	Сања Панчевска	МК	Задоволството на пациентите од терапијата со тотални протези
	Sanja Panchevska	МК	Patients' satisfaction with complete denture therapy
18:20 - 18:30	Соња Апостолска	МК	Реставрација на фрактурирани заби со естетски колчиња и композитна коронка - приказ на случај
	Sonja Apostolska	МК	Restoration of a fractured tooth with esthetic fiber posts and composite crown: a case report
18:30 - 18:40	Василка Ренцова	МК	Микропроток кај заби реставрирани со композитни колчиња
	Vasilka Rendzova	МК	Microleakage of endodontically treated teeth restored with fiber posts
18:40 - 18:50	Ивона Ковачевска	МК	Евалуација на современите полимери - предизвик во протетската дентална рехабилитација
	Ivona Kovačevska	МК	Evaluation of contemporary polymers - a challenge in prosthetic dentistry rehabilitation

18:50 - 19:00	Катерина Василевска Гешовска	МК	Претпротетички ортодонски третман кај пациенти со скелетни малоклузии
	Katerina Vasilevska Gešovska	МК	Orthodontic-prosthetic approach in the treatment
19:00 - 19:10	Јулија Донева	МК	Естетска стоматологија-уметнички спој на ортодонција,хирургија и протетика
	Julija Doneva	МК	Aesthetic stomatology– an artistic combination of orthodontics, surgery and prosthetics of skeletal malocclusion

САБОТА / SATURDAY 25.06.2016

СЕСИЈА 3 / SESSION 3

Претседателство / Chairmen

1. Билјана Капушевска 2. Гордана Ковачевска 3. Петар Зафиров
1. Biljana Kapuševska 2. Gordana Kovachevska 3. Petar Zafirovski

Време/Time	Автор / Author		Тема / Presentation
10:30 - 11:00	Проф. Д-р Милан Кухар	СЛО	Мобилни парцијални протези и импланти
	Prof. Milan Kuhar DDS, PhD	SLO	Removable partial denture and implants
11:00 - 11:30	Проф. Д-р Владо Ванковски	МК	Корелација помеѓу супраоклузија и мостовите конструкции врз имплантати
	Prof. Vlado Vankovski DDS, PhD	МК	Correlation of supraocclusion and prosthetic restorations over implants
11:30 - 12:00	Доц. Д-р Марко Јаковац	ХРВ	Различни керамички решенија при комплексна орална рехабилитација
	Assoc Prof. Marko Jakovac DDS, PhD	CRO	Different ceramic solutions in complex oral rehabilitation
12:00 - 12:10	Јагода Бајевска	МК	Трендови и предизвици на целосно керамичките дентални системи
	Jagoda Bajevska	МК	Trends and challenges of all-ceramic dental systems
12:10 - 12:20	Гордана Ковачевска	МК	CAD/CAM привремени фиксно-протетички надоместоци
	Gordana Kovačevska	МК	CAD/CAM temporary fixed prosthodontic dentures
12:20 - 12:30	Емилија Бајрактарова Ваљакова	МК	Метал-керамички, целосно керамички или циркониумски реставрации: избор, примена, за и против
	Emilija Bajraktarova Veljakova	МК	Metal-ceramic, all-ceramic or zirconia restorations: selection, indication, pro and con
12:30 - 12:40	Милан Камчев	МК	Имплато-протетиката во максилата во зависност од локалните анатомски услови
	Milan Kamčev	МК	Implanto prosthetic in maxillae depends on local anatomical conditions
12:40 - 12:50	Драган Петровски	МК	Интеракции помеѓу препарати со еугенол и композитни цемента- преглед на литература
	Dragan Petrovski	МК	Interactions between eugenol preparations and resin cements- a literature review

12:50 - 13:00	Ана Кртолица	МК	Црвено/бела естетика
	Ana Krtolica	МК	Red/white aesthetics
13:00 - 13:10	Наташа Ставрева	МК	Ефектот на различни видови на препарации врз фрактурната резистентност на циркониумските коронки
	Nataša Stavreva	МК	Effect of different marginal designs on fracture resistance of zirconia crowns
13:10 - 13:20	Атанас Павлевски	МК	Избор на оклузија при имплантолошки носени протетски помагала
	Atanas Pavlevski	МК	Occlusion guidelines in implant-supported reconstruction

СЕСИЈА 1 / SESION 1		
Претседателство / Chairmen		
1. Анета Мијоска 2. Раде Живковиќ 3. Бранко Јовановски 1. Aneta Mijoska 2. Rade Zivković 3. Branko Jovanovski		
Нумерација Numeration	Автор / Author	Постер / Poster
A1	Маријан Петков	Безметална керамика како индикација за современа естетска реконструкција на фронтална регија – приказ на случај
	Marijan Petkov	Metal free ceramics as an indication of contemporary aesthetic reconstruction in frontal region – case report
A2	Емилија Бајрактарова Ваљакова	Киселините како средства за подготовка на керамичките реставрации за атхезивно цементирање или поставување на ортодонтски брекети
	Emilija Bajraktarova Veljakova	Acids – surface treatment agents for adhesive lutting of ceramic restorations or placement of orthodontic brackets
A3	Билјана Капушевска	Корелација меѓу денталниот плак и четкањето на забите според charters-овата техника кај пациенти со фикснопротетички надоместоци
	Biljana Kapusevska	The correlation between dental plaque and charters' tooth brushing technique on patients with fixed prosthodontics
A4	Никола Гиговски	Дебелина на цементен слој – клинички импликации врз постцементиращката елевација и рабната дискрепанца кај вештачките забни коронки
	Nikola Gigovski	Cement film thickness – clinical implications upon the post-cementation elevation and marginal discrepancy of artificial dental crowns
A5	Светлана Гачева-Цветкова	Заштита на постпрепарациона дентиска рана
	Svetlana Gačeva Cvetkova	Protection of postpreparational dentine wound
A6	Светлана Гачева-Цветкова	Парцијална протеза или циркуларен мост? –приказ на случај
	Svetlana Gačeva Cvetkova	Partial denture or circular dental bridge? – case report

A7	Гордана Ковачевска	Можности за дизајнирање на протетички/импланто протетички надоместоци со exocad dental cad софтвер
	Gordana Kovačevska	Opportunities for designing prosthetic/implantprosthetic dentures with exocad dental cad software
A8	Благоја Даштевски	Компаративни вредности на меѓувилчен заемен сооднос при фиксирање со класичен и современ начин
	Blagoja Daštevski	Comparative values of maxillary-mandibular relations in fixing classic and contemporary way
A9	Данило Крстевски	Фронтална естетика со безметална керамика
	Danilo Krstevski	Red and white aesthetics in frontal region
A10	Сашко Богдановски	Имплато-протетски третман кај пациенти со субтотална беззабост
	Saško Bogdanovski	Implant supported prosthodontic treatment in patients with subtotal edentulous
A11	Златко Влашки	Бруксизмот како акцесоренризик фактор во етиопатогенезата на парадонталната болест и можноста за протетска рехабилитација
	Zlatko Vlaški	Bruxism as an accessory risk factor in the etiopathogenesis of periodontal disease and possibility of prosthetic rehabilitation
A12	Златко Масларевски	Протетска припрема на деструирани и абрадирани заби со примарни телескоп капици
	Zlatko Maslarevski	Preparation of destroyed and abrasive teeth with primary telescopic crowns
A13	Јадранка Бундевска	Минимална парцијална протеза – ДА или НЕ ?
	Jadranka Bundevska	Minimal partial denture - yes or no?
A14	Дарко Ѓорѓиевски	Корекција на вертикалната димензија кај пациенти носители на тотални протези - приказ на случај
	Darko Gjorgjievski	Correction of vertical dimension in complete denture wearers – a case report
A15	Анета Ангеловска	Превенција на ресорптивни промени на алвеоларните гребени кај беззаби пациенти
	Aneta Angelovska	Prevention of the alveolar ridge resorption in edentulous patients
A16	Маја Ангеловска	Орална рехабилитација на пациенти со генерализирана абразија-приказ на случај
	Maja Angelovska	Oral rehabilitation in patient with generalized abrasion – a case report
A17	Јулијана Николовска	Поставеност на забите кај тоталните протези користејќи фонетски принципи
	Julijana Nikolovska	Complete dentures teeth placement using phonetic principals
A18	Наташа Ставрева	Естетско-функционално решение при абразија во горна и долна вилица – приказ на случај
	Nataša Stavreva	Aesthetic and functional solution of abrasion in upper and lower jaw – case report

СЕСИЈА 2 / SESION 2		
Претседателство / Chairmen		
1. Сања Панчевска 2. Ивица Станчиќ 3. Елица Кртолица 1. Sanja Panchevska 2. Ivica Stančić 3. Elica Krtolica		
Нумерација Numeration	Автор / Author	Постер / Poster
Б1	Танжу Шашко	Естетско и функционално решение кај пациент со вкрстен загриз
	Tanzu Sashko	Aesthetic and functional solution in a patient with cross-bite - a case report
Б2	Благородна Индовска	Фиксно - мобилни конструкции со атечмени CEKA PRECI-LINE 1811
	Blagorodna Indovska	Fixed - mobile constructions with attachments ceka preci-line 1811
Б3	Ана Спировска	Оправданост за изработка на суптотална телескоп скелетирана протеза
	Ana Spirovska	Justification for making subtotal telescopic metal frame dentures
Б4	Надер Исмаили	Progenia vera кај парцијална беззабност приказ на случај
	Nader Ismaili	Progenia vera in partial edentuloussness - Case report
Б5	Флорент Бафтијари	Естетски параметри за одредување неуспех и причини за демонтирање на деналните мостови
	Florent Baftijari	Aesthetic parameters for determination of failure and reasons for dental bridge removal
Б6	Будима Пејковска Шахпаска	Можности за протетичка терапија со суптотални протези
	Budima Pejkovska Šahpaska	Prevention of oro-facial trauma from sports activities
Б7	Слободан Ѓуришиќ	Можностите за протетичко згрижување на беззабни пациенти – приказ на случај
	Slobodan Gjurišić	The possibilities of prosthetic care edentulous patient - a case report
Б8	Евдокија Јанкуловска	Функционалната оклузија и протетската рехабилитација
	Evdokiја Јанкуловска	Functional occlusion and prosthodontic rehabilitation
Б9	Билјана Капушевска	Згрижување на пациенти со поставена dg. myositis
	Biljana Kapuševska	Providing care for patients with established dg. Myositis
Б10	Весна Коруноска – Стевковска	Процена на оклузална анализа со T-Scan II компјутерски систем и оклузална анализа со артикулациона хартија кај пациенти со фикснопротетички конструкции
	Vesna Korunoska - Stevkovska	Evaluation of the occlusal analysis with t-scan ii computerized system and occlusal analysis with the articulating paper in patients with fixed prosthodontics constructions

Б11	Раде Живковиќ	Тридимензионална симулација на темпоромандибуларниот зглоб со методот на конечни елементи
	Rade Zivković	Three-dimensional finite element simulation of the temporomandibular joint
Б12	Анета Мијоска	Превенција на oro-фацијални трауми од спортски активности
	Aneta Mijoska	Prevention of oro-facial trauma from sports activities
Б13	Филип Тантуровски	Естетиката како фактор за изработка на нови тотални протези
	Filip Tanturovski	Aesthetics – factor for making new total dentures – cases report
Б14	Олга Ѓуришиќ	Реконструкција на трауматски оштетени заби во фронтална регија
	Olga Gjurišić	Reconstruction of trauma damaged tooth in the anterior region
Б15	Марко Зафировски	Дали интраорални апликатори се корисни во третман на опструктивна ноќна апнеа?
	Marko Zafirovski	Are intraoral applicators useful in obstructive sleep apnea treatment?
Б16	Љилјана Стојановиќ	Ортодонција за сите возрасти
	Ljiljana Stojanović	Orthodontic for all ages
Б17	Љилјана Стојановиќ	Интердисциплинарен пристап кај пациенти со хиподонција
	Ljiljana Stojanović	The interdisciplinary management of a patient with hypodontia
Б18	Весна Јуруковска-Шотаровска	Механичките особини на титаниумските колчиња
	Vesna Jurukovska-Šotarovska	The mechanical properties of titanium posts

Colgate®

COLGATE TOTAL®

ОБЕЗБЕДУВА ЗАШТИТА*
НА 100% ОД
ПОВРШИНИТЕ ВО УСТАТА¹

- Стандардните пастите[†] ги заштитуваат само тврдите ткива, што претставува 20% од устата²
- Останатите 80% од устата се јазикот, образите и непцата, кои можат да бидат резервоар на бактерии за повторно колонизирање на плаковиот биофилм

**ЗОШТО ДА СЕ ЗАДОВОЛИТЕ СО 20% КОГА МОЖЕТЕ
ДА ИМ ПОНУДИТЕ НА ПАЦИЕНТИТЕ ЗАШТИТА НА
100% ОД ПОВРШИНИТЕ ВО УСНАТА ПРАЗНИНА?**

За повеќе информации посетете ја www.colgateprofessional.co.uk

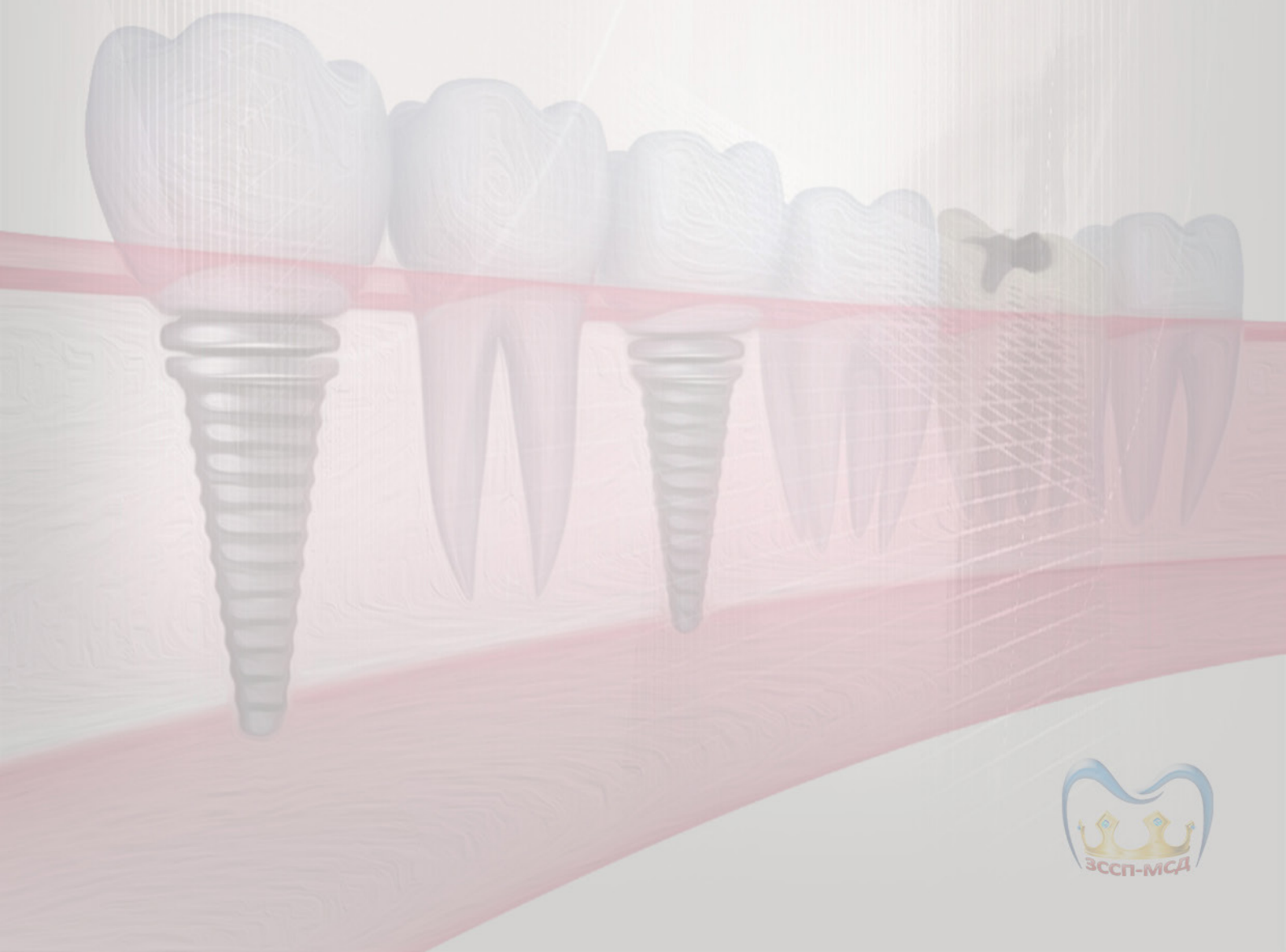

*Дополнително на флуорот за заштита од кариес, Colgate Total® обезбедува 12-часовна антибактериска заштита на забите, јазикот, образите и непцата.

[†]Дефинирана како флуоридна паста за заби која нема антибактериско дејство.

Референци: 1. Fine DH, Sreenivasan PK, McKiernan M, et al. J Clin Periodontol. 2012;39:1056-1064. 2. Collins LMC, Dawes C. J Dent Res. 1987;66:1300-1302.

Поканети преподавачи
Invited Speakers

Проф. д-р. Андон Димитров Филчев, DDS, PhD

Роден- град Петрич

Високо образование- Стоматолошки факултет, МУ- Софија, 1972

Кариера:

1975г.- асистент на катедрата “Стоматолошка протетика”, СФ- Пловдив;

1978г.- асистент на катедрата “Стоматолошка протетика”, СФ- Софија;

1979г.- специјалист доктор по стоматолошка протетика

1984-85г.;1992-93г.;1996г.- стипендист на фондацијата “Alexander von Humboldt Fellow”, Uni-Zahnklinik, Munster, Германија;

1989г.- доцент на катедрата по стоматолошка протетика, СФ- Софија;

1997г.- професор;

2005г.- специјалист доктор по општа стоматологија;

2001-2005г.; 2006-2010г.- претседател на БНСД;

2008г.- национален консултант по стоматолошка протетика

2009г.- раководител на катедра по стоматолошка протетика, ФДМ- Софија

2008-2010г.- заменик ректор на МУ- Софија по меѓународна интеграција и проектно финансирање

2010г.- главен редактор на списанието “Дентална медицина” и “Проблеми на денталната медицина”

2010г.- декан на ФДМ, МУ- Софија

2015г.- добитник на наградата “Панацеа-златна”, МУ- Софија

Научна дејност: над 100 научни публикации и коавторство на 4 книги по стоматолошка протетика, автор на 2 книги по стоматолошка протетика. Ментор на 5 научни дисертации.

Дисертации:

1. Андон Димитров Филчев, 1986г.- дисертација за научен степен PhD:

Анатомо-функционални карактеристики на оклузалните забни контакти, ФДМ, МУ, Софија, 185 страни

2. Андон Димитров Филчев, 1995г.- дисертација за научен степен DSc:

Оклузо-артикулациони проблеми во стоматолошката протетика, ФДМ, МУ, Софија, 243 страни

Prof. Andon Dimitrov Filtchev, DDS, PhD

Prof Andon Dimitrov Filčev, DDS., PhD

Born – in Petrič

University degree: Faculty of Dentistry, MU – Sofija, 1972

Career:

1975 – assistant at the department for Prosthetic Dentistry, FD Plovdiv

1978- assistant at the department for Prosthetic Dentistry, FD Sofia

1979 – specialization in prosthetic dentistry

1984-85; 1992-93, 1996- got scholarship by the Fondation Alexander von Humboldt Fellow”, Uni-Zahnklinik, Munster, Germany;

1989 – associated profesor

1997 – specialization in general dentistry

2001-2005, 2006-2010 – president of BNSD

2008 - national consultant for prosthetic dentistry

2009 – head of the Department for prosthetic Dentistry, FDM –Sofia

2008-2010 vice (deputy) Rector at MU – Sofia

2010 - editor of the journals Dental Medicine and Problem of Dental Medicine

2010 – Dean of FDM, MU-Sofia

2015 – Panacea – gold award, MU-Sofija

Scientific activities

Over 100 publications, coauthor of 4 books for prosthetics dentistry, autor of 2 prosthodontics books. Menthor of doctoral dissertations

А П С Т Р А К Т

ФЕНОМЕН НА НАЈСИЛНИТЕ КОНТАКТИ НА НАЈПОСТЕРИОРНИТЕ ЗАБИ ВО ЦЕНТРАЛНА ОКЛУЗИЈА

Андон Филчев

Во 1983 година во Бугарија формулиран е феноменот на доминација на контакти во централна оклузија, подоцна објавен на англиски, француски и италијански јазик и гласи: Контактите на најдисталниот пар антагонисти доминираат во 90% од случаите со непроменето забало.

Го докажавме неговото постоење со три различни методи: преку оклузални фотоснимки на восочен и силиконски загриз, преку полимеризационо - оптички студии и математички пат.

Калачев, 20 години подоцна, истражи 18 испитаници со T-Scan системот и го потврди феноменот формулиран од страна на Филчев кој е валиден во 90% од случаите.

Преку користење на T-Scan системот и помошен софтвер за разликување на оптоварувањето во различни делови од забните низи, како и нивна визуелизација и локализација преку восочни и силиконски отпечатоци, претставени се новите докази и објаснувања за постоење на феноменот на доминација на најсилните контакти во дисталната регија на антагонистите во централна оклузија-максимална интеркуспидација- формулирана од Филчев. Максималните мастикаторни сили снимени со T-Scan системот се лоцирани во централната оклузија-максимална интеркуспидација на природната дентиција, дистално- на најпостериорниот пар антагонисти, кои во трајната дентиција претставуваат трети молари, а во млечната дентиција се втори молари.

Феноменот на доминација на контакти во централна оклузија, по презентираниот студија ги објаснува следните форми: најсилните оклузални контакти се снимени дистално-на најпостериорниот пар антагонисти при максимален притисок во централна оклузија- максимална интеркуспидација на мандибуларниот и максиларниот природен забен низ во 90% од случаите.

Феноменот не ги зема во предвид случаите на оклузална реставрација на првите молари во однос на третите на пример, полнење или поединечна коронка. На овој начин создадените оклузални контакти неповолно ги насочуваат мастикаторните сили врз предните молари.

ЗСПП-МСД

ABSTRACT

PHENOMENON OF THE STRONGEST CONTACTS ON THE MOST POSTERIOR TEETH IN CENTRIC OCCLUSION

Andon Filtchev

On May 4 1983 in Bulgaria we formulated the phenomenon of domination of contacts in centric occlusion that was later on published in English, French and Italian and reads: the contacts of the most distal pair of opposing teeth dominate in centric occlusion in 90 % of the cases with intact dentition.

We proved the existence of the phenomenon through three different methods: of wax and silicon impressions, polarization-optical study and mathematical.

Kalachev⁴, 20 years later, investigated 18 persons by T-Scan system and confirmed that the phenomenon formulated by Filtchev^{1,2,3} is valid in the same 90 % of the cases.

Together with prof Kalachev⁵, using T-Scan system²⁰ and auxiliary software for differentiating the loads in different sections of the dental rows, as well as their visualization and localization through wax and silicon impressions, is targeted at providing new proofs and giving an explanation of the existence of the phenomenon of domination of the strongest contacts (supracontacts) of the most distal pair of counter-standing teeth in centric occlusion – maximum intercuspation – formulated by Filtchev.^{1,2,3,4,5} The maximum masticatory forces recorded by T-Scan system are located in centric occlusion – maximum intercuspation of the natural dentition, distally – on the most posterior pair of opposing molars which in a dentition of 32 teeth are the third molars and in a dentition of 28 teeth are the second molars.

The phenomenon of domination of contacts in centric occlusion – maximum intercuspation, formulated by Filtchev in 1983, after the present study may obtain the following form: the strongest occlusal contacts (supracontacts) are recorded distally – on the most posterior pair of opposing teeth at maximum pressure in centric occlusion – maximum intercuspation of the mandibular to the maxillary natural dental row in 90 % of the cases.

Phenomenon is not considered in cases of occlusal restoration of anterior located molars according most posterior molar for example, by an filling or a single crown, occlusal contacts may be created which will unfavorably transfer the specific masticatory forces onto that anterior molar.

Проф. д-р. Ивица Станчиќ, DDS, PhD

Проф. Др Ивица Станчиќ, е редовен професор на Клиниката за стоматолошка протетика на Стоматолошкиот факултет во Белград. Магистер и доктор на стоматолошки науки, специјалист по стоматолошка протетика. Досега има објавено 255 стручни и научни трудови. Автор е на три објавени патенти од стоматолошката протетика. Добитник е на 14 награди од областа на наука и пронајдоци, како и две признанија од земјите во регионот за посебни заслуги во развојот и унапредувањето на стручните организации. Актуелен претседател на Секцијата за стоматолошка протетика при Српското лекарско друштво.

Prof. Ivica Stančić, DDS, PhD

Prof. dr Ivica Stančić, professor at Clinic for Prosthetic Dentistry, School of Dental Medicine, in Belgrade. Master and PHD of dental sciences. Prosthetic dentistry specialist. So far he published 255 scientific articles. He is the author of 3 patents in the field of prosthetic dentistry. He is the winner of 14 awards in the field of science and inventions, as well as 2 tribute awards from regional countries for special merit in advancement and development of professional organizations. He is the president of the section of prosthetic dentistry in serbian medical society. He is the head of the study programme Dental technician – proshtetic technician in School of Dental Medicine in Belgrade.

**1^{ви} Конгрес на здружение на специјалисти по протетика при МСД
со меѓународно учество**

**1st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society
with International Participation**

А П С Т Р А К Т

ИМА ЛИ МЕСТО ЗА КОМПРОМИС ВО СЕКОЈДНЕВНАТА ПРОТЕТИЧКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА?

Ивица Станчиќ

Со студиозен клинички преглед и рентген снимки, може да се дојде до оптималните индикации во секојдневната работа. И покрај тоа добиените анамнестички податоци често пати се во коализија со планираната индикација за протетичка рехабилитација. Во овие случаи, стануваме сведоци клику е компромисот во решавањето на затекнатиот и нарушен орален статус на пациентите застапен во 21 век. Во вакви ситуации, често пати сме немоќни во реализација на софистицирани забни надоместоци со добра прогноза, без оглед на сите наши знаења и современи технички можности. Сепак, наша задача е пациентот од стоматолошката амбуланта да го испратиме задоволен, естетски функционално рехабилитиран, така што секој компромис претставува сериозна задача во секојдневната стоматолошка пракса. Прикажани се повеќе случаи од секојдневието.

ABSTRACT

IS THERE PLACE FOR COMPROMISE IN PROSTHETIC REHABILITATION OF PATIENTS' IN EVERY-DAY PRACTICE?

Ivica STANČIĆ

Optimal therapy indication in everyday practice can be achieved by detailed clinical examination and radiograph analysis. Nevertheless, obtained anamnestic data are often in collision with planned therapy indication. In that case, we become witnesses in the fact that compromise is so much present in resolving disrupted oral status in XXI century. In these situations, we are often powerless in realization of sophisticated dental appliances with good prognosis, no matter our knowledge and modern technical opportunities. However, our task is to make sure that our patient is satisfied and functionally and aesthetically rehabilitated when he/she leaves dental clinic. That is the reason why every compromise represents serious and demanding task of everyday dental practice.

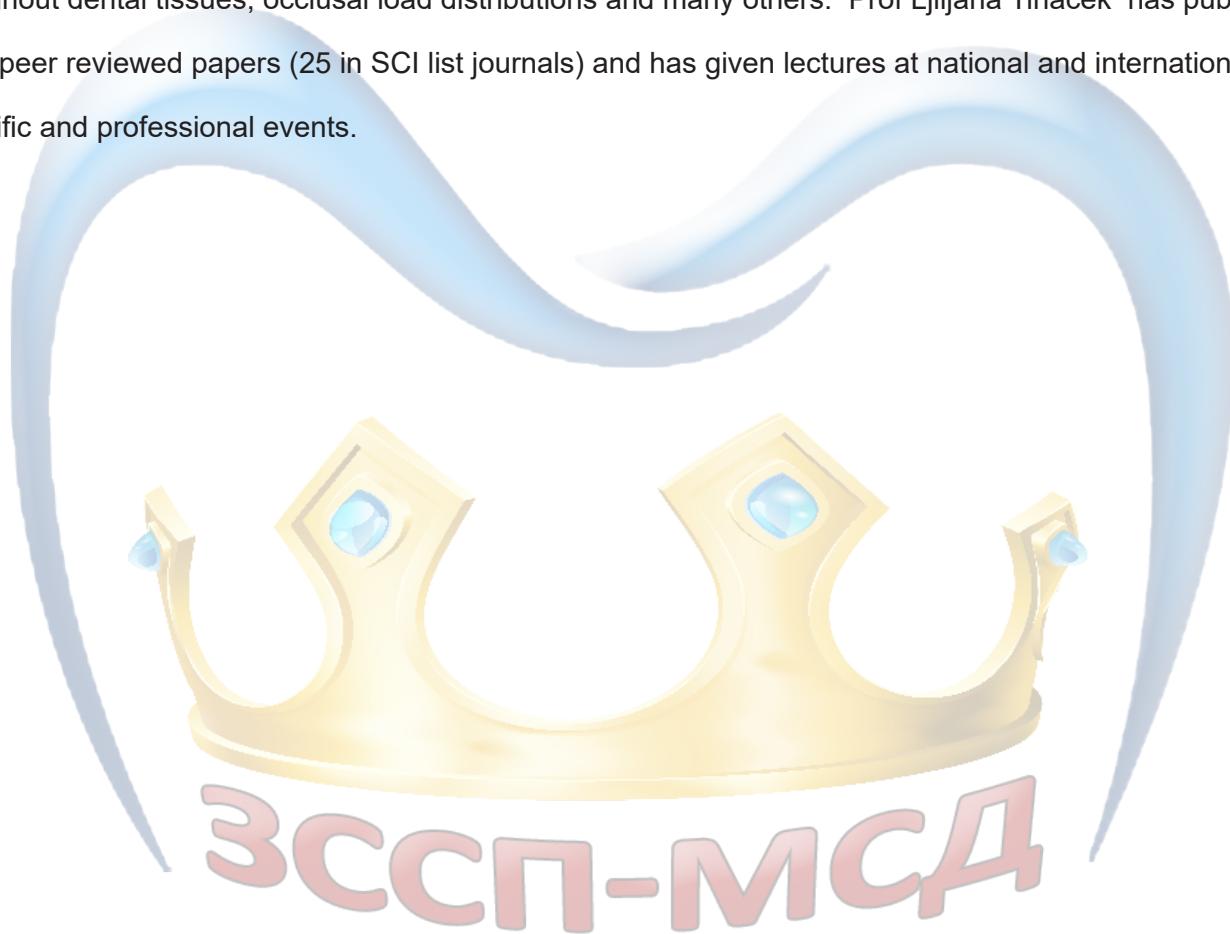
Проф. д-р. Љиљана Тихачек Шојиќ, DDS, PhD

Др. Љиљана Тихачек Шојиќ, редовен професор, доктор на стоматолошки науки, специјалист, на Клиниката за стоматолошка протетика на Стоматолошкиот факултет на Универзитетот во Белград е од 1985. Автор е на повеќе монографии, учебници за редовна и постдипломска настава и коавтор во меѓународни научни монографии. Има објавено околу 250 трудови од кои 30 се во часописи на СЦИ листата. Носител е на права за четири патентни иновации. Добитник е на голем број награди од областа на наука и пронајдоци. Ментор е на 10 магистерски и докторски дисертации, соработник во три научни истаржувачки проекти и раководител на два меѓународни. Актуелен продекан за настава на Стоматолошкиот факултет на Универзитетот во Белград. Член е на повеќе стручни интернационални домашни асоцијации.

Prof. Ljiljana Tihaček Šojić, DDS, PhD

Prof Ljiljana Tihaček Šojić is a vice dean for education at School of Dentistry, University of Belgrade. At present, she is Full time Professor at the Clinic for Prosthetic Dentistry of School of Dental Medicine, University of Belgrade. She is currently a member of two project groups (Project No 175021 of Ministry of education and science, Republic of Serbia, and ReFEEHS Erasmus + CBHE Project). Her fields of interest varies from different topics concerning prosthetic dentistry including TMJ disorders, diffusion process throughout dental tissues, occlusal load distributions and many others. Prof Ljiljana Tihaček has published many peer reviewed papers (25 in SCI list journals) and has given lectures at national and international scientific and professional events.

А П С Т Р А К Т

УЛОГАТА НА СТОМАТОЛОГОТ ВО ЛЕЧЕЊЕТО НА ОПСТРУКТИВНА SLEEP APNEA

Љиљана Тихачек Шојиќ

Раде Живковиќ, Александра Милиќ Лемиќ

ОПСТРУКТИВНА SLEEP APNEA (Obstructive Sleep Apnea) е една од натешките пореметувања за време на спиењето. Попозната е како фактор на ризик од сообраќајни несреќи, како и од несреќи на работно место заради ненаспаност. Исто така и се препишуваат голем број на предиспонирачки фактори за болести на срцето и исхемичните блести на срцето.

Покрај хируршките терапевтски можности и користењето на апарати за континуирано позитивен притисок на воздух (Continuous Positive Airway Pressure), индивидуално изработените орални апарати се ефикасна терапевтска опција за лечење на слаба и средна опструктивна Sleep Apnea.

Фактите добиени врз основа на клиничките студии и многу меѓународни здруженија за лечење на Sleep Apnea ја потврдуваат нивната ефикасност во терапијата и ги препорачуваат за широка употреба кога за тоа постои индикација. Од таа причина, целта ни е да ги претставиме можностите на оралните апарати во терапија на Sleep Apnea - та со акцент на улогата на стоматологот во тимот за лечење на симптомите на Sleep Apnea како и неговата улога во нашиот регион.

Оралните апарати се изработуваат поединечно за секој пациент, со фиксирање на мандибулата во положба на протрузија и во распон од 50% од максималната протрузија.

Пациентите се комфортни за време на користењето на оралните апарати и спремни се да ги користат на подолг временски период.

Овие апарати се практични и достапни во споредба со апаратите на континуирано позитивниот притисок на воздух кој до сега беше единствено достапен неинвазивен метод на лечење. Употребата на оралните апарати е сигурна и добро се поднесува и затоа треба да се препорачува кај пациентите со OSA симптомите.

ЗСПП-МСД

ABSTRACT

THE ROLE OF DENTIST IN MANAGEMENT OF OBSTRUCTIVE SLEEP APNEA

LJILJANA TIHAČEK ŠOJIĆ

RADE ŽIVKOVIĆ, ALEKSANDRA MILIĆ LEMIĆ

Obstructive sleep apnea (OSA) is one of the most prevalent sleep disorders. It is recognized as a serious risk factor for car and workplace accidents due to daytime sleepiness, and factor for coronary heart diseases and stroke.

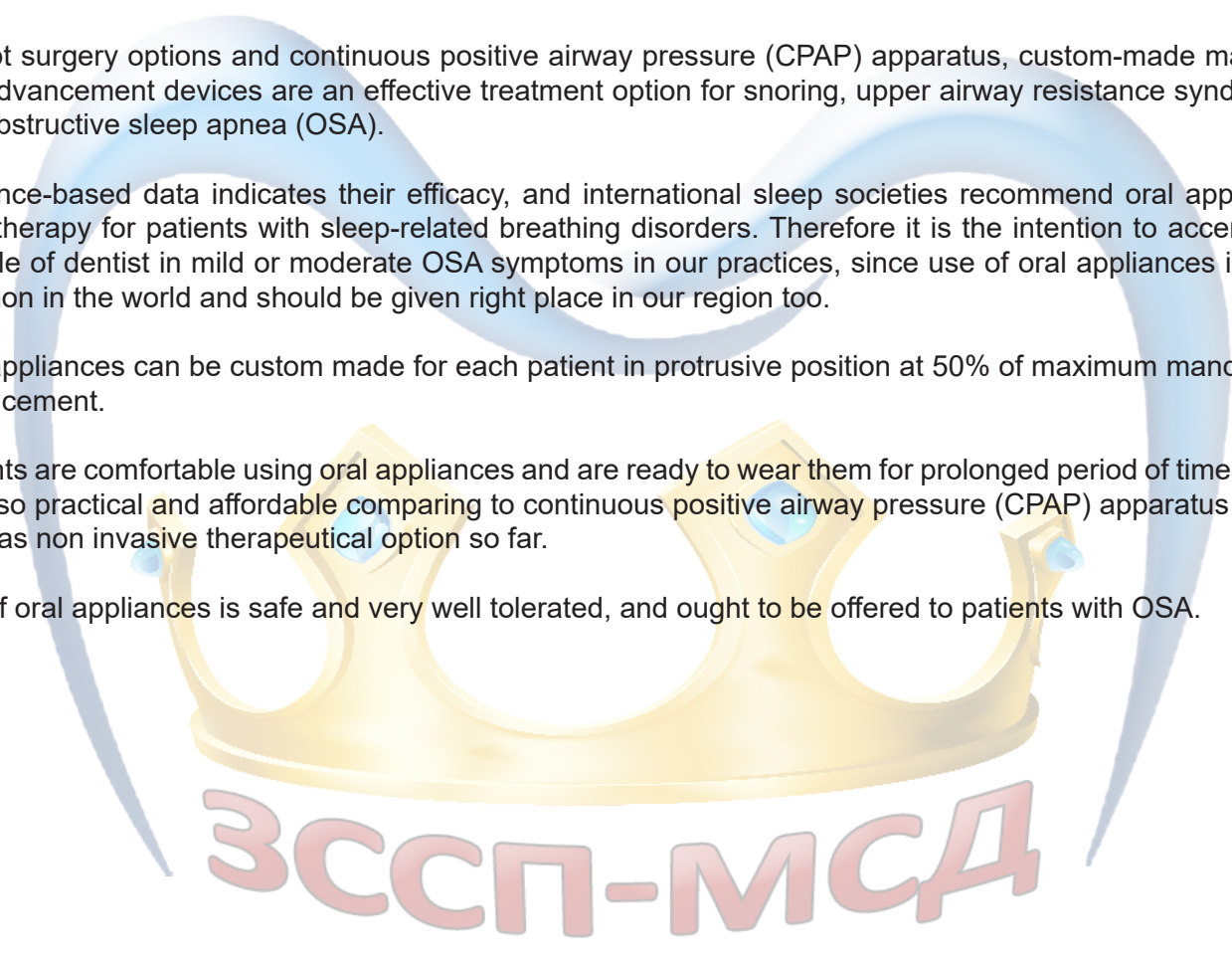
Except surgery options and continuous positive airway pressure (CPAP) apparatus, custom-made mandibular advancement devices are an effective treatment option for snoring, upper airway resistance syndrome, and obstructive sleep apnea (OSA).

Evidence-based data indicates their efficacy, and international sleep societies recommend oral appliance (OA) therapy for patients with sleep-related breathing disorders. Therefore it is the intention to accentuate the role of dentist in mild or moderate OSA symptoms in our practices, since use of oral appliances is very common in the world and should be given right place in our region too.

Oral appliances can be custom made for each patient in protrusive position at 50% of maximum mandibular advancement.

Patients are comfortable using oral appliances and are ready to wear them for prolonged period of time. They are also practical and affordable comparing to continuous positive airway pressure (CPAP) apparatus registered as non invasive therapeutical option so far.

Use of oral appliances is safe and very well tolerated, and ought to be offered to patients with OSA.

ЗССП-МСД

**1^{ви} Конгрес на здружение на специјалисти по протетика при МСД
со меѓународно учество**

**1st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society
with International Participation**

Проф. д-р. Љубен Гугувчевски, DDS, PhD

Проф. д-р Љубен Гугувчевски е редовен професор на катедрата по стоматолошка протетика на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Има објавено околу стотина стручнонаучни публикации во домашни и странски списанија од областа на стоматолошката протетика. Последниве петнаесеттина години се занимава со проблематиката на дисфункциите на виличниот зглоб. Автор е на повеќе учебници, учебни помагала и монографии од областа на протетиката, оклузалните промени и виличнозглобната патологија.

Prof. Ljuben Guguvcevski, DDS, PhD

Prof. Ljuben Guguvcevski is a professor on the cathedra of prosthetic dentistry of the faculty for dental medicine in Skopje. He has published about hundred studies in domestic and foreign journals. In the last fifteen years his interest is on tempoormandibuar dysfunctions. He is also author of textbooks and monographic editions in the field of prosthetic dentistry, occlusal changes and joint jaw pathology.

А П С Т Р А К Т

ПРИЛОГ КОН ДИЈАГНОЗАТА НА ВИЛИЧНОЗГЛОБНИТЕ НЕПРАВИЛНОСТИ

Љубен Гугувчевски

Дијагностиката на темпоромандибуларната дисфункција е во тесна врска со познавањето на класификацијата на овие неправилности. Денес, виличнозглобните дисфункции се класифицирани на четири нивоа на неправилности: неправилности на џвакалните мускули, неправилности на виличниот зглоб, хроничната мандибуларна хипомобилност и неправилности во развојот на виличните коски и џвакални мускули.

Цел на трудот е да се проценат главните симптоми и неправилности коишто се однесуваат на променетата функција на комплексот кондил-дискус.

Трите типови пореметувања на комплексот кондил-дискус се однесуваат на: изместување на дискусот, изместување на дискусот со редукција и изместување на дискусот без редукција. Кога долната заддискусна ламина и задниот дискусен лигамент ќе се издолжат, дискусот се поставува повеќе кон напред во виличниот зглоб. Изместеност на дискусот се однесува на состојбата кога дискусот и кондилот не артикулираат, а кондилот се репозиционира врз задната граница на дискусот. Оваа состојба се означува како дислокација на дискусот со редукција. Кога горната заддискусна ламина ќе ја изгуби својата еластичност, препокривањето на кондилот со дискусот е отежнато и оваа состојба се означува како изместеност на дискусот без редукција.

Погоренаведените состојби на изместеност на комплексот кондил-дискус се следени со одредени клинички симптоми врз основа на кои може да се постави точна дијагноза за каков вид на виличнозглобна неправилност станува збор. Правилно поставената дијагноза потоа претставува и успешен третман.

Клучни зборови: виличнозглобни неправилности, изместеност на дискусот со редукција, изместеност на дискусот без редукција

ЗСП-МСД

ABSTRACT

CONTRIBUTION IN TEMPOROMANDIBULAR DISORDERS DIAGNOSIS

Ljuben Guguvcevski

Diagnosis of temporomandibular joint disorders have their chief symptoms and dysfunctions associated with altered condyle-disc function. Temporomandibular joint disorders can be subdivided into four major categories: disorders of the masticatory muscles, disorders of the jaw joint, chronic mandible hypomobility and developed disorders.

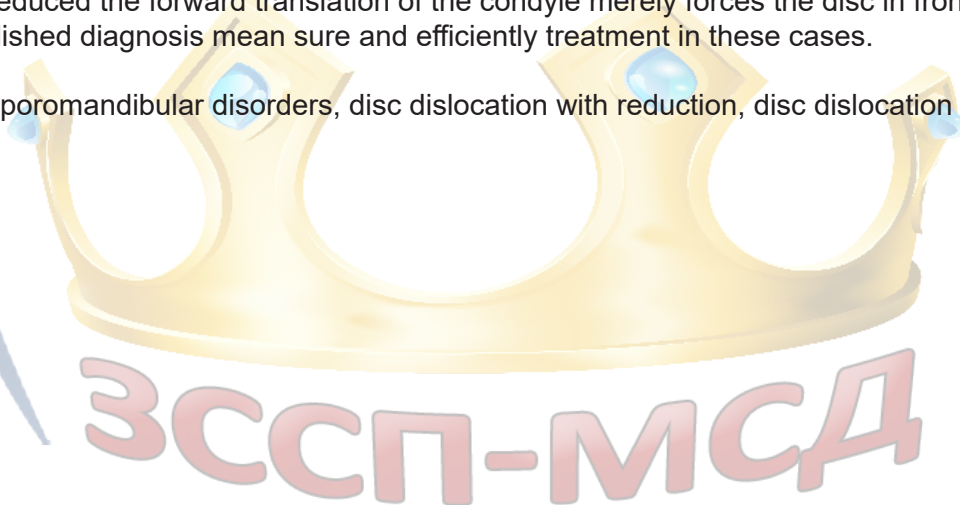
The aim of the study is to assess the chief symptoms and disorders which are in relation with changed function of the assembly condyle-disc.

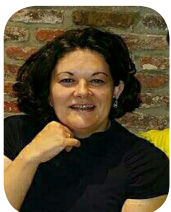
If the inferior retrodiscal lamina and the discal collateral ligament become elongated, the disc can be positioned more anteriorly. With the condyle resting on the more posterior portion of the disc, an abnormal translatory shift of the condyle over the disc can occur during opening.

If the inferior retrodiscal lamina and discal collateral ligaments became further elongated and the posterior border of the disc sufficiently thinned, the disc can slip through the discal space. If the patient can so manipulate the jaw as to reposition the condyle onto the posterior border of the disc, the disc is said to be reduced.

As the elasticity of the superior retrodiscal lamina is lost, recapturing of the disc became more difficult. When the disc is not reduced the forward translation of the condyle merely forces the disc in front of the condyle. Correctly established diagnosis mean sure and efficiently treatment in these cases.

Key words: temporomandibular disorders, disc dislocation with reduction, disc dislocation without reduction

Доц. д-р. Александра Милиќ Лемиќ , DDS, PhD

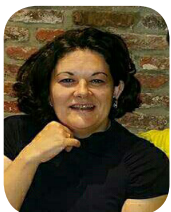
Д-р. Александра Милиќ Лемиќ е родена во Ниш, Србија. Дипломирала во 1996 на Факултетот за дентална медицина при универзитетот во Белград и се здобила со титула Доктор по дентална медицина. После дипломирањето се вработува на клиниката за стоматолошка протетика при стоматолошкиот факултет при универзитетот во Белград. Заврши специјалистички студии по стоматолошка протетика во 2002г. Ги заврши своите магистерски и докторски студии на Стоматолошкиот факултет при универзитетот во Белград во 2004 и 2010г. Денес работи како вонреден професор на клиниката за стоматолошка протетика на факултетот за стоматологија при универзитетот во Белград. Член е на две проектни групи (Project No 175021 of Ministry of education and science, Republic of Serbia, and ReFEEHS Erasmus + CBHE Project). Поле на интерес и е дистрибуцијата оклузалните оптоварувања, скратување на забниот низ, протетски процедури и помага и развој на стоматолошката едукација. Д-р Александра Милиќ Лемиќ има објавено 20 истражувачки трудови (15 во списанија од SCI листата) и има 21 презентации во национални и интернационални научни или стручни настани.

Assoc. Prof. Aleksandra Milić Lemić , DDS, PhD

Dr Aleksandra Milić Lemić was born in Niš, Serbia. She graduated in 1996 at the School of Dental Medicine, University of Belgrade and received doctor of dental medicine degree. Upon the graduation she was employed at the Clinic for Prosthetic Dentistry of School of Dental Medicine, University of Belgrade. She completed specialization in prosthetic dentistry in 2002. Master of Science and PhD degrees at University of Belgrade School of Dental Medicine she received in 2004 and 2010, respectively. At present, she is Assistant Professor at the Clinic for Prosthetic dentistry of School of Dental Medicine, University of Belgrade. She is a member of two project groups (Project No 175021 of Ministry of education and science, Republic of Serbia, and ReFEEHS Erasmus + CBHE Project). The fields of her interests are distribution of occlusal loading, shortened dental arch, prosthetic procedures and appliances and dental education development. Dr Aleksandra Milić Lemić has published 20 peer reviewed papers (15 in SCI list journals) and has had 21 presentations at national and international scientific or professional events.

А П С Т Р А К Т

РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА СКРАТЕН ЗАБЕН НИЗ – КОЈА Е НАЈДОБРАТА ОПЦИЈА ОД АСПЕКТ НА ДИСТРИБУЦИЈА НА ОКЛУЗАЛНОТО ОПТЕРЕТУВАЊЕ

Александра милиќ Лемиќ

Лијлана Тијачек Шојиќ, Раде Живковиќ

Скратен забен низ претставува функционален, естетски проблем со присутни помалку од 20 природни заби. При случај на скратен забен низ зачуван е предниот сегмент на забниот низ при што недостасуваат оклузалните единици во постериорниот дел на забниот низ. Исто така претставува терапевтски концепт под кој се подразбира дека не е потребна рехабилитација доколку не постојат знаци на нестабилна оклузија и краниомандибуларни дисфункции.

Концептот на скратен забен низ најчесто се однесува на пациенти во средна и возрасна доба кои во поголемиот број на случаи се задоволни од својата орална функција. Губитокот на моларите и скратувањето на забниот низ до премолари кај овие пациенти не ја загорзува естетиката и функционалните потреби и е без знаци на патолошки манифестации или дисфункции.

Потребно е правилно дефиниран план за терапија за секој пациент посебно и во зависност од субјективните и објективните параметри да се донесе одлука за неопходност на протетската рехабилитација или пак изоставување на стомато-протетски третман. Доколку пациентот не напомене дека има проблем со голтање, цвакање или изговор како и доколу е задоволен со својт изглед, како и кога при објективен наод не се установи одсуство на знаци и симптоми краниомандибуларни дисфункции, абразија, промена во положба на забитеи знаци на заболување на потпорниот апарат, протетската рехабилитација не е неопходна. Меѓутоа доколку вертикалната димензија е смалена, присутните заби се инклинирани и малпонирани, а пациентот се жали на тешкотии поврзани со цвакањето и сопствениот изглед, неопходно е да се примени некој од достапните терапевтски модалитети.

ЗСП-МСД

ABSTRACT

MANAGING SHORTENED DENTAL ARCHES –WHAT OPTION IS THE BEST WHEN OCCLUSAL LOADING DISTRIBUTION IS CONCERNED?

Aleksandra Milić Lemić

Ljiljana Tihaček Šojić, Rade Živković

The loss of teeth is still traditionally seen as an inevitable part of the aging process. In this context oral rehabilitation has the capacity to adequately restore function by replacing all lost teeth according to anatomically norms.

However, recent clinical studies have found that oral and systemic health and indeed quality of life and patients's satisfaction do not specifically depend on the presence of a full 28 teeth. It has been observed that a large proportion of middle aged and elderly patients are satisfied with their oral function even after molar loss and that the retention of solely the anterior and premolar teeth may be sufficient to satisfy the aesthetic and functional requirements free of pathological manifestations or dysfunctions.

Occlusal harmony, oral functionality, vertical dimension, maintenance of hard tissue, temporomandibular joint health as well as patient comfort are critical in evaluating successful approach to maintenance of a physiologic occlusion. Clearly the loss of large number of teeth or ill fitting or inadequate dentures have some degree of impact on quality of life, but limitation in chewing may not always be as readily apparent to the patient. The shortened dental arch concept represents a frontier between what is healthy / comfortable and pathological / uncomfortable for most middle aged and elderly people.

Доц. д-р. Раде Живковиќ, DDS, PhD

Д-р. Раде С. Живковиќ е роден во Дубровник 1964г. Дипломирал 1992г на стоматолошкиот факултет при универзитетот во Белград. После дипломирањето работи на клиниката за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, Универзитете во Белград. Завршил специјализација по стоматолошка протетика 1998г. Со титула на магистер и доктор на науки се здобил на истиот факултет 1998 и 2009 година. Моментално е вондереден професор на клиниката за стоматолошка протетика на Стоматолошкиот факултет при универзитетот во Белград. Член е на проект финансиран од страна на министерството за образование и наука на Република Србија. Полиња на интерес се: дистрибуција на оклузални оптеретувања, абразија на заби, тотална протеза, минимално инвазивни третмани. Д-р Раде С. Живковиќ објавил 15 трудови со рецензија (8 на списанија од СЦИ листа) и имал 60 презентации на домашни и меѓународни научни или стручни собири. Претседател е на секцијата за стоматолошка протетика при Српското лекарско друштво.

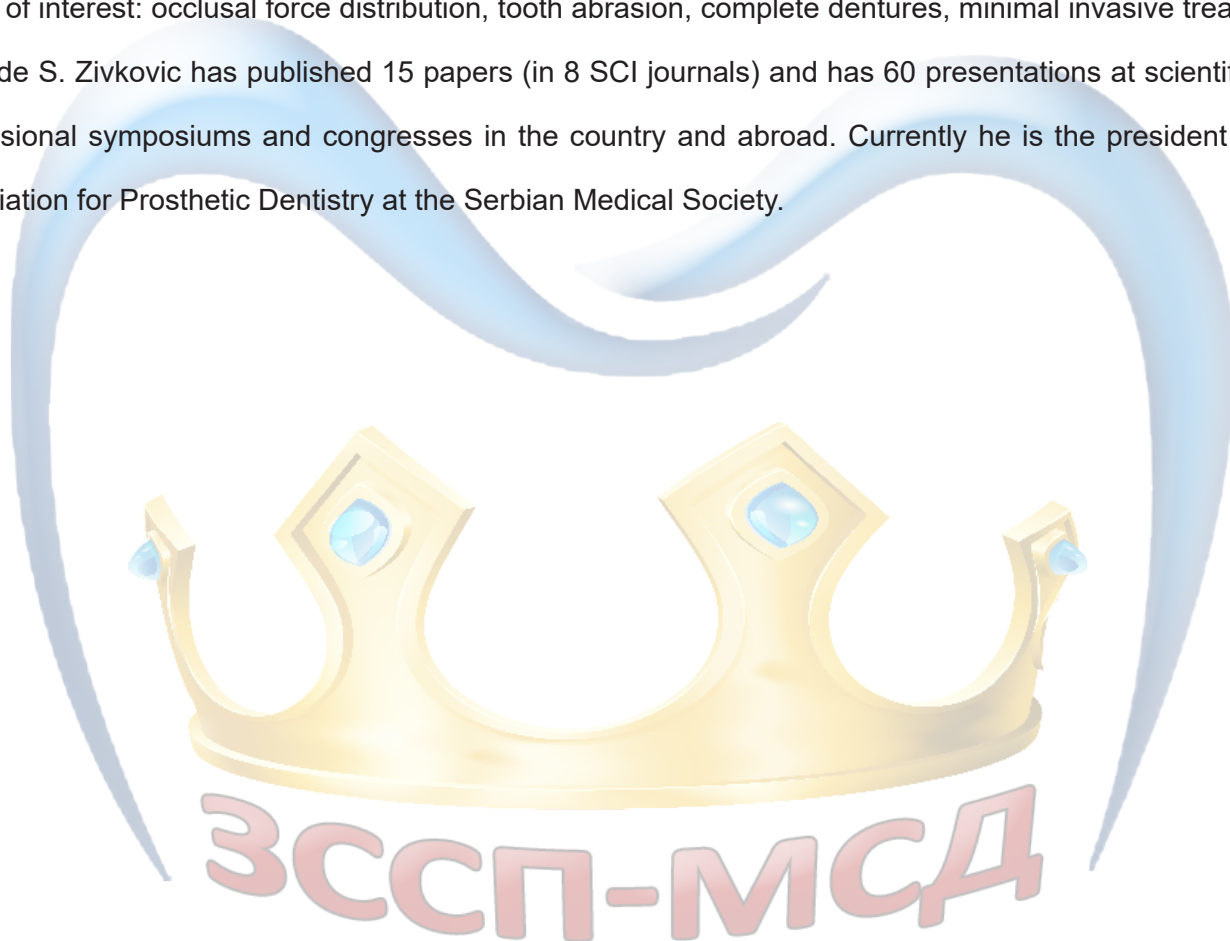

Assoc. Prof. Rade Zivkovic, DDS, PhD

Dr Rade S. Zivković was born in Dubrovnik in 1964. He graduated at the University of Belgrade, School of Dental Medicine in 1992. In 1998 he has finished his specialization in prosthodontics. He became Master of Dental science in 1998 and got his PhD diploma in 2009. Currently is professor at the department for Prosthetic Dentistry at the University of Belgrade, School of Dental Medicine. He is a member in the project financed by the ministry of education and science of Republic of Serbia.

Fields of interest: occlusal force distribution, tooth abrasion, complete dentures, minimal invasive treatment.

Dr Rade S. Zivkovic has published 15 papers (in 8 SCI journals) and has 60 presentations at scientific and professional symposiums and congresses in the country and abroad. Currently he is the president of the Association for Prosthetic Dentistry at the Serbian Medical Society.

А П С Т Р А К Т

ЕПИДЕМИОЛОШКИ И МИКРОБИОЛОШКИ АСПЕКТИ НА ПРОТЕТИЧКИОТ СТОМАТИТ - МОЖНОСТИ ЗА ПРОФИЛАКСА

Раде Живковиќ

Мирјана Периќ, Александра Милиќ Лемиќ

Протетскиот стоматит е често заболување кај пациентите кои користат стоматолошки протетски помагала. Најчесто не е пратен со симптоми односно се карактеризира со инфламација и еритем на оралната слузокожа која е покриена со протеза. Етиолошки фактори за настанување се лоша хигиена, стари изработки, непрекинато носење на протезата, лоша ретенција, акумулација и формирање на биофилм, габички и некои системски фактори. Главен причинител е колонизација и инфекција со *Candida* spp. Микроорганизмите (најчесто *Candida* spp.) кои се адхерираат на слузокожата и на површините на протезите, формираат протезни биофилм. Континуираното голтање на овие микроорганизми го носи ризикот од инфекција на различни системи на домаќинот. Габичките од родот на *Candida* се најчести причинители на опортунистички инфекции и влијаат на морбитетот кај старите и имунодефициентни пациенти. Во последните години се откриени голем број на non-albicans врсти од родот *Candida* кои се предизвикувачи на инфекции на оралната мукоза и истите се резистентни на стандардната антимикробна терапија.

Напредокот во методите за земање на микробиолошки примероци би допринеле за подобрување на дијагнозата на ова заболување. До сега употребуваниот брис од непце, често дава негативен наод за присуство на габички. Брис од протезата или подложување на протезата на ултразвук се значително поефикасни метоти за земање на примерок.

Во профилаксата на ова заболување значајно место заземаат мерките на одржување на хигиена на протетските помагала.

Со оглед дека габичните инфекции се често рекурентни, повторувачко изложување на антимикотици може да доведи до развивање на резистентност. Антимикотиците немаат својство да формираат биофилм, кој би им овозможил сигурна околина и опстанок. Затоа е оправдано да се обиде со терапија како што се естерски масла кои истовремено делуваат и на биофилмот и на микроорганизмите, а про тоа нема појава на резистенција, несакани ефекти, ниту ограничување во примената.

ABSTRACT

EPIDEMIOLOGICAL AND MICROBIOLOGICAL ASPECT OF DENTURE STOMATITIS – POSSIBLE PREVENTIVE MEASURES

Rade Zivkovic

Mirjana Peric, Aleksandra Milic Lemic

Denture stomatitis is a very common condition in complete denture wearers. Mostly asymptomatic, but characterized with inflammation and redness of the oral mucosa beneath the denture. Although the dominant etiologic factor now appears to be fungal infection, other factors must be considered; these include the prosthetic device itself such as bad fitting dentures, poor oral and denture hygiene, nighttime wearing dentures and systemic factors in patients who are aging and edentulous. *Candida* species have been identified in most patients or in all patients with *Candida albicans* being the predominant species isolated in denture biofilm. It has been widely reported that denture biofilm acts as a reservoir for opportunistic microorganisms that can cause even systemic diseases with increased morbidity mainly in elderly.

Therefore, it is crucial that careful daily removal of the biofilm present in the oral cavity and on complete dentures is performed with adequate denture cleansing in order to prevent associated oral and systemic diseases. Especially, that topical and systemic antifungal agents can lead to developing resistance to antimycotic drugs in time.

Moreover antifungal drugs sometimes does not have influence on biofilm control, and it is advisable to use local agents such as etheric oils. They can be used effectively when mixed bacterial and fungal biofilms are present, with the influence on both denture biofilm and microorganisms, without side effects.

More than being able to recommend a certain denture cleanser, the clinician should advise patients on the importance of removing the denture biofilm for the maintenance of oral and general health as well instruct the denture wearers to use the denture cleanser it correctly as co-adjuvant method for denture cleaning. This is the key to minimize the risk of opportunistic infections, to contribute to good oral and overall systemic health and to maintain an aesthetically pleasing, odor-free appliance.

ЗСПП-МСД

Проф. д-р. Милан Кухар, DDS, PhD

Роден: 27.05.1961 во Љубљана

1987 – Доктор по дентална медицина, Оддел за стоматологија, Медицински факултет на универзитетот во Љубљана

1994 – Специјалист по стоматолошка протетика

1997 – магистер, медицински факултет на универзитетот во Љубљана

2005 – Доктор на науки, медицински факултет при универзитетот во Љубљана

2008- Вонреден професор, катедра за протетика, шеф на катедра по мобилна протетика, на медицински факултет на универзитетот во Љубљана

2011- Шеф на центарот за протетика, на стоматолошката клиника при универзитетскиот медицински центар во Љубљана

Едукативна дејност:

1989 – Клинички додипломски и постипломски програм, катедра за протетика при медицинскиот факултет на универзитетот во Љубљана.

Клиничка дејност:

Мобилна и фиксна протетика, максилофацијална протетика, герантологија.

Истражувачка дејност:

Биофизички карактеристики на тврдите забни ткива и стоматолошките материјали: дифузија во забниот емајл, де/реминерализација на забниот емајл, површински карактеристики на акрилатните смоли, тенко површинско покривање, мобилен протетски третман со импланти, максилофацијална протетика.

Prof. Milan Kuhar, DDS, PhD

Born: 27. 05. 1961 in Ljubljana.

1987 - DMD, Dental department, Medical faculty of the University of Ljubljana.

1994 - Specialist of prosthodontics.

1997 - M.S., Medical faculty of the University of Ljubljana.

2005 - Ph.D., Medical faculty of the University of Ljubljana.

2008 - Assistant Professor, Chair of Prosthodontics, Head of the subject Removable Prosthodontics, Medical faculty of the University of Ljubljana.

2011- Head of the Centre for Prosthodontic, Dental Clinic, University Medical Centre Ljubljana.

Educational work:

1989 - Clinical undergraduate and postgraduate program, Chair of Prosthodontics, Medical faculty of the University of Ljubljana.

Clinical work:

Removable and fixed prosthodontic, maxillofacial prosthodontic, gerontostomatology.

Research work:

Biophysical properties of hard dental tissues and dental materials: diffusion in dental enamel, de/remineralization of dental enamel, surface properties of acrylic resin, thin surface coatings, removable prosthodontic treatment on implants, maxillofacial prosthodontic.

ЗССП-МСД

А П С Т Р А К Т

МОБИЛНИ ПАРЦИЈАЛНИ ПРОТЕЗИ И ИМПЛАНТИ

Милан Кухар

Мобилните парцијални протези се поволен третман кај парцијалната безабост, каде што економските или клиничките услови не дозволуваат изработка на фиксни изработки. Поставувањето на неколку импланти на претходно добро испланирани локации, може да ги надминат некои од честите проблеми асоцирани со класичните парцијални протези. Ваквите импланти поставени на стратешките локации на беззабиот гребен можат позитивно да влијаат на стабилноста и ретенцијата на мобилните парцијални протези, така што ја зголемуваат потпорната зона, го редуцира негативниот ефект на оклузалните сили врз преостанатите заби и на носечкиот гребен. Ова води до значајно унапредување во функцијата и естетиката на парцијалната протеза, што резултира со зголемено задоволство и комфорт на пациентот. Парцијална протеза носена на имплант може да овозможи едноставен економичен и помалку инвазивен третман во споредба со фиксните парцијални протези. Целта на ова предавање е да се разгледа и да се сумира знаењето кое се однесува на имлантно носените протези. Ова предавање исто така прикажува и клинички случаи со критички преглед на клиничките процедури како и водич во планот на терапија кај овие пациенти.

ABSTRACT

REMOVABLE PARTIAL DENTURE AND IMPLANTS

Milan Kuhar

A removable partial denture can be well founded treatment alternative for partial edentulism where economic or clinical conditions exclude the use of fixed restorations. A limited number of dental implants placed at strategic positions can overcome some of the common problems associated with conventional removable partial dentures. Such implants inserted at the crucial areas of edentulous ridge can enhance the stability and retention of a removable partial denture by extending the support zone, improving the fulcrum line position, and reducing the effect of adverse forces on the residual dentition as well as on the denture bearing area. This leads to significant improvements in function and aesthetics of the partial denture, resulting in increased patient satisfaction and comfort. Tooth-implant-supported removable partial dentures may provide a simple, economical and less invasive treatment modality compared to fixed partial dentures. The aim of this lecture is to review and summarize the literature regarding the use of implants in combination with removable prosthodontic treatment of the patient with partial edentulism. Furthermore, this lecture presents a clinical cases with a critical overview of clinical procedures and the guidelines for treatment planning with tooth-implant-supported removable partial denture.

Проф. д-р. Владо Ванковски , DDS, PhD

Роден во Скопје 1960 год. Во гимназијата Раде Јовчевски- Корчагин матурирал 1978 год.

На Стоматолошкиот факултет дипломирал 1984год., каде што е вработен 1985 год на Клиниката за Мобилна стоматолошка протетика.

На протетика специјализира 1990 год додека пак 1991 год е избран за асистент на истата клиника. Специјалистички труд на ниво на магистериум одбранил 2000 година додека пак докторирал 2004 год. на тема :” Стрес апсорбер на дистално поставен имплантат носач на фиксно протетска конструкција”. 2006 год. е избран за Доцент на предметот Дентална имплантологија на Стоматолошкиот факултет во Скопје (УКИМ).

2010 год е избран за вонреден професор на Стоматолошкиот факултет во Скопје (ЕУРМ).

На истиот факултет во моментот е редовен професор на Катедрата по Протетика.

Бил директор на Стоматолошкиот клинички центар Св.Пантелејмон-Скопје,

Продекан на Стоматолошкиот факултет (УКИМ) ,

Претседател на Стоматолошката комора на Македонија (2006-2010).

Декан на Стоматолошкиот факултет ЕУРМ (2015 -)

Prof. Vlado Vankovski , DDS, PhD

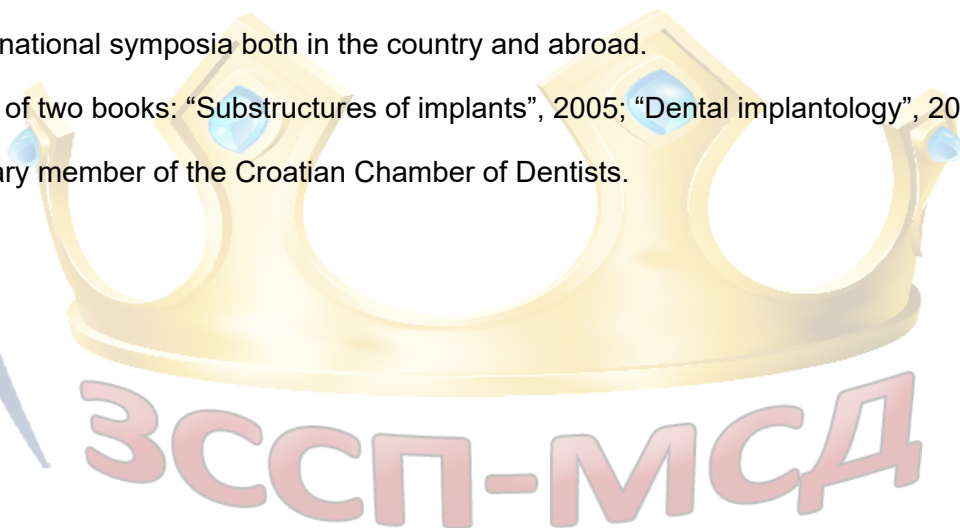
Prof. Vlado Vankovski M.D.Sc. D.D.Sc was born on 17.05.1960 in Skopje. He became a specialist in dental prosthetics in 1993. In 2001 he defended a specialist thesis titled: "Comparative analysis of a full set of teeth by applying a Periotest on intact natural teeth, teeth treated endodontically, and teeth with prosthetic appliances. In 2005 he defended his PhD thesis titled "Stress-absorbing addition to a distally positioned implant - carrier of a fixed prosthetic appliance".

In the period from 1985 to 2010 he worked at the Dental University Clinical Center St.Pantelejmon, Skopje. He was Manager of University Dental Clinical Center "St.Pantelejmon" - Skopje from 2000 to 2002. From 2008 to 2010 he was Vice Dean of Faculty of Dentistry, University St.Cyril and Methodius – Skopje. He was also President of Macedonian Dental Chamber from 2006 to 2010. From 2011 he works at the Faculty of Dentistry at European University - Republic of Macedonia, Skopje. He is Dean at Faculty of Dentistry at European University Republic of Macedonia – Skopje since 2015.

He has published 44 scientific works in the country and abroad. He has also taken part in a number of plenary lectures at international symposia both in the country and abroad.

He is an author of two books: "Substructures of implants", 2005; "Dental implantology", 2010.

He is an honorary member of the Croatian Chamber of Dentists.

А П С Т Р А К Т

КОРЕЛАЦИЈА НА СУПРАОКЛУЗИЈАТА И МОСТОВИТЕ КОНСТРУКЦИИ ВРЗ ИМПЛАНТАТИ

Банковски Владо

Успешноста на поставените имплантати во денталната имплантологија – поточно во стоматологијата е многу експлоатирана, а воедно и апсолвирана тема. Решението на не добро осеоинтегрираниот имплантат е јасно - поставување на нов имплантат на соодветно место и пролонгирање на постапката за протезирање.

Поголем проблем претставува на веќе добро осеоинтегрирани имплантати изработка на несоодветна протетска конструкција, која ќе доведе до губење на протетската конструкција од причина на расклатување на имплантатите.

Цел

Во трудот се врши клиничка анализа на влијанието на супраоклузијата врз опстојувањето на имплантатите.

Материјал и Метод

На Стоматолошкиот клинички центар при ЕУРМ направени се иследувања на 137 ендосеални имплантати од ист производител врз кои се изработени 32 мостови конструкции и 9 соло коронки.

Резултати

Резултатите покажуваат дека несоодветната протетска изработка е една од водечките причини за остеолиза, расклатување на имплантатите и губење на фиксно протетските помагала.

Заклучок

Причината за појавување на периимплантитис според нашите искуства кореспондира со примарно преголемо оптеретување на носачите на мостот (имплантатите), додека пак секундарна е накалименатата бактериска инфекција и остеолизата.

ЗССП-МСД

A B S T R A C T

CORRELATION OF SUPRAOCCLUSION AND PROSTHETIC RESTAURATIONS OVER IMPLANTS

Vankovski Vlado

The success rate of implants in dental implantology, or dentistry is an immensely discussed and absolved subject. The solution to an improperly osseointegrated implant is clear – placing a new implant in a new location which inevitably prolongs the whole prosthetic procedure.

A greater challenge would be to place an inadequate prosthetic appliance on an already well osseointegrated implant, which would lead to losing the prosthetic appliance due to the loosening of the implants.

Objective

This paper makes a clinical analysis of the influence of supraocclusion over implant success.

Material and methods

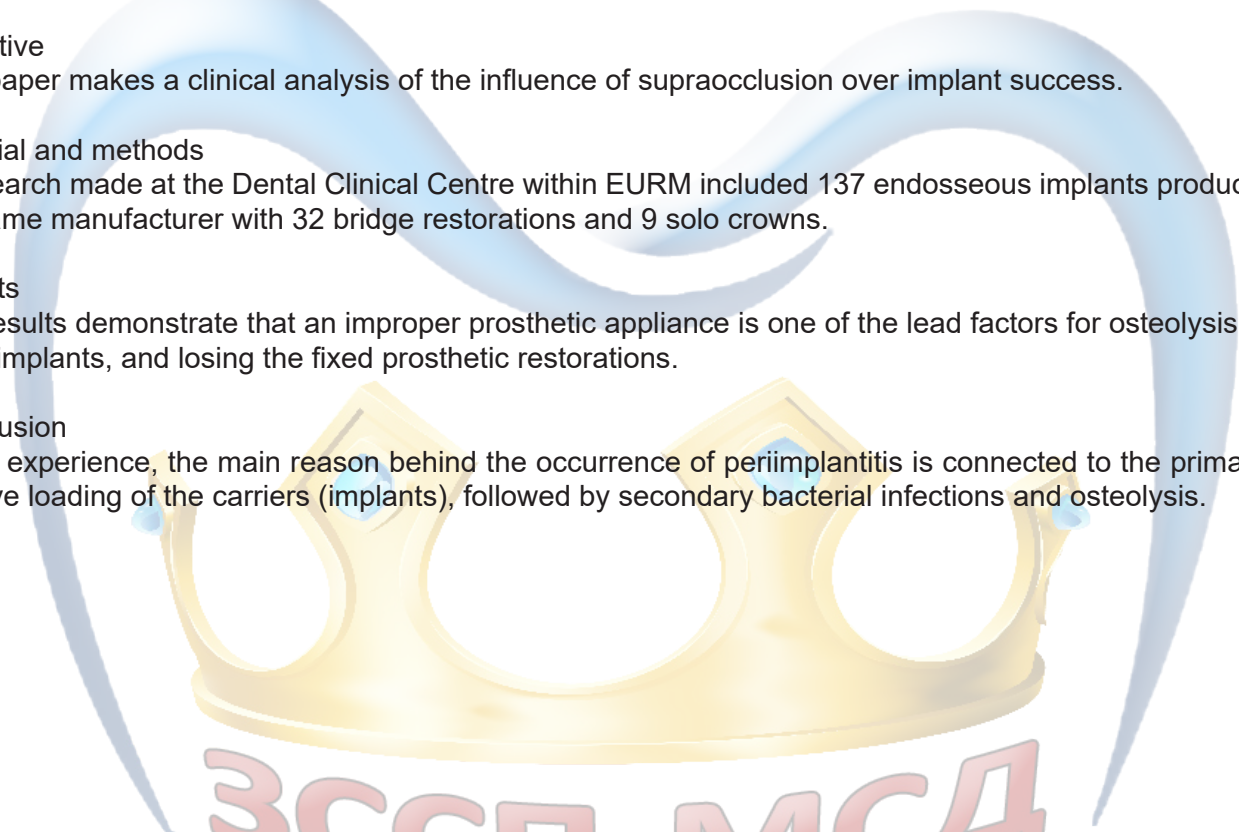
A research made at the Dental Clinical Centre within EURM included 137 endosseous implants produced by the same manufacturer with 32 bridge restorations and 9 solo crowns.

Results

The results demonstrate that an improper prosthetic appliance is one of the lead factors for osteolysis, loosened implants, and losing the fixed prosthetic restorations.

Conclusion

In our experience, the main reason behind the occurrence of periimplantitis is connected to the primary excessive loading of the carriers (implants), followed by secondary bacterial infections and osteolysis.

ЗССП-МСД

Проф. д-р. Марко Јаковац, DDS, PhD

Вонреден професор Марко Јаковац, доктор по дентална медицина, м-р, д-р, дипломирал на факултетот по стоматологија во Загреб, Хрватска во 1998г. Во 2000г. Го положил државниот испит и се здоби со лиценца за самостојна работа. Во 2002, започна со специјализација по стоматолошка протетика. Откако се здоби со титулата магистер во 2003г. и титулата доктор на науки во 2008г. започна со работа како виши асистент на одделот за стоматолошка протетика при стоматолошкиот факултет во Загреб. Од 2009г. Марко Јаковац е доцент и курс инструктор за „Напредни препрациони техники во фиксната протетика“ континуирани едукации при стоматолошкиот факултет во Загреб. Во 2010 беше назначен за шеф на постдипломскиот студентски курс „Естетика во фиксната протетика кај заби и импланти“. Во 2012 како шеф на додипломскиот студентски курс „Предклиничка и лабораториска фиксна протетика“. Во 2013 ја доби наградата за најдобар наставник на Стоматолошкиот факултет во Загреб, а од 2015 работи како вонреден професор и шеф на додипломскиот студентски курс „Микроскопот во стоматологијата“

Марко Јаковац е автор и ко-автор на неколку научни трудови и има активно учествувано на бројни интернационални конференции. Тој е предавач и курс инструктор/тренер (KOL) на меѓународни состаноци за Ivoclar Vivadent и Carl Zeiss. Тој е заменик претседател на Хрватското друштво за минимално инвазивна стоматологија, член на Хрватското протетско друштво, Европско протетско друштво, Хрватско имплантолошко здружение, Хрватска медицинска асоцијација и Стоматолошка комора на Хрватска. Сопственик на “Aesthetica” стоматолошка клиника во Загреб

ЗСП-МСД

Assoc. Prof. Marko Jakovac, DDS, PhD

Associate Prof. Marko Jakovac, DMD, MSc, PhD, graduated from the School of Dental Medicine in Zagreb, Croatia, in 1998. In 2000, he passed the state exam and obtained a license for independent work. In 2002, he began to specialize in prosthodontics. After receiving his Master of Science degree in 2003 and his PhD in 2008 he became a senior assistant at the Department of Prosthodontics of the School of Dental Medicine in Zagreb. Since 2009, Marko Jakovac he has been assistant professor and course instructor in the “Advanced Preparation Techniques in Fixed Prosthodontics” further education program at the Zagreb Dental School. In 2010, he was appointed head of the postgraduate student course “Esthetics in Fixed Prosthodontics on Teeth and Implants”. In 2012, he became head of the undergraduate students course “Pre-clinical and Laboratory Fixed Prosthodontics”. In 2013, he received the Dean’s award for the best teacher at the School of Dental Medicine in Zagreb and from 2015 he is associate professor and head of the undergraduate students course “Microscope in Dental Medicine”.

Marko Jakovac is the author and co-author of several scientific papers and he has actively participated in numerous international conferences. He is a lecturer and training course instructor (KOL) at international meetings for Ivoclar Vivadent and Carl Zeiss. He is vice president Croatian Society for Minimal Invasive Dentistry, a member of the Croatian Prosthodontics Society, European Prosthodontics Society, Croatian Society of Dental Implantology, Croatian Medical Association and the Croatian Dental Chamber. Owner of “Aesthetica” dental clinic in Zagreb.

ЗССП-МСД

**1^{ви} Конгрес на здружение на специјалисти по протетика при МСД
со меѓународно учество**

**1st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society
with International Participation**

А П С Т Р А К Т

РАЗЛИЧНИ КЕРАМИЧКИ РЕШЕНИЈА ПРИ КОМПЛЕКСНА ОРАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА

Марко Јаковац

Фиксната протетика денес нуди широка палета кога се работи за изборот на материјалите кои се користат во оралната рехабилитација. Иако живееме во ера на безметална керамика, металкерамичките конструкции се доста чести во нашата секојдневна пракса. Сигурните карактеристики како цврстината и издржливоста како и исклучителната долговечност, придонесе за долгорочен успех на метал-керамиката и покрај сите предности на новите целосно-керамички материјали. Безразлика на се, безметалната керамика ни овозможи да создадеме изворедни, природни реставрации во естетската зона, но исто така овозможија примена на минимално инвазивните техники. Вакви препарациони техники се повеќе се бараат од клиничарот и забниот техничар. Во секој случај постојат случаи каде е неопходно да се употребат повеќе керамички решенија се со цел да се задоволи оптимална естетика и функција што би осигурало долгорочна функционална рехабилитација. Како основен фактор за успех се поставува одличната комуникација помеѓу стоматологот и техничарот.

A B S T R A C T

DIFFERENT CERAMIC SOLUTIONS IN COMPLEX ORAL REHABILITATION

Marko Jakovac

Fixed prosthodontics nowadays offer us a variety of options when it comes to materials we can choose for oral rehabilitation. Even though we are in all-ceramic era, metal-ceramic restorations are still very common in daily practice. Reliable properties like high strength and resistance and exceptional longevity contributed to continuing success of metal-ceramics despite the all the advantages of new, all ceramic materials. Nevertheless, new all-ceramic materials allow us to create outstanding, true-to-nature restorations in the esthetic zone, and they enable us to use minimal invasive preparation techniques. Such preparation techniques are more demanding for both clinicians and dental technicians. Therefore, in some cases it is necessary to use different ceramic solutions in order to achieve optimal esthetic and good function that ensure the long-term functional rehabilitation. One of the crucial factors for success is excellent communication between the dentist and the dental technician.

БЕИМЕНТ

ТРЕЈА

трговија со стоматолошки и заботехнички материјали и опрема

Noritake

CHIRANA -DENTAL,s.r.o

SVENSKA
DENTORAMA AB

DENTALFILM

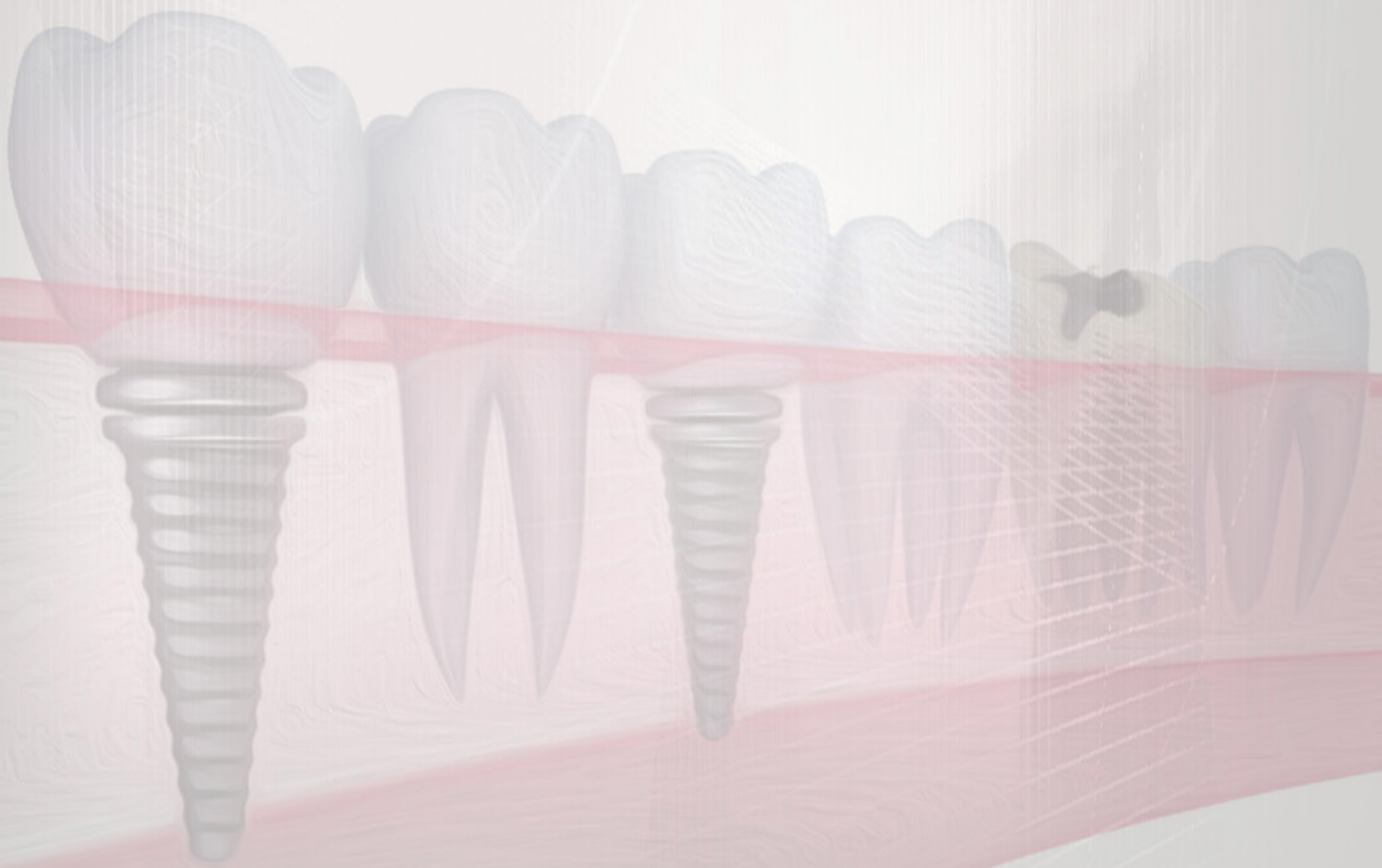
adentatec
competence in dental

kuraray

Усни Презентации *Oral Presentations*

ВЛИЈАНИЕ НА ОРАЛНАТА СРЕДИНА ВРЗ ИЗБОРОТ И УСПЕХОТ НА ЦИРКОНИУМСКИТЕ РЕСТАВРАЦИИ

Анета Мијоска

Цел: Цврстината и тврдината на циркониум оксидните керамики е од голема важност, но индикациите, појавата на хидротермална деградација, замор при оптоварување, дизајнот и техниките на изработка имаат влијание врз клиничкиот успех на изработките. Целта на трудот е да се одредат факторите со примарно значење за време на експлоатацијата на циркониумските реставрации во оралната средина.

Материјал и метод: Присуство на вода и температурните амплитуди во устата преставуваат причина за појава на т.н. спора термичка деградација („старење“) и појава на пукнатини кај цирконијата. Појавата на пукнатини и кршење на порцеланската фасета, сепак преставува најчеста компликација на циркониумските реставрации, особено во бочната регија. Следени се пациенти со изработки од циркониумска керамика во период до три години после дефинитивното цементирање.

Резултати: Реставрациите не покажаа било какви проблеми во средината, и имаа задоволителна естетика и функција во дадениот период. Циркониумски мост изработен во фронталната регија кај пациентка со длабок загриз беше фрактуриран во предел на фасетниот порцелан во инцизална третина, но фрактурата беше соодветно репарирана со директна метода.

Заклучок: Циркониумските реставрации покажуваат успешна инкорпорација во оралната средина и само кај многу мал дел се јавуваат механички компликации од типот на фрактура на фасетниот порцелан. Примена на алтернативни постапки на изработка или апликација на некои површински третмани се само некои од методите за поголем клинички успех и избегнување на несаканите компликации.

Клучни зборови: цирконија, цврстина, фрактура

ЗСП-МСД

IMPACT OF THE ORAL ENVIRONMENT ON PHYSICAL PROPERTIES OF ZIRCONIA DIOXIDE CERAMICS

Aneta Mijoska

Aim: The physical properties of ceramic materials represent parameters that have primary influence in examining their clinical application. The flexural strength and hardness of the zirconium oxide ceramics is of great importance, but the occurrence of hydrothermal degradation, fatigue under load, design and production techniques could have a decisive role in the clinical success of these prosthetic works. Determining the factors with primary influence on the longevity of the zirconium restorations in oral environment is the aim of the paper.

Material and method: The presence of water and temperature variations in the mouth cause so-called slow thermal degradation ("aging") and the occurrence of cracks on zirconia surface. The appearance of cracks and breaking of porcelain veneers, represents the most common complication of zirconia restorations, especially in the lateral region. We followed the patients with zirconia restorations in the period of 3 years after cementation.

Results: The restorations did not have any environmental problems, and they showed satisfactory esthetic and function for the period. Zirconia bridge in the frontal region had fracture of the veneering porcelain in the incisal third, and the damage was repaired directly in the mouth.

Conclusion: Only small percentage of this restoration showed mechanical damages, and they were successfully incorporated in the mouth. Application of alternative procedures for manufacturing, or application of some surface treatments, are some of the methods for greater clinical success and a way to avoid unwanted complications.

Key words: zirconia, flexural strength, chipping

ЦРВЕНО/БЕЛА ЕСТЕТИКА

Ана Кртолица

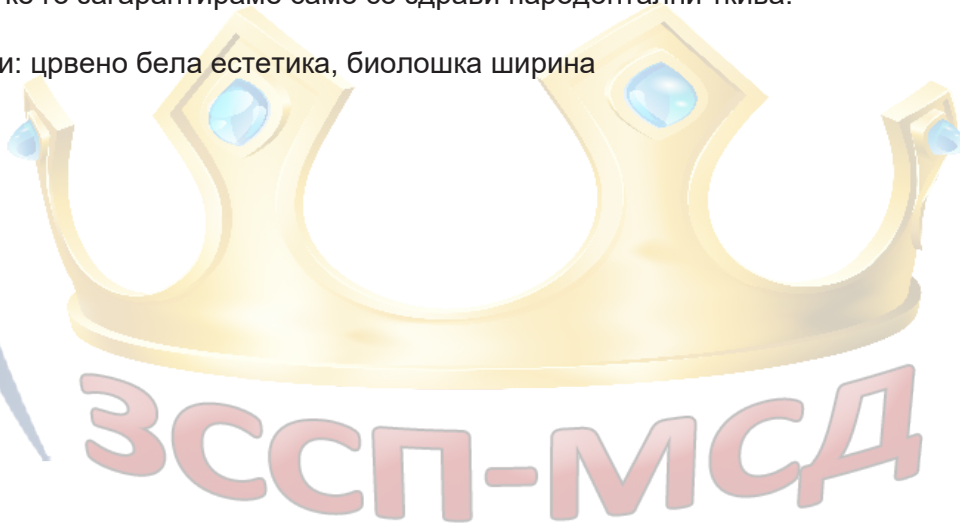
Организиран и систематичен пристап во решавање на естетските и функцијски проблеми на пациентот изискува прецизна евалуација и дијагностика. Конечниот резултат на протетската реконструкција не зависи исклучиво од изгледот на протетскиот надоместок. Главната цел во протетската рехабилитација е да постигнеме пријатна композиција на насмевка и хармонија во усната шуплина.

Важно е да сме свесни дека во биолошката ширина на гингивата не смееме да задираме. Современата протетска препарација со стапалка, овозможува протетскиот надоместок да биде изработен прецизно и совршено да лежи на својата препарациона граница. Така забот кој има протетски надоместок симулира интактен заб, кај кој не постои преод меѓу коронката и коренот на забот. На овој начин се намалуваат ретенцијските места за собирање на тврди и меки наслаги и со тоа се намалува можноста од воспаление на непцата. Препарационата граница за современите протетски надоместоци изработени од чиста керамика, е сместена во нивото на маргиналната гингива или најмногу до 0,5мм субгингивално, исклучиво вестибуларно во интерканини сектор.

Протетските надоместоци пак за тангенцијална препарација кои немаат препарациона граница засегаат длабоко во гингивалниот сулкус, и со тоа ја компромитираат биолошката ширина и епителијскиот припој. На таков начин предизвикуваат хроничен јатроген парадонтитис. Ткивата околу забите се преобликуваат заради долготрајното воспаление, при што се менува црвената естетика и насмевката на пациентот повеќе не е онаква каква што сме ја искреирале.

Конечно, елаборацијата на оваа студија на случај ќе покаже дека во создавањето на убава насмевка потребно е да се придржуваме до естетските критериуми (црвено/бела естетика), а долгото опстојување на насмевката ќе го загарантираме само со здрави пародонтални ткива.

Клучни зборови: црвено бела естетика, биолошка ширина

RED/WHITE AESTHETICS

Ana Krtolica

Organized and systematic approach in dealing with patient's aesthetic and functional problems demands precise evaluation and diagnosis. The final result of the prosthetic reconstruction does not depend exclusively on the look of one's prosthetic crowns. The final goal of the prosthetic reconstruction is to attain pleasant smile composition and harmony in the mouth.

The practitioner should bear in mind to leave the biological width of the gums untouched. The advantage of the contemporary shoulder preparation is to create precise prosthetic reconstruction, enabling it to lay perfectly into its preparation margins. By this technique, we are reducing the plaque accumulation in the gingival sulcus, thereby diminishing the risk of gingival inflammation. The margins of the preparation for all-ceramic crowns are placed at the level of the marginal gingiva. Exception could be made only for aesthetic reasons: in that case we shouldn't place the margins of the preparation more than 0.5mm subgingival.

Traditionally used crowns for tangential preparation do not have exact margins. They end deeply into the gingival sulcus, thereby compromising the biological width and epithelial junction. Persistent inflammation of the gums leads to periodontal disease, resulting in reshaping of the supportive teeth tissue and modification of the red aesthetics and previously designed smile.

Finally, the above elaborated case study will show that if we keep up to the aesthetic criteria (red/white aesthetics), we can be certain to design a beautiful smile, and the longevity of the smile will be guaranteed only if we keep the periodontal tissue healthy.

Keywords: red/white aesthetic, biological width

ИЗБОР НА ОКЛУЗИЈА ПРИ ИМПЛАНТОЛОШКИ НОСЕНИ ПРОТЕТСКИ ПОМАГАЛА

ПАВЛЕСКИ Атанас

МИРЧЕСКА Маријана; ЃУРЧЕСКИ Јордан

Вовед: Импантолошката терапија се базира на принципите на остео-интеграција. Критериум за успех во импантологијата е крајниот протетски исход. Клучот на успехот лежи во преносот на механичките сили на околината, која е корелацијата на успешната импантологија, протетската реализација и оклузијата.

Клиничките испитувања, анализа на оклузија, мускулни или артикулациони заболувања треба да бидат детектирани, третирани и стабилизирани пред да се впуштиме во било каков импанто-протетски третман.

Материјал: Цел на овој труд е приказ на случаи споредени со постулатите од литература кои ќе не водат кон добра процена и анализа на оклузијата, која би требало да ја има во секоја етапа: хируршка, лабораториска, амбулантна; за што секако студио моделите wax-up, mock-up техниките и добрата соработка помеѓу сите вклучени субјекти во реализацијата на импанто-протетските помагала, водат кон позитивниот исход.

Различните импанто-протетски изработки и концептите на оклузија, било да е таа балансирана, унилатерална, водена од група или канин, не доведува до прашањето кој вид на оклузија е индицирана за одреден тип на импанто-протетско помагало?

Заклучок: Не постои идеален оклузален концепт специфичен за природната дентиција (репер - првата класа по Angle и бте постулати по Andrus), па од тука ни во импантологијата. Бидејќи протезата носена на импланти не дозволува никаков компромис, би требало да се инсистира на пофреквентни контроли кај пациентите со импантолошки носени помагала во споредба со пациентите кај кои носачите се од природната дентиција.

Клучни зборови: препораки за оклузија, дентални протетски помагала, дентални импланти.

OCCLUSION GUIDELINES IN IMPLANT-SUPPORTED RECONSTRUCTION

PAVLESKI Atanas

MIRCHESKA Marijana, GJURCESKI Jordan

Introduction: Implant therapy is based on the principles of osteo-integration. The criteria for success in implantology are the successful prosthetic outcome. The key to success lies in the transmission of mechanical forces of the surrounding area, which is the correlation of with the implant, prosthetic realization and occlusion.

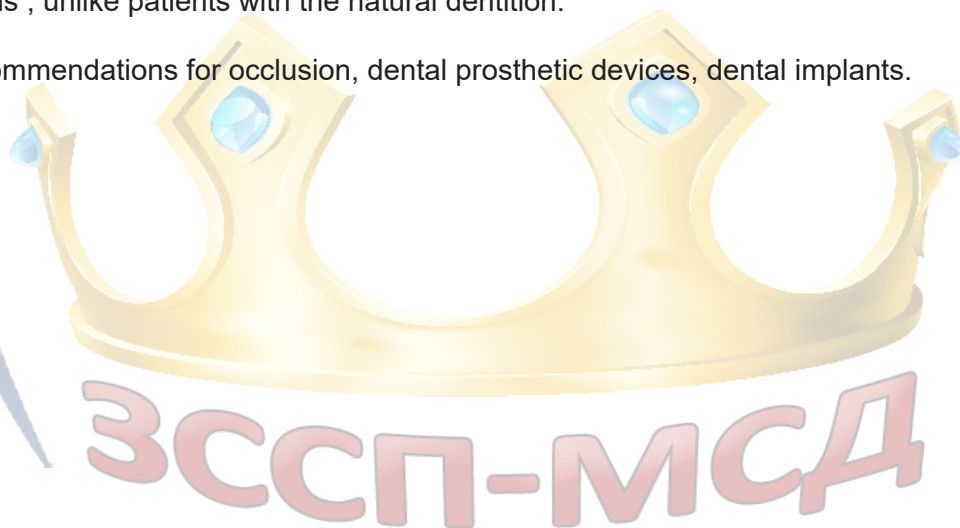
Clinical researches, analysis of occlusion, muscle or articulation diseases must be detected, treated and stabilized before beginning of any implant-prosthetic treatment.

Materials: The purpose of this work is a depiction of cases compared with the postulates of literature that will lead to better assessment and analysis of occlusion, which is supposed to have at every stage: surgical, laboratory and ambulatory, certainly studio models and wax-up, mock-up techniques and good cooperation between all entities involved in the implementation of implant-prosthetic devices, lead to positive outcomes.

Different implant-prosthetic works and concepts of occlusion, whether it is balanced, unilateral, led by a group or canine, brings us to the question of which type of occlusion is indicated for a particular type of implant-supported reconstructions?

Conclusion: There is no ideal occlusal concept specific for natural dentition (gold standard is still the normo-occlusion, first class by Angle and the 6 postulates by Andrus), neither for implant-supported reconstructions. Implant-supported reconstructions does not allow any compromise, so we should insist of more frequent controls , unlike patients with the natural dentition.

Keywords: recommendations for occlusion, dental prosthetic devices, dental implants.

АДЈУВАНТНА ПРОТЕТИЧКА ТЕРАПИЈА ПРИ РЕКУРЕНТНА ТЕНЗИОНА ГЛАВОБОЛКА

Билјана Капушевска

Болката иако е субјективно чувство што секоја индивидуа различно ја доживува, сепак таа предупредува за повреда на ткиво и орган, или опасност од оштетување на нивниот интегритет, за да во тој момент во организмот се предизвика одбрамбена реакција. Рекурентната тензиона главоболка е постојана, истрајна, непрекината главоболка којашто пациентите ја опишуваат како стегање околу главата во фронталниот регион.

Како материјал проследивме 40 пациенти со поставена дијагноза на рекурентна тензиона главоболка. Во етиолошки фактори на ова заболување се вбројуваат општата миофасцијална болка, како и состојби на инфламација на мастикаторните мускули.

Симптоматологијата започнува со оформување на болни нодули во засегнатиот мускул, кои создаваат непријатно чувство, коешто мозокот го интерпретира како тензиона главоболка. Повеќето тензиони главоболки траат со денови и недели. Овој вид главоболка не го онеспособува пациентот, не е пропратена со аура, ниту со гадење.

Освен пропишаната неуролошка терапија од одмор, мирна состојба, аналгетици, а по потреба кај некои пациенти и седативи, се препишува изработка на пеперутка депрограмер и стабилизациски вметнувачи (шини), како оклузални средства за терапија за оклузални парафункции.

По добиените резултати од носењето на оклузалните средства како адјувантна протетичка терапија, дојдовме до заклучок дека кај сите 40 (100%) пациенти имаше намалување на несаканите симптоми и подобрување на општата состојба на пациентот.

Клучни зборови: тензиона главоболка, пеперутка депрограмер

ADJUVANT TREATMENT OF RECURRENT TENSION HEADACHE

Biljana Kapusevska

Although pain is a subjective feeling that each individual experiences differently, it also warns of tissue and organ damage, or risk of damage to their integrity, so that in that moment in the organism a defensive reaction is caused. Recurrent tension headache is constant, persistent, continuous headache which patients describe as tightness around the head in the frontal region.

As material we have managed 40 patients with established diagnosis of recurrent tension headache. The etiological factor of this disease include: the general myofascial pain, and inflammatory conditions to the masticatory muscles.

Symptomatology begins with formation of painful nodules in the affected muscle, which creates an uncomfortable feeling, that the brain interprets as a tension headache. The most tension headaches last for days and weeks. This type of headache doesn't disable the patient and is not accompanied by aura or nausea.

Besides the prescribed neurological therapy which includes: rest, no activity, analgesics, and if necessary in some patients sedatives, a fabrication of butterfly deprogrammer and stabilization splints as occlusal devices for treatment of occlusal parafunctions.

After the received results from the wearing of the occlusal devices as adjuvant therapy, we came to the conclusion that in all 40 (100%) patients there was a reduction of the adverse symptoms and improvement of the general condition of the patient.

Keywords: tension headache, butterfly deprogrammer

СУПТОТАЛНА БЕЗЗАБНОСТ ВО ГОРНАТА ВИЛИЦА-МОЖНОСТИ И ПРЕДИЗВИЦИ ПРЕКУ ПРИКАЗ НА СЛУЧАИ ВО СЕКОЈДНЕВНАТА КЛИНИЧКА ПРАКСА

Пејковска Шахпаска Будима

Вовед: Суптоталната беззабност претставува присуство на неколку преостанати заби во устата на пациентот. Во горната вилица честопати се размислува дали тие заби треба да се вклучат во протетичката конструкција или да се екстрахираат.

Цел: Цел на овој труд претставува прикажување на можностите и предизвиците за третман на суптоталната беззабност во горната вилица преку приказ на случаи во секојдневната клиничка пракса.

Материјал и методи: Беше извршен преглед на 30 пациенти со суптотална беззабност во горната вилица, кои ги поделивме во 3 групи. Во првата група пациентите беа третирани со телескопски коронки и покровни протези. Во втората со коронки со атечмени и скелетирани протези, а во третата група со класични протези.

Резултати и дискусија: Од нашите испитувања осознавме дека комплексните протетички помагала како покровни протези и скелетирани протези со припрема се посупериорни од класичните парцијални протези. Истите задоволуваат од естетски и од функционален аспект, а понекогаш и подобро од тоталните протези во горната вилица.

Заклучок: Иако добра ретенција и стабилизација може да се постигне со тотална протеза, нашите клинички искуства ја докажуваат успешноста на пациентите третирани со комплексни протези. Но заклучокот води кон тоа дека на терапевтот останува согласно условите на суптотална беззабност да го одреди најдобриот план на терапија.

Клучни зборови: суптотална беззабност

SUBTOTAL EDENTULOUSNESS IN THE UPPER JAW, OPPORTUNITIES AND CHALLENGES, THROUGH CASE STUDIES IN EVERY DAY CLINICAL PRACTICE

Pejkovska Shahpaska Budima

Introduction: Subtotal edentulousness represents the presence of a few remaining teeth in the mouth of a patient. In the upper denture often times we doubt wheather to include these teeth in the prosthetic construction or to extract them.

Objective: The aim of this paper is to determine the opportunities and challenges for treatment of subtotal edentulousness in the upper jaw through case studies in everyday clinical practice.

Material and methods: Observation was carried out on 30 patients divided in 3 groups. In the first group patients were treated with telescopic crowns and overdentures. In the second with crows with attachments and skeletal dentures. In the third with classic dentures.

Results and discussion: From our examinations we found out that the complex prosthetic devices like overdentures and skeletal dentures with crowns are more superior than the classic partial dentures. These are satisfactory from functional and aesthetic aspect and sometimes even better than total dentures.

Conclusion: Although a good retention and stabilization can be achieved with a total denture, our clinical experiences prove that success can be achieved in patients treated with complex dentures. It remains for the therapist according to the conditions in the mouth to determine the best treatment plan.

Keywords: subtotal edentulousness

МИКРОПРОТОК КАЈ ЗАБИ РЕСТАВРИРАНИ СО КОМПОЗИТНИ КОЛЧИЊА

Василка Ренцова

Соња Апостолска, Марина Ефтимоска, Весна Филиповска

Цел на нашето истражување беше да се испита микропропустливоста кај коренските канали кај кои се поставени GC everStick Post и FRC композитни колчиња. Испитувањето го правевме на 20 екстрахирани еднокорени заби со прави коренски канали. По екстракцијата каналите беа ендодонтски третирали со примена на step back техника, обтурирани и поделени во две групи (n=10).

На вака подготвените примероци ги аплициравме композитните колчиња. По цементирањето на колчињата сите примероци беа премачкани со лак и потопени во метиленско сино за период од една недела. По една недела забите беа вертикално пресечени и анализирани под стерео микроскоп. Резултатите покажаа статистички значајна разлика во микропротокот помеѓу апикалната и коронарната третина кај двата вида испитувани колчиња

Клучни зборови: микропроток, композитни колчиња, ендодонтски третирали заби

MICROLEAKAGE OF ENDODONTICALLY TREATED TEETH RESTORED WITH FIBER POSTS

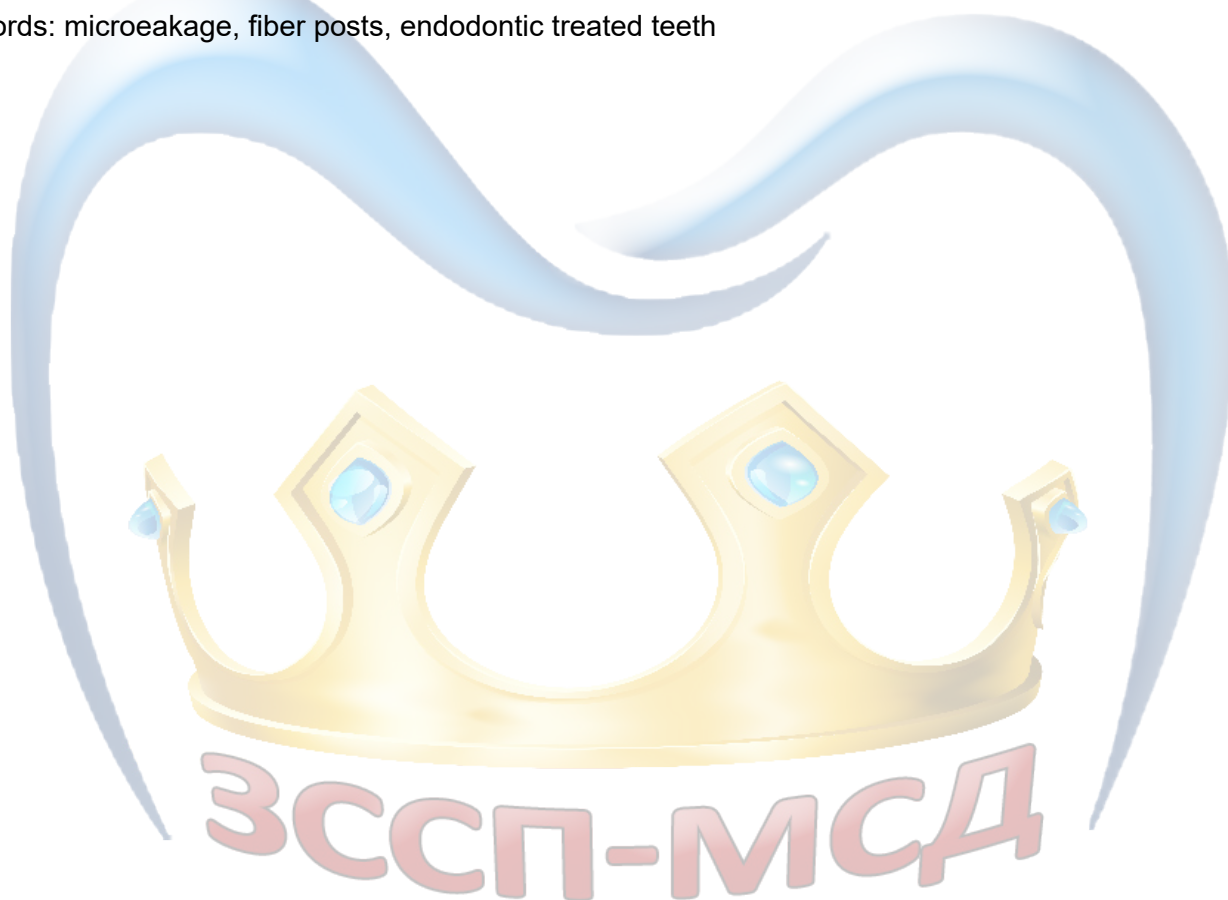
Vasilka Rendzova

Sonja Apostolska, Marina Eftimoska, Vesna Filipovska

This study compared the sealing properties of 2 adhesively luted post systems: GC everStick Posts and FRC fiber glass posts. Twenty non-carious, singlerooted human teeth with straight root canals were prepared using a stepback technique and obturated with gutta-percha using single cone technique. The restored roots were randomly divided into two groups (n=10). Post space was prepared and each post was adhesively luted.

After post cementation, the tooth was coated with nail varnish and immersed in 2% methylene-blue solution. After one week the teeth were sectioned with a low speed saw, vertically dividing the posts into halves. Dye penetration was measured using a stereomicroscope at 10 x magnification. There were significant differences between the apical and coronal sections of each post type.

Keywords: microleakage, fiber posts, endodontic treated teeth

CAD/CAM ПРИВРЕМЕНИ ФИКСНО-ПРОТЕТИЧКИ НАДОМЕСТОЦИ

Гордана Ковачевска

Ќосева Б. Јанева Н.

Целта на оваа презентација е да ги прикажеме можностите и чекорите за изработка на привремени фиксно-протетички надоместоци (ФПН) со CAD/CAM технологија.

Овој вид на надоместоци се изработуваат со дигиталната технологија за дизајнирање и режење од ПММА блокови (транспарентен термопластичен полимер). Индицирани се како привремени надоместоци за периодот на протетичката рехабилитација или како ПММА прототип на протетички надоместоци кои се користат како клуч за успех на CAD/CAM целосно керамичките надоместоци.

Ќе ги презентираме лабораториските и клиничките фази и протоколи /параметри за успех на ПММА фиксно-протетички надоместоци.

Од нашите сознанија можеме да заклучиме дека со привремените ФП надоместоци им овозможуваме на пациентите и терапевтите информации за предвидлив естетскиот изглед со дефинитивните надоместоци и полесно прилагодување на пациентот на истите.

Целокупниот резултат е добивање и изработка на надоместоци со дизајниран оптимален профил, анатомоморфолошка форма и големина на забите кои идеално се вклопуваат во дентофацијалната естетика.

Клучни зборови: CAD/CAM технологија, привремени фиксно-протетички надоместоци, ПММА блокови.

CAD / CAM TEMPORARY FIXED PROSTHODONTIC DENTURES

Gordana Kovacevska

Koseva B., Janeva N.

The purpose of this presentation is to show the possibilities and the steps of making temporary fixed prosthodontic dentures (FPD) with CAD/CAM technology.

This kind of dentures is made with digital technology for the design and cutting of PMMA blocks (transparent thermoplastic polymer). They are indicated as temporary compensation for the period of prosthodontic rehabilitation or PMMA prototype dentures used as the key to success of CAD/CAM fully ceramic crown and bridge.

We will present clinical and laboratory phases and protocols / parameters for the success of PMMA- crown and bridge.

From our findings, we can conclude that FP temporary dentures provide the patients and therapists informations for predictable aesthetic appearance with definite dentures and easier patient's adjustment of the same. The overall result is getting and making dentures designed with optimal profile, anatomomorfological shape and size of the teeth that perfectly fit dentofacial aesthetics.

Keywords: CAD / CAM technology, temporary fixed prosthodontic dentures, PMMA blocks.

**1^{ви} Конгрес на здружение на специјалисти по протетика при МСД
со меѓународно учество**

**1st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society
with International Participation**

ИНТЕРАКЦИИ ПОМЕЃУ ПРЕПАРАТИ СО ЕУГЕНОЛ И КОМПОЗИТНИ ЦЕМЕНТИ - ПРЕГЛЕД НА ЛИТЕРАТУРА

Петровски Д.

Петков М., Капушевска Б., Наумовски Б.

Композитните цемента се користат секојдневно во современата протетика, но од поодамна е познат негативниот ефект на еугенолот врз полимеризациониот порцес на композитите општо. Еугенолот се уште е присутен во некој дентални препарати, критични за протетиката се два моменти: каналните полнења и привремените цемента.

Цел на овој литературен преглед е да се сумираат искуствата од разни истражувања. Изведената претрага даде многу трудови од оваа тематика, кои воглавно беа ин витро испитувања. Прегледаните истражувања покажуваат различни, дури и противречни резултати на ефектот на еугенолот врз композитното лепило.

Клучни зборови: композитни цемента, еугенол

INTERACTIONS BETWEEN EUGENOL PREPARATIONS AND RESIN CEMENTS - A LITERATURE REVIEW

Petrovski D.

Petkov M., Kapusevska B., Naumovski B.

Resin cements are used on every day basis in modern prosthodontics, but the negative effect of eugenol over composite polymerization in general is well known. Eugenol is still present in many dental materials; two moments are of critical importance for prosthodontics: endodontic sealers and temporary cements.

The aim of this literature review is to summarize experiences from various investigations. We found many papers with these thematic, mostly in vitro investigations. The review showed various, even contradictory results about the influence of eugenol on resin cements.

Keywords: resin cements, eugenol

КЛИНИЧКО ПРАКТИЧЕН ВОДИЧ ЗА ПОМОШ И ОДРЖУВАЊЕ НА ПАЦИЕНТИ СО МОБИЛНИ И ФИКСНИ ДЕНТАЛНИ РЕСТАВРАЦИИ

Дајана Трајкова

З. Влашки, И. Колевска, З. Ајдинска

ВОВЕД

Пациентите со протетски дентални реставрации бараат доживотно професионално одржување од биолошка и механичка природа.

ЦЕЛ

Да се обезбедат клиничко практични насоки и упатства за пациенти со подвижни и фиксни дентални реставрации.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД

Се користеа последните два актуелни клинички водича од Англиската (2015) и американската асоцијација за протетика (2016) со цел да се споредат и применат во нашата секојдневна клиничката пракса кај пациенти кои имаат фиксни и мобилни протетски реставрации .

РЕЗУЛТАТИ

Според двата водича одржувањето е поделено на три независни дела.

1. колку често пациентот треба да доаѓа на редовна клиничка контрола
2. кога докторот треба да го повика пациентот на контрола (професионално одржување)
3. одржување на протетските изработки во домашни услови

ЗАКЛУЧОК

Со споредувањето на двата главни клиничко практични водичи од областа на стоматолошката протетика и изготвување на сопствени водичи, веруваме дека со навремен и редовен третман и контроли на пациенти со фиксни и мобилни протетски реставрации ќе доведе до подолготрајност на протетските изработки и ќе претставуваат основа за понатамошно надградување и имплементирање на наши сопствени искуства.

Клучни зборови: клиничка пракса, фиксна и мобилни протетски реставрации, протетско одржување

ЗССП-МСД

CLINICAL PRACTICE GUIDELINES FOR MAINTENANCE AND RECALL OF PATIENTS WITH MOBILE AND FIX PROSTHETICS RESTORATIONS

Dajana Trajkova

Z. Vlaski, I. Kolevska, Z. Ajdinska

INTRODUCTION

Patients with prosthetic restorations require continuing professional maintenance of biological and mechanical nature.

PURPOSE

The purpose of this study is to provide practical clinical guidelines and instructions for patients with removable and fixed prosthetic restorations.

MATERIALS AND METHODS

We used the last two current clinical guidelines of British Prosthetics Association (2015) and the American Association for Prosthetics (2016) in order to compare and apply in our daily clinical practice in patients with fixed and mobile prosthetic

RESULTS

According to both guidelines the maintenance and recall is divided into three independent parts.

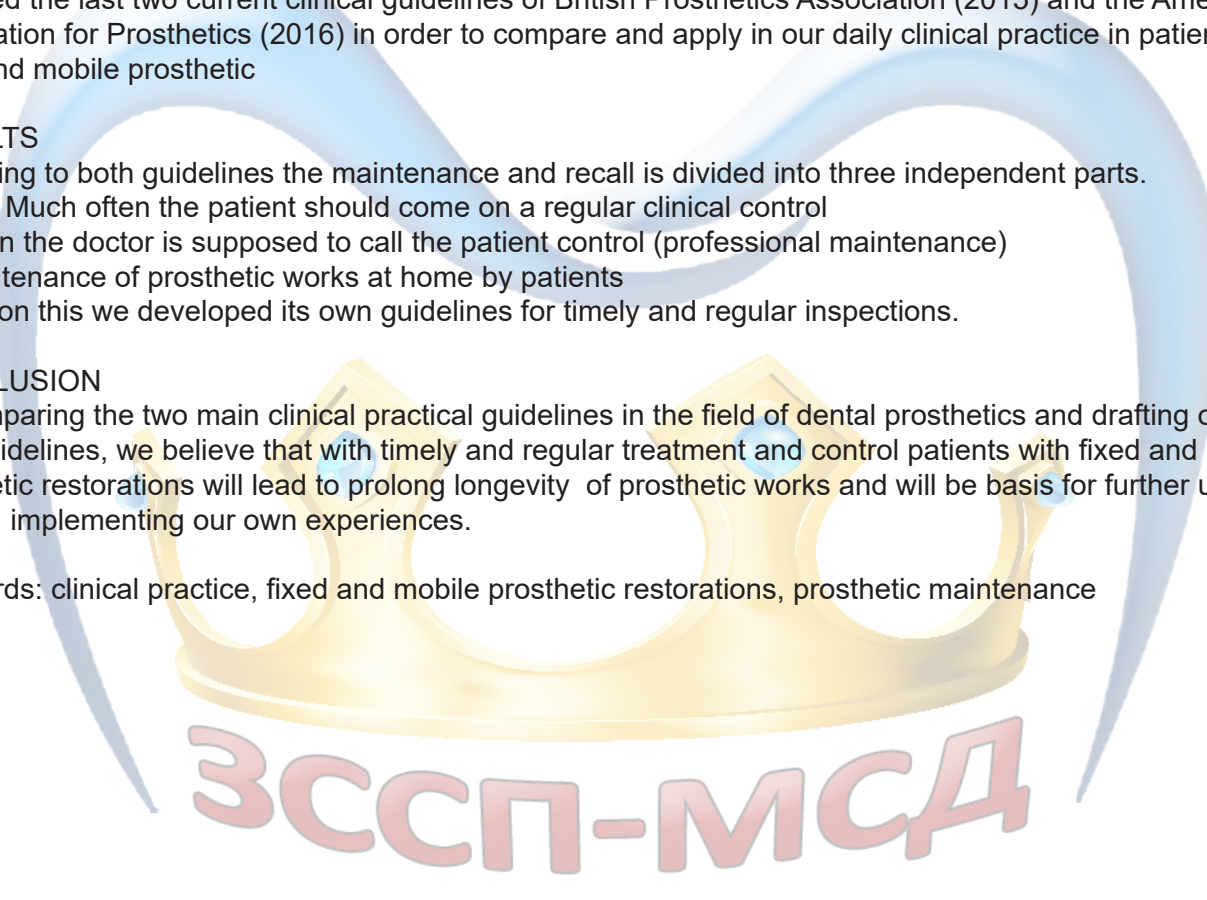
1. How Much often the patient should come on a regular clinical control
2. When the doctor is supposed to call the patient control (professional maintenance)
3. Maintenance of prosthetic works at home by patients

Based on this we developed its own guidelines for timely and regular inspections.

CONCLUSION

By comparing the two main clinical practical guidelines in the field of dental prosthetics and drafting our own guidelines, we believe that with timely and regular treatment and control patients with fixed and mobile prosthetic restorations will lead to prolong longevity of prosthetic works and will be basis for further upgrading and implementing our own experiences.

Keywords: clinical practice, fixed and mobile prosthetic restorations, prosthetic maintenance

ЗССП-МСД

МЕТАЛ-КЕРАМИЧКИ, ЦЕЛОСНО-КЕРАМИЧКИ ИЛИ ЦИРКОНИУМСКИ РЕСТАВРАЦИИ: ИЗБОР, ПРИМЕНА, ЗА И ПРОТИВ

Емилија Бајрактарова Ваљакова

Весна Коруноска Стевковска, Никола Гиговски, Билјана Капушевска, Цветанка Бајрактарова Мишевска, Љубен Гугувчевски

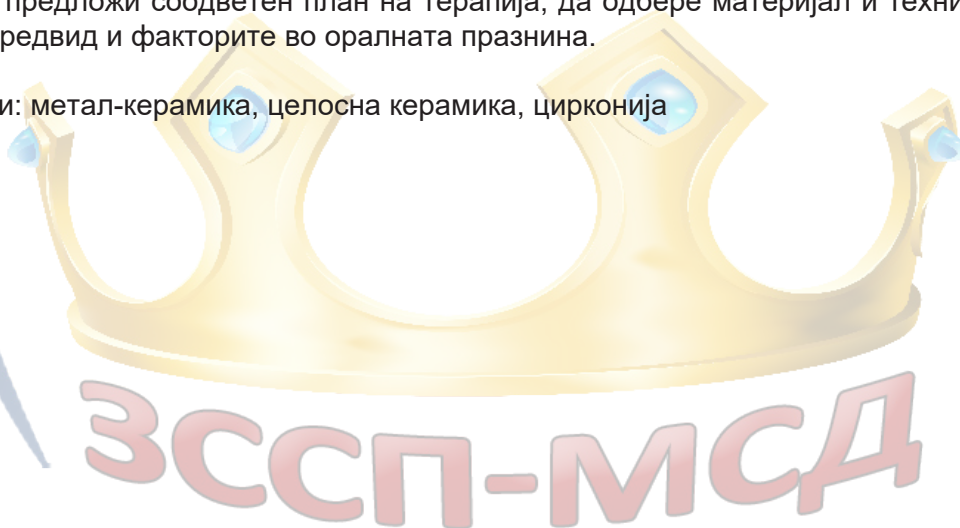
Цел: Големиот број современи дентални материјали нудат решение за многу клинички случаи. Стоматологот е тој кој треба да направи добар избор на материјалите за фиксна протетска рехабилитација. Целта на студијата е да им помогне на терапевтите при донесувањето на одлука кој материјал да го користат за изработка на одредена реставрација во дадена клиничка ситуација.

Материјал и Метод: Фиксните протетски реставрации можат да бидат изработени од метална субструктура фасетирана со порцелан, целосно од керамички материјал, циркониум оксидна основа фасетирана со порцелан или керамика, или пак целосно да бидат изработени од цирконија.

Резултати: Различни материјали имаат различно поле на индикации. Многу-дечениското успешно користење на метал-керамичките реставрации, ја докажа нивната речиси универзална примена кога се во прашање соло коронките или мостовните конструкции. Фелдспатните, стаклестите и хибридните керамики можат да се користат за изработка на мали реставрации (инлеј, онлеј, вестибуларни фасети) или соло коронки. Литиум ди/силикатните и алуминиум оксидните керамики се користат за изработка на мали мостовни конструкции, додека пак повеќечленските циркуларни мостови се изработуваат единствено од циркониум оксидна керамика.

Заклучок: Клиничкиот успех на фиксните протетски реставрации пред сè зависи од способноста на терапевтот да предложи соодветен план на терапија, да одбере материјал и техника на изработка, земајќи ги во предвид и факторите во оралната празнина.

Клучни зборови: метал-керамика, целосна керамика, цирконија

METAL-CERAMIC, ALL-CERAMIC OR ZIRCONIA RESTORATIONS: SELECTION, INDICATION, PRO AND CON

Emilija Bajraktarova Valjakova

Vesna Korunoska Stevkovska, Nikola Gigovski, Biljana Kapusevska, Cvetanka Bajraktarova Mishevska, Ljuben Guguvchevski

Objective: There are a vast number of dental materials that are suitable for a large range of indications in almost all areas of fixed restorative dentistry. The objective of this study is to help therapists choosing an appropriate material for fixed prosthodontic rehabilitation.

Material and method: There are different types of restorations depending on the material: porcelain-fused-to-metal, all-ceramic restorations, zirconia veneered with porcelain or ceramic material, as well as restorations made of full-zirconia. Different techniques are being used for their manufacturing.

Results: Every material has specific indication for use. Metal-ceramic restorations are successfully used for many decades which prove their almost universal use in patients to whom solo crowns or dental bridges should be placed. Single-tooth restorations such as inlays, onlays, veneers and solo crowns can be made of feldspathic-, glass- and hybriide ceramics. Lithium di/silicate and alumina ceramics are used for manufacturing of solo crowns or one-pontic bridges whereas multiunit circular bridges can be made only from zirconia.

Conclusion: Clinical success of fixed prosthodontic restoration depends on the clinician's ability to propose an appropriate treatment plan for each patient individually, to select an appropriate dental material and manufacturing technique, taking into consideration all factors in the oral cavity.

Key words: metal-ceramic, all-ceramic, zircoia

ЕВАЛУАЦИЈА НА СОВРЕМЕНИТЕ ПОЛИМЕРИ - ПРЕДИЗВИК ВО ПРОТЕТСКАТА ДЕНТАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА

Ковачевска И.

Петровски М., Шабанов Е., Апостоловски П.

Абстракт

Биополимерите се материјали врз основа на РЕЕК (поли-етер-етер-кетони) или РЕКК (поли-етеркетон-кетон) и се создадени со цел да се задоволат современите барања во стоматолошката протетика и имплантологија. Големiot интерес за биополимерите се должи на нивните оптимални физички и естетски својства. Тоа е пред се поради тоа што биополимерите имаат долгорочна стабилност и одреден степен на свиткување и голема цврстина.

Бројни се индикациите за нивна примена во стоматологијата и тоа: за припрема на моделите и на отисоците, за различни фиксни и мобилни протетски надоместоци, добивање на индивидуални абатмени на импланти. Употребата на овие материјали заедно со CAD/CAM системот ги прави „материјали на иднината“.

Биоматеријалите од оваа група имаат бројни предности: со нив може да се изработуваат безметални протетски надоместоци, имаат еластичност слична на коската, силна отпорност кон абразија и корозија, радиолусценснти се и имаат долготрајна биокompatibilност.

Бројните индикации и предности на биополимерите, како и нивната биокompatibilност, укажува на тоа дека овие материјали може да понудат решение на бројни активности во реставративната стоматологија и стоматолошката протетика.

Клучни зборови: биолошка стабилност, композитни материјали, биополимер, биокompatibilност, РЕЕК, РЕКК.

EVALUATION OF CONTEMPORARY POLYMERS - A CHALLENGE IN PROSTHETIC DENTISTRY REHABILITATION

Kovacevska I.

Petrovski M., Sabanov E., Apostoloski P.

Abstract

Biopolymers are materials based on PEEK (poly-ether-ether-ketone) or PEKK (poly-eterketon-ketone) and are created for the purpose to meet the modern requirements in dental prosthetics and implantology. The great interest in biopolymers is due to their optimal physical and aesthetic properties. It is primarily because biopolymers have long-term stability and a degree of bending and high strength.

There are numerous indications for their use in dentistry including: preparation of models and casts, for various fixed and mobile prosthetic devices, getting individual abutments for implants. The use of these materials together with CAD / CAM system makes them "material for the future."

Biomaterials of this group have numerous advantages: with them can be produced metal-free prosthetic devices, they have elasticity similar to bones, strong resistance to abrasion and corrosion, they are radioluscent and have a long term of biocomptability.

Numerous indications and advantages of biopolymers and their biocompatibility, suggesting that these materials can offer a solution to numerous activities in restorative dentistry and dental prosthetics.

Key words: biostability, composite materials, biopolymer, biocompatibility, PEEK, PEKK.

ТРЕНДОВИ И ПРЕДИЗВИЦИ НА ЦЕЛОСНО КЕРАМИЧКИТЕ ДЕНТАЛНИ СИСТЕМИ

Јагода Бајевска

Јана В Бајевска, Биљана Бајевска Стефаноска, Анета Мијоска

Напредокот на науката и технологијата континуирано воведува нови и подобрени целосно-керамички системи. Новите генерации на дентални керамики отвараат нови предизвици и опции при клиничкиот избор во намерата да се одговори на интраоралните услови и естетските барања. Досега не е развиен идеален керамички систем ниту систем за универзална примена, а поставувањето на правилниот избор зависи од потребното познавање на нивните особености и строго почитување на протоколите за нивно работење.

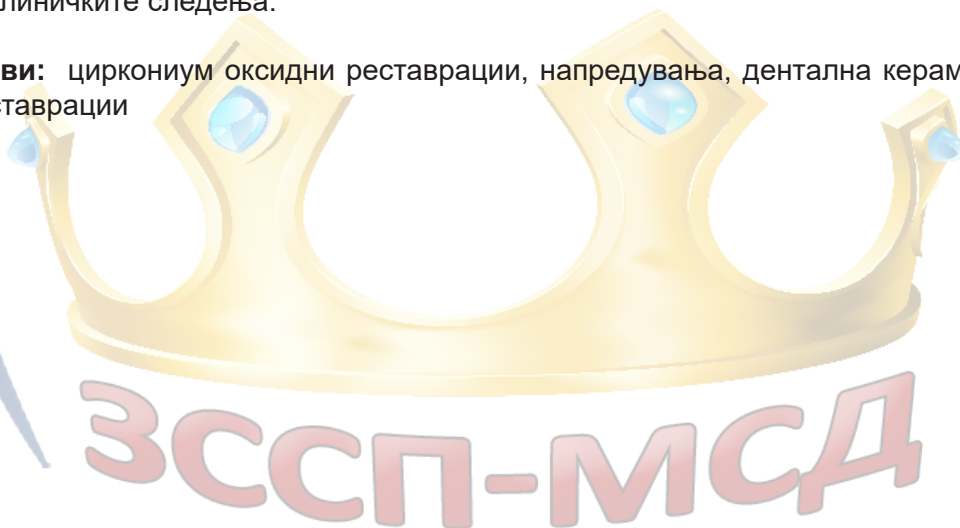
Целта на овој труд е да се изнесат сегашните наоди и ставови на науката.

Материјал и метод. За таа цел беше пребарана литературата врз основа на објавените статии во последната декада опфаќајќи експериментална работа и изнесувања од интраорални исходи. Резултатите од лабораториските истражувања беа споредени со клиничките проби.

Резултати. Револуцијата во технологијата на CAD/CAM системите катализираше изнаоѓања на материјали кои ја изнесуваат потребната транспаренција заедно со супериорни механички својства. Конкурентноста и постојаниот напредокот на материјалите и технологијата остава недоволно простор за нивно долгорочно клиничко следење и извлекување соодветни заклучоци.

Заклучок. Одлуката за избор на керамички систем од понов датум пред постоечките веќе документирани се заснова врз темелна проценка базирана на податоци и одредено ниво на научни сознанија од *in vitro* студии и клиничките следења.

Клучни зборови: циркониум оксидни реставрации, напредувања, дентална керамика, двослојни и монолитни реставрации

TRENDS AND CHALLENGES OF ALL-CERAMIC DENTAL SYSTEMS

Jagoda Bajevska

Jana V Bajevska, Biljana Bajevska Stefanoska, Aneta Mijoska

Advances in science and technology continuously introduces new and improved all-ceramic systems. New generations of dental ceramics open new challenges and options in clinical decisions while matching the proper indication for the given intraoral terms and aesthetic requirements. So far an ideal ceramic system haven't been developed nor a system for universal application and setting a proper decision depends from the necessary knowledge of their characteristics and accurately following of the working protocols.

The aim of this article is to present current findings and science outcomes.

Material and method. Accordingly the literature was given a review based on published articles in the past decade comprising experimental work and intraoral follow-up reports of the restorations. The results from laboratory work were compared with the outcomes from clinical articles.

Results. The revolution in the technology of the CAD/CAM systems catalyzed new findings of materials that carry out proper translucency along with superior mechanical properties. The competition and constant advances in materials and technology leaves lacking space for their long term follow-up and reliable conclusion withdrawal.

Conclusion. The decision in choosing a ceramic system from a recent date over an existing well documented one is based on extensive evaluation based on data and certain level of scientific findings from in vitro studies and clinical trials.

Key words: zirconia restorations, advances, dental ceramic, bilayered and monolithic restorations.

ОДНОСОТ НА ТОЧКАТА Xi И ОКЛУЗАЛНАТА РАМНИНА КАЈ НАШИ ИСПИТАНИЦИ

Ј.Бундевска

Точката Xi по Ricketts претставува референтна точка со чија помош се определува оклузалната рамнина, сметајќи ја како линија која поминува низ неа.

Цел на трудот е да со помош на латерални телерендгенографски снимки кај испитаници со интактно забало, класа Angle I (100) и кај испитаници со парцијална и тотална беззабност, а носители на парцијални и тотални протези (40), да го определиме и процениме односот на точката Ci и оклузалната рамнина.

Врз основа на поставената цел и анализите на добиените латерални телерендгенографски снимки дојдовме до сознание дека оклузалната рамнина кај 70% од испитаниците со интактно забало, 65 % од носителите на парцијални протези и 54 % од носители на тотални протези поминува низ точката Xi со отстапување од ± 1 mm.

Клучни зборови: латерални телерендгенографски снимки, оклузалната рамнина, точката Xi, парцијална и тотална протеза

RELATION BETWEEN THE XI POINT AND THE OCCLUSAL PLANE AT OUR PATIENTS

Jadranka Bundevska

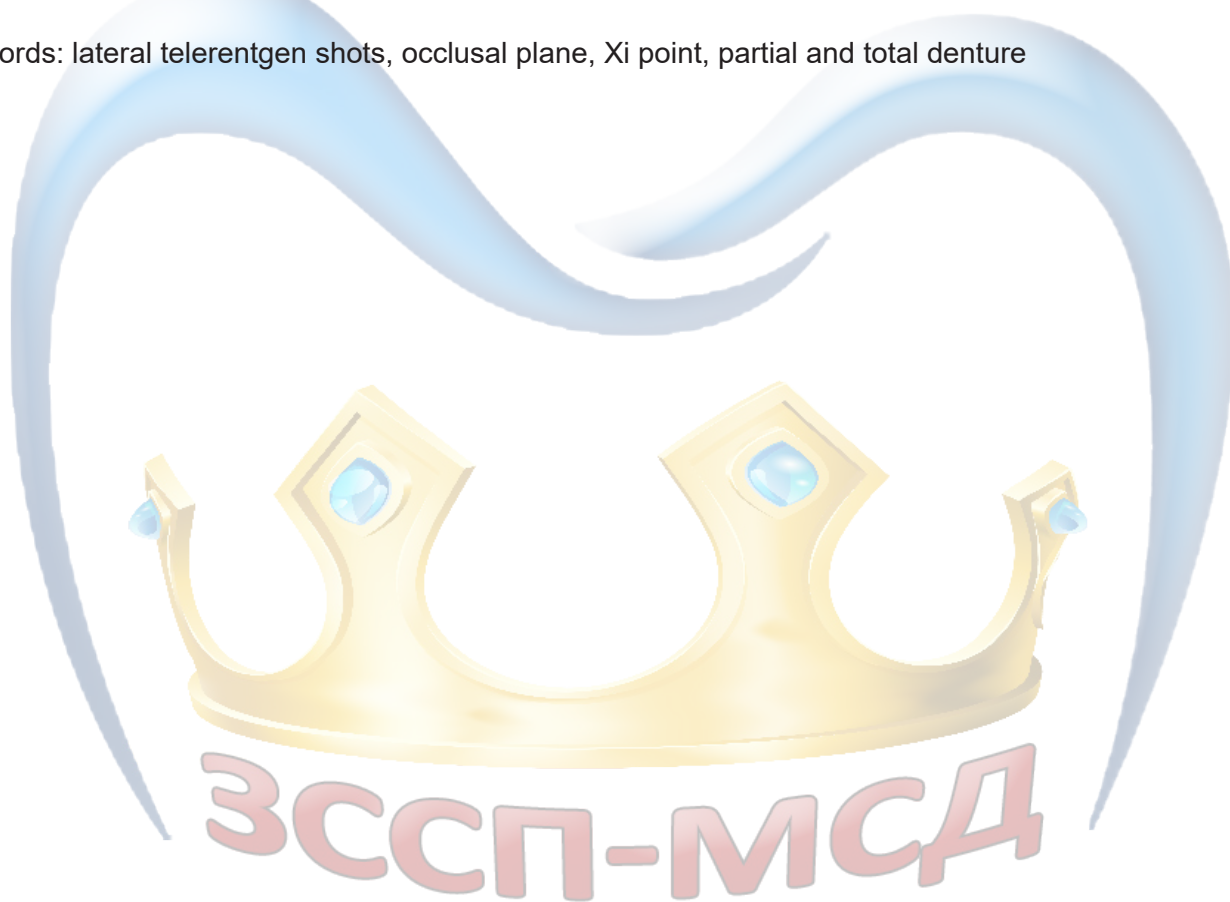
The Xi point from Ricketts is presented as referent point which determinate the occlusal plane, calculated as line that going through that plane.

The aim of this study is to determinate relation between the Xi point and occlusal plane with lateral telorentgen film at patients with intact dentition, class Angle I (100) and at patients with partial and total missing teeth who wear partial and total dentures (40).

Based on the aim and analysis on obtained lateral telorentgen film we find out

On the basis of the targets and analysis of the obtained lateral telorentgenografski shots we found out that the occlusal plane passes through the point Xi in derogation from $+ / - 1$ mm. in 70% of subjects with intact dentition, 65% of wearers of partial dentures and 54% of the wearers of total dentures.

Key words: lateral telorentgen shots, occlusal plane, Xi point, partial and total denture

ЕСТЕТСКА СТОМАТОЛОГИЈА-УМЕТНИЧКИ СПОЈ НА ОРТОДОНЦИЈА, ХИРУРГИЈА И ПРОТЕТИКА

Јулија Донева

Митевска Славица
Базерковски Дејан

Цел

Естетиката како наука за уметноста, се почесто се појавува во стоматологијата како естетска стоматологија. Една од главните карактеристики на естетската стоматологија е мултидисциплинарен пристап кон проблемот односно поврзаноста на повеќе гранки на стоматологијата. Затоа се наметнува проблемот на предпротетска припрема на забите и другите структури од усната шуплина. Овој феномен е всушност како една уметничка слика и нејзина рамка. Забите треба да бидат убави како уметничка слика, но нејзината рамка односно орофацијалните структури треба да ја надополнат таа слика. Целта на трудот е да се потенцира дека кај пациентите кај кои е потребен реставративен протетски третман, претходно е потребно спроведување на третмани од другите области на стоматологијата. Од тука потекнува важноста на мултидисциплинарниот пристап.

Материјали и метод

Во трудот се вклучени презентација на пациенти на кои за да се направи перфектна протетска изработка претходно е потребно ортодонтски, парадонтолошки и хируршки третман.

Резултати

Кај многу пациенти потребата од спроведувањето на протетски третман е исто толку голема колку и потребата од претходна припрема со ортодонтски, парадонтолошки и хируршки третман. Само со комбинација на сите овие методи добиваме естетска протетска изработка.

Заклучок

Најважно при планирање на протетска изработка на еден пациент е да се направи добра анализа и план на терапија. Притоа се важни три аспекти:

1. Дали е потребно позиционирање на забите (мезиодистално и буколингвално позиционирање).
2. Дали е потребно парадонтолошки третман пред протетската изработка.
3. Дали е потребно хируршки третман пред протетската изработка.

Ако сите овие аспекти се задоволени тогаш ќе добиеме перфектно естетска протетска изработка.

Клучни зборови: естетика, мултидисциплинарен приод

AESTHETIC STOMATOLOGY– AN ARTISTIC COMBINATION OF ORTHODONTICS, SURGERY AND PROSTETICS

Julija Doneva

MitevkaSlavica
BazerkovskiDejan

Aim

Aesthetics, as a science about art, is ever more present in stomatology as aesthetic stomatology. One of the main attributes of aesthetic stomatology is the multidisciplinary approach towards the problem at hand via multiple branches of stomatology. That is why the problem of pre-prosthetic preparation of the teeth and the oral cavity appears naturally. In some sense this is like a painting and its frame. The teeth should be as beautiful as a painting, but the frame i.e. the orofacial structures should enhance the painting. The aim of this presentation is to emphasize that patients who need restorational prosthetic treatment should first be subjected to treatments from other stomatological branches. This is where the importance of a multidisciplinary approach stems.

Method and Materials

This presentation encompasses patients who needed to have an orthodontic, paradontologic and surgical treatment in order to be able to ultimately achieve the goal of perfect prosthetic teeth.

Results

Amongst many patients the need for a prosthetic treatment is just as big as the need for an orthodontic, paradontologic and surgical treatment. Only if all these phases of the treatment are incorporated, aesthetic prosthetic teeth are obtained.

Conclusion

The most important thing during a prosthetic dental treatment is to make a good analysis and to formulate an effective plan. Therefore these three points are of great significance:

- Is positioning of the teeth needed (mesiodistal and buccolingual positioning)
- Is a paradontologic treatment needed before the prosthetic teeth are made
- Is a surgical treatment needed

Only if all of these three aspects are fulfilled, perfect aesthetic prosthetic teeth are achieved

Keywords: aesthetics, multidisciplinary approach

ПРЕТПРОТЕТИЧКИ ОРТОДОНСКИ ТРЕТМАН КАЈ ПАЦИЕНТИ СО СКЕЛЕТНИ МАЛОКЛУЗИИ

Катерина В.Гешоска

С. Димитровска, Ј.Бајевска, В.Ванковски

Цел

Еден од најголемите предизвици во протетиката се пациентите со малоклузии, каде постои примарно нарушување во оклузијата, забните низи, меѓувлични односи, надворешен изглед. Кај овие пациенти, доколку во детство и адолесценција не се санира примарниот недостаток, во позрела возраст доаѓа до влошување на ситуацијата на забите. Ова секундарно влошување настанува како резултат на губење на заби, намалување на висината на загризот, поместување на мандибулата од нејзината централна позиција, абразија итн. Кога се анализира забалото на пациентите секогаш треба да се претпостави доколку би дошло до поместување на позицијата на некој од забите, би добиле подобра естетика, полесно одржување хигиена, поздрав пародонт и помала редукција на забната супстанција.

Целта на оваа тема е да се укаже на бенефитите од ортодонцијата како подготвителна фаза за протетички третман.

Материјал и метод

Анализирани се два случаја, пациенти со скелетни малоклузии, чии резултати не би биле толку задоволителни доколку се применува само протетички третман. Пред започнување на третманот се изработуваат студио модели на кои се анализира моменталната ситуација, се прават ортодонски мерења, и се планира терапијата. Потоа, се прават профилни рендген снимки и ортопантомограф-панорамско снимање. Овие снимки ни служат за анализа на скелетните влични односи и процена на здравствената состојба на забите и пародонтот. По извршените анализи се аплицира фиксен ортодонтски апарат, по кој следува протетички третман.

Резултати

Решавање или намалување на скелетното несовпаѓање, воспоставена оклузија со континуирана низа. Проблемите со зглобовите се надминати, а естетскиот надворешен изглед подобрен.

Заклучок

Секој пациент е комплексна целина која не треба да се решава во една област, туку интердисциплинарно да се пружат ендодонтски, пародонтолошки, ортодонтски и протетички третмани. Само на тој начин стоматологијата ја достигнува својата цел, задоволни пациенти со здрава насмевка.

Клучни зборови: интердисциплинарен третман, скелетни малоклузии

ЗСП-МСД

ORTHODONTIC-PROSTHETIC APPROACH IN THE TREATMENT OF SKELETAL MALOCCLUSION

Katerina V.Geshoska

Snezana Dimitrovska, J.Bajevska, V.Vankovski

Objective

The greatest challenges in prosthetic dentistry are patients with skeletal malocclusion, where there is primary disorder in dental occlusion, skeletal jaw relation, aesthetic issues. In these patients, if in childhood and adolescence are not repaired primary deficiency in mature age its worsening the situation of teeth. This secondary deterioration occurs due to loss of teeth, reducing the vertical dimension of bite, displacement of the mandible from its central position, abrasion etc. When analyzing the teeth of patients, we should always assume if we move the position of any of the teeth, we would get a better aesthetics, easier hygiene, healthier periodontal tissues and less reduction of tooth substance. The objective of this topic is to point out the benefits of orthodontics as a preparatory phase for prosthetic treatment.

Material and method

Two cases have been analyzed, patients with skeletal malocclusions, whose results would not be as satisfactory if only prosthetic treatment was applied. Before starting the treatment, two studio models are made on which is made analyze of the current situation, orthodontic measurements and planning treatment. Then, teleroentgenographic and ortopantomographic shots are made. These images serve our analysis of skeletal jaw relation and assessing the health of teeth and periodontal tissues. Following the analysis, fixed orthodontic appliance is made, followed by prosthetic treatment.

Results

Solving or reducing skeletal discrepancy, established proper occlusion with continuous dental arch. Joint problems are exceeded, and improved aesthetic appearance.

Conclusion

Each patient is a complex entity that needs to provide interdisciplinary endodontics, periodontal, orthodontic and prosthetic treatments. Only in this way dentistry reaches its end, and get satisfied patients with healthy smile.

Keywords: interdisciplinary treatment, skeletal malocclusions

ИМПЛАНТО-ПРОТЕТИКАТА ВО МАКСИЛАТА ВО ЗАВИСНОСТ ОД ЛОКАЛНИТЕ АНАТОМСКИ УСЛОВИ

МИЛАН КАМЧЕВ

Никола Камчев, Билјана Ивановска, Весна Попова – Чемерска, Никола Мешков, Никола Манчев.

ВОВЕД

Каде и како ќе бидат позиционирани имплантатите и кој метод ќе биде употребен при операцијата, пресудна улога имаат локалните анатомски услови на максилата, а пред се се висината на алвеоларната коска према максиларниот синус и носната празнина и ширината на коската на алвеоларниот гребен. Од исти причини зависи и сложеноста на решавањето на протетската супраструктура.

ЦЕЛ НА ТРУДОТ

Цел на трудот е да го прикажаме нашето искуство на кој начин и со кои методи ги совладуваме основните лимитирачки фактори спомнати во воведот.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД НА РАБОТА

Ќе бидат прикажани неколку случаи кај кој се избегнува максиларниот синус и со косо поставување на имплантатите и неколку случаи каде имплантатите се поставувани со методата на индиректен синус лифт.

РЕЗУЛТАТИ

Резултатите гледани од аспект на остеоинтеграција се сосема добри и скоро исти независно од методот на работа што е применет, со напомена дека при косо поставување секогаш има можност да се постави имплантат со поголема должина.

ЗАКЛУЧОК

При примена на едниот и на другиот метод потребно е големо искуство и многу прецизно претходно планирање. При индиректниот синус лифт не смее да биде перфорирана Шнајдеровата мембрана.

Косо поставените имплантати особено ако се повеќе од два представуваат многу сложен проблем при парализација на абатмените при изработка на протетската супраструктура.

Клучни зборови: импланти, синус-лифт

ЗССП-МСД

IMPLANTO PROSTHETIC IN MAXILLAE DEPENDS ON LOCAL ANATOMICAL CONDITIONS

MILAN KAMCHEV

Nikola Kamchev, Biljana Ivanovska, Vesna Chemerska Popova, Nikola Meshkov, Nikola Manchev.

Introduction

Where and how the implants will be placed and which method will be used, local anatomical conditions have a determining role, especially the high of the alveolar bone towards the maxillary sinus and the nasal cavity and the width of the alveolar bone. Same reason determinate and difficulty making prosthetic supra-structure.

Aim:

Our aim is to present our experience in the methods we use to overcome the basic limiting factors mentioned above.

Materials and methods:

Some cases will be presented, where we place the implants at angled position in order to avoid the maxillary sinus and some cases where the implants are placed with the method of indirect sinus lift.

Results:

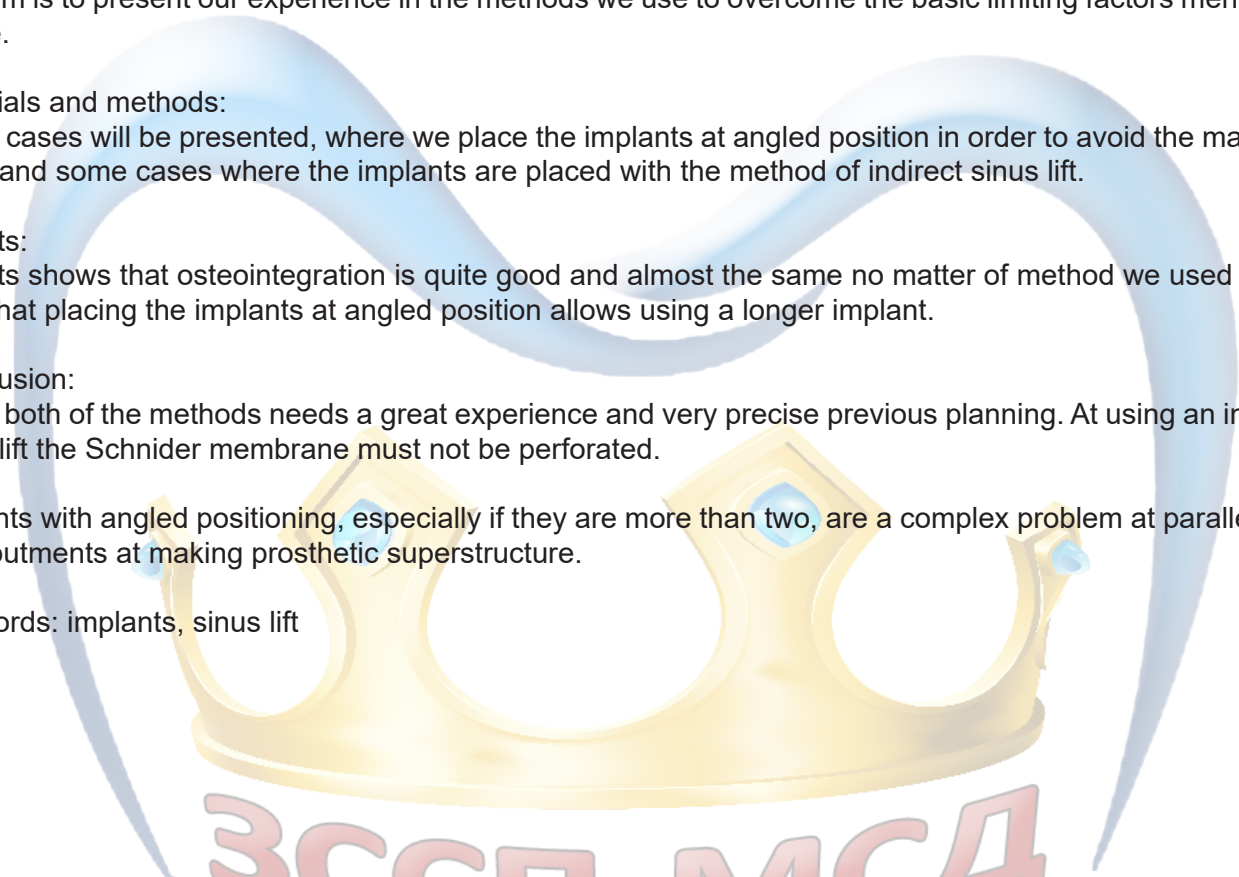
Results shows that osteointegration is quite good and almost the same no matter of method we used with a note that placing the implants at angled position allows using a longer implant.

Conclusion:

Using both of the methods needs a great experience and very precise previous planning. At using an indirect sinus lift the Schneider membrane must not be perforated.

Implants with angled positioning, especially if they are more than two, are a complex problem at parallelizing the abutments at making prosthetic superstructure.

Keywords: implants, sinus lift

ЗССП-МСД

ИЗРАБОТКА НА ТОТАЛНИ ПРОТЕЗИ СО ТЕХНИКАТА НА КОПИРАЊЕ НА ПРОТЕЗИ – ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Н.Јанева

Г.Ковачевска, С.Еленчевски, С.Панчевска, С. Гачева-Цветкова

Техниката на копирање на тотални протези е метод на изработка на нови протези, како терапевтско решение кај пациенти кои долго време ги носат своите протези и се задоволни од истите.

Целта е да ги реплицираме и задржиме добрите карактеристики на постоечките протези во новите протези, со минимални промени, најчесто на базата на протезата или на оклузалните површини.

Проценката на постојните протези обезбедува есенцијални информации за дијагноза и планирање на начинот на изработка на новото протетското помагало.

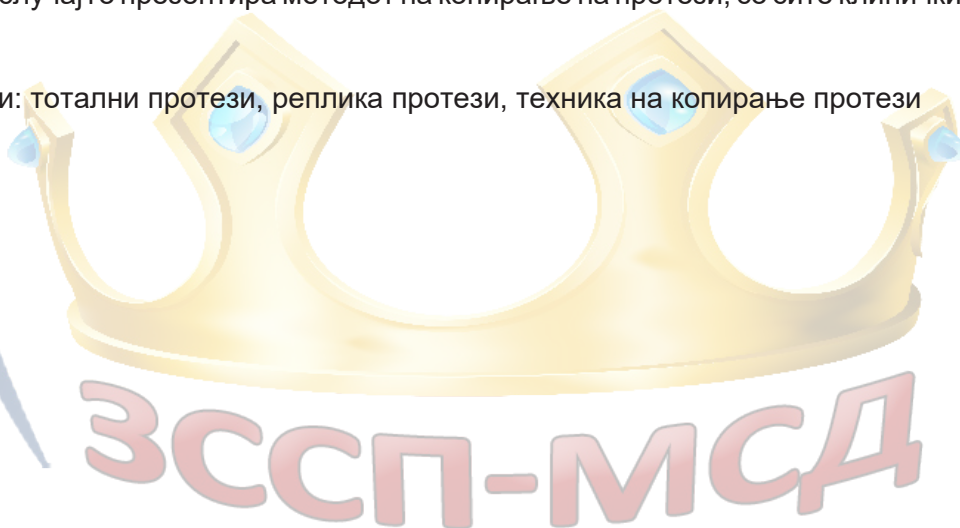
Постојат многу предности за примена на оваа техника, како полесна неуромускуларна адаптација на новите протези, непроменет естетски изглед, скратено времетраење на третманот, намалување на лабораториските чекори, помалку посети на пациентите и пониска цена на чинење.

Реплика протезите се метод на избор кај физички слаби, повозрасни пациенти, поради нивната намалена неуромускуларна координација, а со тоа и отежната адаптација на ново изработената протеза.

Во изминатите 50 години развиени се различни техники на реплицирање на протезите, сè до најновите кои се темелат на CAD/CAM технологијата.

Овој приказ на случај го презентира методот на копирање на протези, со сите клинички и лабораториски фази.

Клучни зборови: тотални протези, реплика протези, техника на копирање протези

FABRICATING COMPLETE DENTURES WITH COPY DENTURE TECHNIQUE – A CASE REPORT

N.Janeva

G.Kovacevska, S.Elencevski, S.Pancevska, S.Gaceva-Cvetkovska

The Copy denture technique is a method of replacing complete dentures, as a therapeutic solution for a patient who has been wearing old dentures for a long time and is satisfied with them. Replica dentures can be made for these patients, and success with the new dentures can be assured.

The aim is to replicate good features of existing dentures with only minor alterations of the poor features, usually occlusal and fitting surfaces.

Assessment of the existing dentures provides essential information for diagnosis and treatment planning.

There are many advantages to this technique, which include increased neuromuscular adaptation to new dentures, allows for copying aesthetics, reduced treatment time and reduced laboratory steps, and are cost effective.

Replica dentures are most advantageous for physically frail patients like elderly, as their adaptive potential and neuromuscular coordination decreases with age.

Over the past 50 years a variety of techniques have been developed, leading to techniques, based on CAD/CAM technology.

This case report presents the method of copy denture technique, along with its clinical and laboratory steps.

Key words: complete dentures, replica dentures, copy denture technique

ЕФЕКТОТ НА РАЗЛИЧНИ ВИДОВИ НА ПРЕПАРАЦИИ ВРЗ ФРАКТУРНАТА РЕЗИСТЕНТНОСТ НА ЦИРКОНИУМСКИТЕ КОРОНКИ

Наташа Ставрева

Цел

Главен проблем кај целосно керамичките изработки е можноста за фрактура под дејство на големите сили на џвакопритисок во бочната регија. Целта на оваа in-vitro студија беше да се спореди влијанието на различни типови на препарација (со олуковидна и правоаголна стапалка) врз фрактурната резистентност на циркониумските коронки (капици).

Материјали и методи

Во функција на in-vitro премолари без изработени абатменти од нерѓосувачки челик, препарирани со олуковидна и правоаголна стапалка. Потоа, врз нив беа изработени по 20 циркониумски капици со дебелина од 0,6 mm, кои после цементирањето со глас-јономер цемент, беа оптоварени до појава на фрактура. За таа цел беше користена универзална тестирачка машина Uniframe Controls. За да се симулираат условите во усната шуплина, пред оптоварувањето примероците беа чувани во водена бања на 37°C во времетраење од 24 часа.

Резултати

Во оваа студија средните вредности на фрактурната резистентност на различните препарации – со олуковидна и правоаголна стапалка беа $888,9 \pm 84,3$ N и $624,2 \pm 116,3$ N соодветно. Student's t-test-от покажа статистички сигнификантна разлика меѓу двете групи.

Заклучок

Врз основа на добиените резултати, различните видови на препарација (со олуковидна и правоаголна стапалка) нудат висока фрактурна резистентност, која е всушност повисока од физиолошката мастикаторна сила во бочната регија. Токму поради тоа, можат да се користат и двете препарации, но се препорачува олуковидната препарација, бидејќи фрактурната резистентност кај овој тип е статистички сигнификантно повисока. Освен од механички, овој тип на препарација се препорачува и од периодонтален аспект.

Клучни зборови

Препарација, олуковидна стапалка, правоаголна стапалка, фрактурна резистентност, циркониум

ЗССП-МСД

EFFECT OF DIFFERENT MARGINAL DESIGNS ON FRACTURE RESISTANCE OF ZIRCONIA CROWNS

Natasha Stavreva

Aim

Major problem of all-ceramic restorations is the possibility for fracture under occlusal forces in posterior region. The aim of this in vitro study was to compare the effect of different marginal designs (chamfer and shoulder) on the fracture resistance of zirconia core restorations.

Materials and methods

The stainless steel dies prepared with two different designs (chamfer and shoulder) were used as in vitro premolars. 20 zirconia copings of each type with wall thickness of 0,6 mm were fabricated, cemented with glass-ionomer cement and then loaded until fracture on universal testing machine Uniframe Controls. To simulate the conditions in the oral cavity, the samples were kept in water bath on 37°C for a period of 24 hours.

Results

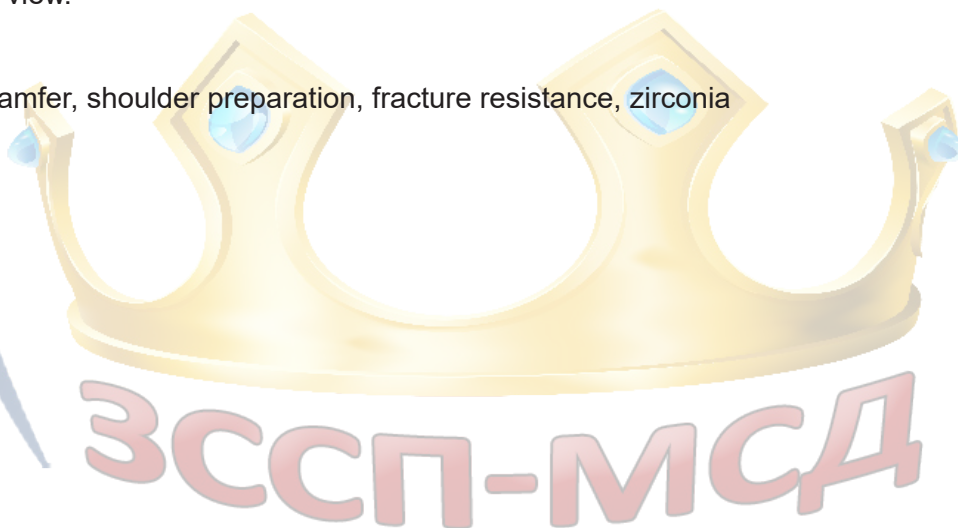
In this study, the mean values of fracture resistance of the different marginal designs (chamfer and shoulder) were $888,9 \pm 84,3$ N and $624,2 \pm 116,3$ N respectively. Student's t-test showed statistically significant differences between the two groups.

Conclusion

According to the results, the different marginal designs (chamfer and shoulder) offer high fracture resistance, which is higher than the physiological masticatory force in posterior region. This is why both preparation can be used, but the recommended is the chamfer preparation, since the fracture resistance of this preparation design is significantly higher. Besides from mechanical, this preparation is recommended also from the periodontal point of view.

Key words

Preparation, chamfer, shoulder preparation, fracture resistance, zirconia

РЕСТАВРАЦИЈА НА ФРАКТУРИРАНИ ЗАБИ СО ЕСТЕТСКИ КОЛЧИЊА И КОМПОЗИТ НА КОРОНКА - ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Соња Апостолска

Василка Ренцова, Марина Ефтимовска, Весна Филиповска Мицевска

Цел: Цел на овој труд е клинички опис на композитна реставрација на фрактура на заби со everStick Post.

Материјал и метод: Користевме everStick Post кои се индицирани за изработка на напредни реставрации на коренски канали и надоградби. Тие се индивидуално обликувани естетски колчиња, особено за широки, овални или завиени коренски канали.

Резултати: Кај сите случаи добивме одлични функционални и естетски резултати кои се должат на еластичните својства на индивидуално обликуваните интраканални колчиња кои имаат слични својства со дентинот, со што е овозможена рамномерна распределба на притисокот на површината на коренот, а со тоа и намалување на ризикот од фрактура.

Заклучок: Реставрацијата направена кај овие состојби овозможува задржување на останатата забна структура во добра оклузија и резултира со високо ниво на функција и естетика.

Клучни зборови: фрактура, everStick Post, композитна реставрација

RESTORATION OF A FRACTURED TOOTH WITH ESTHETIC FIBER POSTS AND COMPOSITE CROWN: A CASE REPORT

Sonja Apostolska

Vasilka R., Marina E., Vesna F.M.

Aim: The purpose of this work is a clinical description of the composite restoration of fractured teeth with everStick Post .

Material and metnod: We used everStick Post which are indicated for maximal support for the crown by filling the root canal completely with fibres. They are individually shaped esthetic posts, especially for large, oval or curved root canals.

Results: In all cases we received excellent functional and esthetic results due to the elastic properties of individually shaped intracanal posts that have similar properties to the dentin and even distribution of occlusal stress on the root structure, reducing the risk of fracture.

Conclusion:The restoration done in these conditions allows the retention of the remaining tooth structure and good occlusion resulting in high levels of function and esthetics.

Key word: fracture, everStick Post , composite restoration

ИНДИКАЦИИ ЗА ТАНГЕНЦИЈАЛНА ПРЕПАРАЦИЈА КАЈ ZIRCONIA ИЗРАБОТКИ

Вујасин С.

Ванковски В., Дејаноска Т.

Успешност во третман со безметални коронки се очекува доколку бидат задоволени биолошките, механичките, естетските барања и принципи. Денес постојат многу типови на квалитетни материјали за изработка на безметални коронки. Но за нивно дизајнирање има определени маханички критериуми. Еден од тие критериуми е препарација на забот со стапалка. Меѓутоа, често клинички немаме услови да направиме препарација со стапалка.

Цел

Во трудот се анализирани индикациите за тангенцијална препарација, нејзините предности и недостатоци и нејзинот сооднос со биолошките, механичките и естетските принципи кај безметални коронки.

Материјал и Метод

Во истражувањето се опфатени пациенти кај кои се направени безметални коронки со индицирана тангенцијална препарација во период од две години на Клиничкиот центар при ЕУРМ во Скопје. Направено е испитување на цврстината на механичко оптеретување на коронките од циркониумоксид.

Резултати

Резултатите покажуваат стабилна клиничка состојба, оптимална естетика и една фрактурирана коронка. Испитувањето за механичката издржливост покажа фрактурирање на коронките на многу повисоки вредности од функционалните сили во цвакалниот систем.

Заклучок

Тангенцијалната препарација може успешно да се применува при изработка на безметални коронки во услови кога нема можност за препарација со стапалка.

Клучни зборови: тангенцијална препарација, цирконија изработки

INDICATION FOR KNIFE-EDGE PREPARATION IN PROSTHETICS ZIRCONIA RESTAURATIONS

Vujasin S.

Vankovski V., Dejanoska T.

A full ceramic crown treatment is considered to be successful if all biological, mechanical, and aesthetic requirements and principles have been achieved. At present, there is a multitude of quality materials used to make full ceramic crowns. However, when it comes to their design, there are certain mechanical criteria that need to be fulfilled. One such criterion is to use shoulder preparation. Still, we often do not have suitable clinical conditions to do so.

Objective

This paper analyzes the indications for knife-edge preparation, its advantages and disadvantages, as well as its relation to the biological, mechanical, and aesthetic principles.

Method and material

The research was made in a period of two years at the Dental Clinical Centre within EURM on patients for whom full ceramic crowns were made with an indication for a knife-edge preparation. Furthermore, the strength of the full zirconiumoxide crowns was tested by applying mechanical pressure.

Results

The results show a stable clinical condition, optimal aesthetics and one fractured crown. By testing the mechanical endurance, it was found that crowns are fractured at much higher values compared to the functional forces in the masticatory system.

Conclusion

The knife-edge preparation can be successfully applied in full ceramic crowns when there isn't any room for shoulder preparation.

Keywords: knife-edge preparation, zirconia restorations

ЗАДОВОЛСТВОТО НА ПАЦИЕНТИТЕ ОД ТЕРАПИЈАТА СО ТОТАЛНИ ПРОТЕЗИ

Сања Панчевска

Н Јанева, С Гачева-Цветкова, С Еленчевски, Ј Бундевска

Целосното губење на природните заби кај пациентите е пратено со функционални и психолошки проблеми кои можат да бидат надминати со изработка на протетичко помагало. И покрај сè почестата употреба на имплантите и современите материјали, конвенционалните тотални акрилатни протези се најчестиот избор на пациентите. Успехот на протетичкиот третман не е одреден само од квалитетот на тоталните протези туку зависи од низа други фактори.

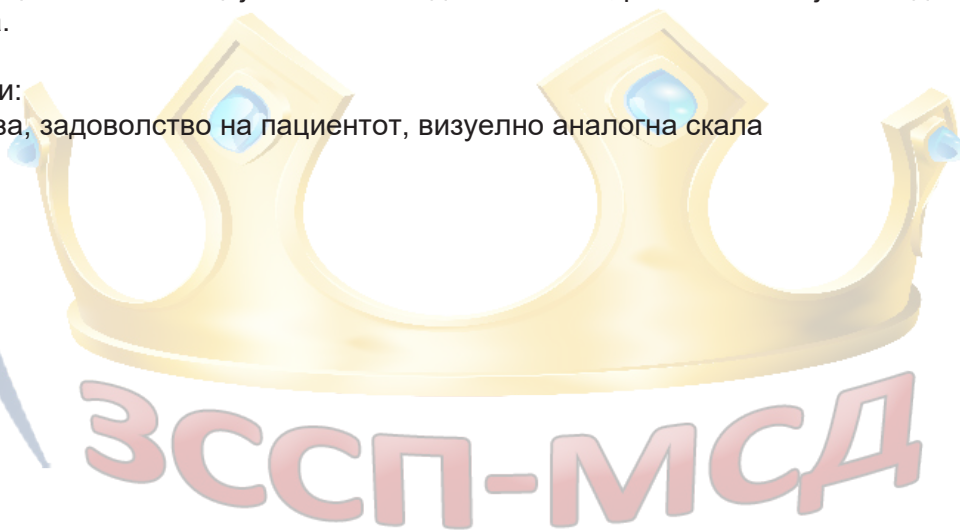
Целта на овој труд е да се процени задоволството на пациентите носители на тотални протези врз база на нивната оценка на повеќе фактори кои влијаат на квалитетот на протетичката изработка но и на процесот на адаптација на ТП.

Испитувањето е спроведено на УСКЦ Клиника за мобилна протетика – Скопје кај 68 пациенти по слушаен избор, сите носители на ТП. Пациентите пополнуваа специјално подготвен прашалник за ретенцијата, цвакањето, изгледот, говоротчувството на вкус и удобноста. Резултатите се внесувани на пет степена визуелно аналогна скала (VAS). Направена е и независна проценка на квалитетот на протезите од двајца специјалисти.

Добиените резултати покажуваат дека пациентите имаат најмногу поплаки на ретенцијата на долната ТП и успешноста на цвакањето на тврда храна.

Оценките на пациентите и специјалистите е задоволителна, разлики постојат во однос на способноста за мастикација.

Клучни зборови:
тотална протеза, задоволство на пациентот, визуелно аналогна скала

PATIENTS' SATISFACTION WITH COMPLETE DENTURE THERAPY

Panchevska Sanja

Janeva N, Gacheva – Cvetkova S, Elenchevski S, Bundevska J

Having lost all of the permanent teeth, results with functional and psychological problems which may be overpassed with the usage of prosthetic restorations. After all, the common usage of implants and contemporary materials, conventional complete dentures are still the first choice of the patients. The success of the prosthetic treatment is not determined just by the quality of the complete dentures, it's also dependent on may other factors.

The aim of this paper is to evaluate the satisfaction of the patients treated with CD based on the quality and the process of adaptation to the dentures via questionnaire.

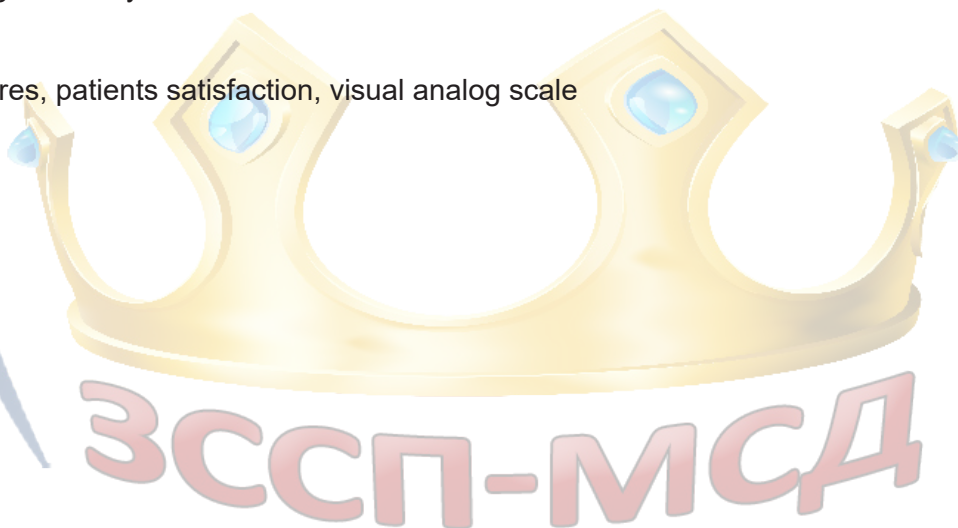
The survey was conducted at the UDCC Department for removable dentures – Skopje among 68 patients chosen randomly, all of them complete dentures wearers. The questionnaire contained questions distributed among few topics like: retention, the ability to chew food, esthetics, speech, the ability to taste food, comfort, etc. The questionnaire was designed using 5 levels - Visual analog scale (VAS) method. There was also an independent quality assurance test, made by 2 prosthodontics.

The summary of the results shows that the patients mostly complained about the retention of the lower CD and the ability of chewing solid food.

All of the results, (from the patients, as well as prosthodontics) are showing satisfaction, but there are differences regarding the ability of mastication.

Keywords:

complete dentures, patients satisfaction, visual analog scale

АЛТЕРНАТИВНА ТЕРАПИЈА КАЈ СЛУЧАИ СО МИКОТИЧКИ STOMATITIS PROTETICA – IN VITRO ИСТРАЖУВАЊЕ

С.Еленчевски

Ж.Цековска, С.Панчевска, Н.Јанева, В.Ренцова

Микотичниот тип на stomatitis protetica е еден од најраспространетите заболувања во оралната празнина. Постојат голем број конвенционални, но и алтернативни, практични начини за терапија.

Цел на трудот е преку in vitro испитување да се согледаат можностите за елиминација на *C. albicans* од површината на акрилатните протези, преку примена на евтини методи и производи.

Материјал во овој труд претставуваа 30 примероци, парчиња топлополимеризирачки акрилат со колонии од *Candida albicans* по нивната површина.

Метод на работа: акрилатни парчиња со ист состав како и акрилатните протези, претходно инфицирани со *Candida albicans* беа поделени во три групи: потопувани во раствор 1:10 сода бикарбона и вода, во 5% раствор јаболков оцет, како и подложени на микробранова радијација на 650W. во траење од 2 и 5 минути. Направено беше и комбинирано делување.

Резултати: во сите случаи бројот на колониите на *Candida albicans* беше значително намален. Речиси комплетна елиминација на *C. albicans* евидентиравме кај комбинираното делување на сода бикарбона и микробрановата радијација.

Заклучок: користењето на горенаведените начини за елиминација и контрола на *C. albicans*, во голем процент дадоа позитивен ефект. Сугерираме комбинација на истите. Сепак, овој труд дава само некои од можните решенија во терапијата кај овие инфекции подложни на рецидиви.

Клучни зборови: denture stomatitis, *C. albicans*, sodium bicarbonate, микробранова стерилизација

ALTERNATIVE THERAPY OF MYCOTIC DENTURE STOMATITIS – IN VITRO INVESTIGATION

Saso Elencevski

Z. Cekovska, S. Panchevska, N. Janeva, V. Rendzova

The Mycotic type of Stomatitis protetica is one of the most common oral cavity diseases. There are various conventional, but also alternative, practical ways of treatment.

The aim of this paper is to comprehend the possibilities of C.Albicans elimination from acrylic denture surfaces by the use of cheap methods and products.

In this paper we used 20 specimens, pieces of warm cured denture acrylic, with C.Albicans colonies on their surfaces.

Method of working: The acrylic pieces with the same constitution as acrylic dentures and previously infected with C.Albicans were divided in 3 groups: immersed in 1:10 solution of soda bicarbonate and water, 5% apple winegar, as well as exposed for 2-5 minutes to 650W microwave radiation. Combined expositions were also made.

Results: in all cases C.Albicans colonies were significantly lowered. Almost complete C.Albicans elimination was observed during combined exposition to soda bicarbonate and microwave radiation.

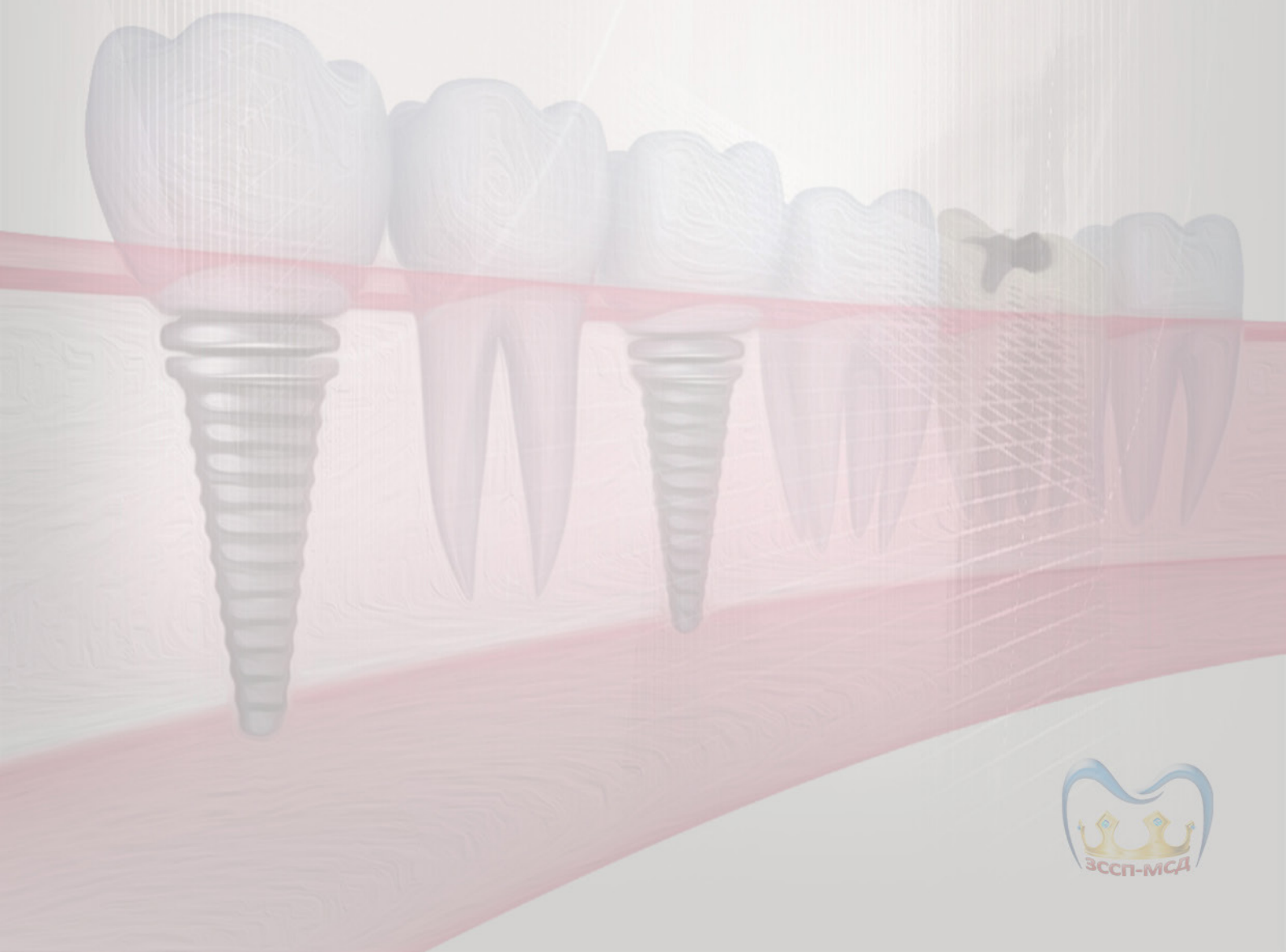
Conclusion: The use of the above mentioned methods for C.Albicans elimination and control gave high percentages of positive effects. We suggest their combining. On the other hand, this paper shows only some of possible solutions in the therapy of these infections and recidives.

Key words: denture stomatitis, Candida albicans, sodium bicarbonate, microwave irradiation.

Постер Презентации ***Poster Presentations***

ПРЕВЕНЦИЈА НА РЕСОРПТИВНИ ПРОМЕНИ НА АЛВЕОЛАРНИТЕ ГРЕБЕНИ КАЈ БЕЗЗАБНИ ПАЦИЕНТИ

А.Ангеловска

С.Богдановски; Ј.Бундевска

По екстрахирањето на забите започнуваат бројните промени на сите орални ткива, а посебно на виличните коски, во смисла на ресорпција на алвеоларните гребени. Поголем број истражувачи сметаат дека долниот алвеоларен гребен е поподложен на ресорпција и покрај неговата градба која во главно е изградена од компактна коскена структура.

Ресорпцијата на беззабните алвеоларни гребени претставува хроничен, прогресивен и кумулативен процес.

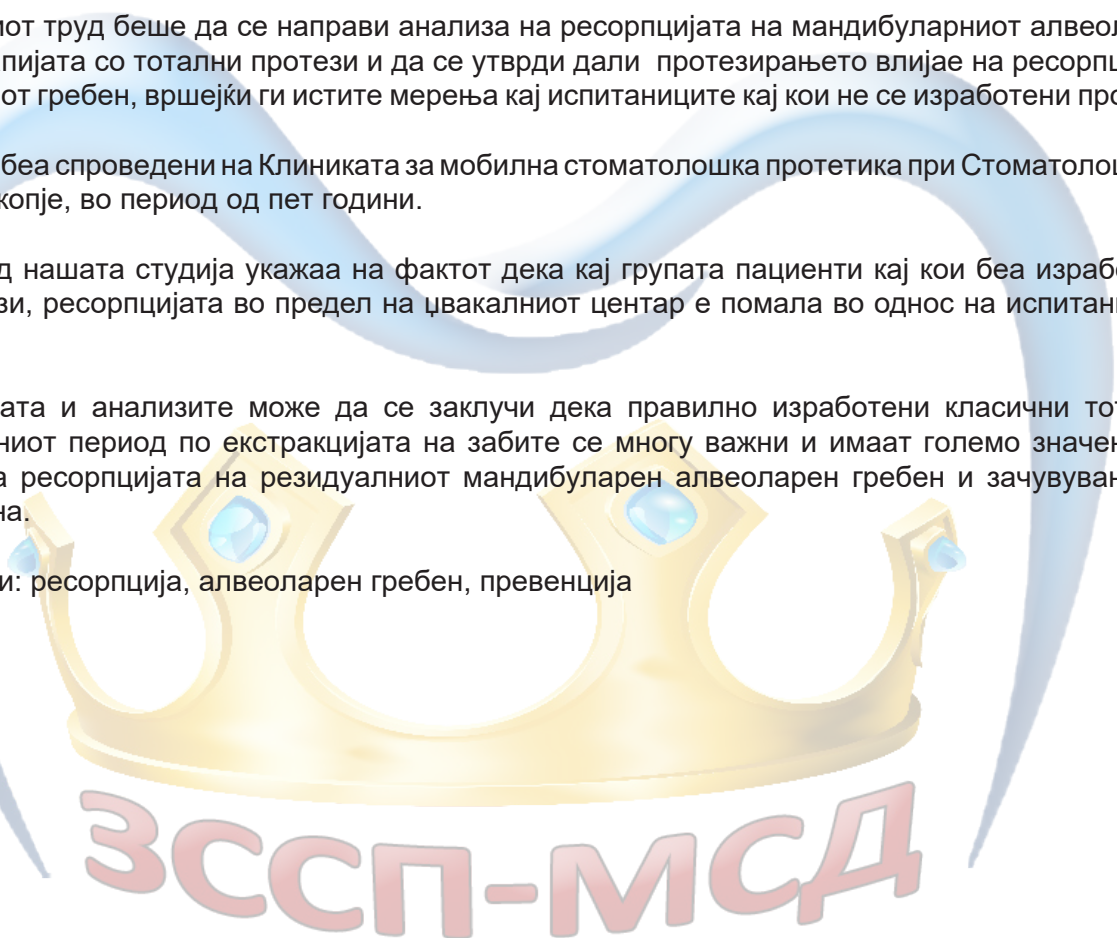
Целта на нашиот труд беше да се направи анализа на ресорпцијата на мандибуларниот алвеоларен гребен по терапијата со тотални протези и да се утврди дали протезирањето влијае на ресорпцијата на алвеоларниот гребен, вршејќи ги истите мерења кај испитаниците кај кои не се изработени протези.

Испитувањата беа спроведени на Клиниката за мобилна стоматолошка протетика при Стоматолошкиот факултет во Скопје, во период од пет години.

Резултатите од нашата студија укажаа на фактот дека кај групата пациенти кај кои беа изработени тотални протези, ресорпцијата во предел на цвакалниот центар е помала во однос на испитаниците без протези.

Од испитувањата и анализите може да се заклучи дека правилно изработени класични тотални протези во раниот период по екстракцијата на забите се многу важни и имаат големо значење во успорување на ресорпцијата на резидуалниот мандибуларен алвеоларен гребен и зачувување на неговата висина.

Клучни зборови: ресорпција, алвеоларен гребен, превенција

PREVENTION OF THE ALVEOLAR RIDGE RESORPTION IN EDENTULOUS PATIENTS

A. Angelovska

S. Bogdanovski; J. Bundevska

After the extraction of the teeth many changes of all oral tissues begin, especially changes that affect the jaws reflecting as alveolar ridges resorption.

Most of the explorers find that the lower alveolar ridge is more affected by resorption, which is happening to be chronic, progressive and cumulating process besides its more compact tissue structure.

The aim of this study was to analyze the mandibular ridge resorption after the therapy with complete dentures, after period from six months to one year, in the points of the masticatory center and foramen mentale and to find out if the denture fabrication has influence on the mandibular ridge resorption by making the same measurements on the patients without complete dentures.

The examinations were accomplished on the Clinic for removable prosthodontics on the Faculty of dentistry in Skopje, during five years period.

The group of patients with complete dentures demonstrated significant less resorption towards the patients without complete dentures.

From our examinations and analyses can be conclude that properly fabricated complete dentures in the early period after teeth extraction are very important and have a great influence in the slower alveolar ridge resorption and preservation of its hight.

Key words: resorption, alveolar ridges, prevention

ОПРАВДАНОСТ ЗА ИЗРАБОТКА НА СУПТОТАЛНА ТЕЛЕСКОП СКЕЛЕТИРАНА ПРОТЕЗА

Спировска А.

Бундевска Ј.; Алексовски Г.; Исмаили Н.

Проблемот на поврзување на телескоп коронките со мобилната протетичка конструкција, мора да биде во склад со барањата, врската да биде постојана во физичко-механичка смисла, а во биолошка смисла да ги задоволува профилактичките барања.

Поаѓајќи од овој проблем, основна цел на овој труд е да се испита напонско-деформационата состојба на забните носачи на конус коронките, гингивата и на алвеоларната коска, а под дејство на различни случаи на оптоварување.

За реализација на оваа цел изработени се две внатрешни конус коронки со агол од 6° и надворешни конус коронки со стандардни апроксимални продолжетоци. Изработен е метален скелет од суптотална протеза, кој по пат на лемење се спојува со апроксималните продолжетоци од надворешните коронки.

Протетичката надокнада е изработена на „KABO“ студио модел на долна вилица со преостанати два канини. На вака лабораториски изработениот маодел се врши скенирање со 3Д скенер и изработка на 3Д математички модел.

Моделот се испитува при оптоварување со подеднакви сили од двете страни. Стрес анализата се изведе со методот на конечни елементи (МКЕ).

Со анализата се добиени максималните вредности на напоните на забните носачи на конус коронките, кои се во рамките на издржливоста на забното ткиво. Придонес кон ова имаат и добиените вредности на максималните напони на гингивата и алвеоларната коска и истите се во границите на оптималните вредности.

Добиените напони и деформации ќе бидат најверодостојни на она што се случува во усната шуплина. Овие податоци укажуваат на оправданоста за изработката на оваа протетичка структура.

Клучни зборови: суптотална телескоп скелетирана протеза, конус коронки, МКЕ.

JUSTIFICATION FOR MAKING OF SUBTOTAL TELESCOPIC SKELETON PROSTHESIS

Spirovska A.

Bundevska J.; Aleksovski G.; Ismaili N.

The problem of connecting telescopic crowns with mobile prosthetic structure must be in accordance with the requirements, the connection to be consistent physically and mechanically and in biological sense to satisfy prophylactic requirements.

Beginning with this problem, the basic target of this thesis is to examine tension-deformity status of the tooth carriers of cone crowns, the gingival and alveolar bone, but under influence of different cases of loads.

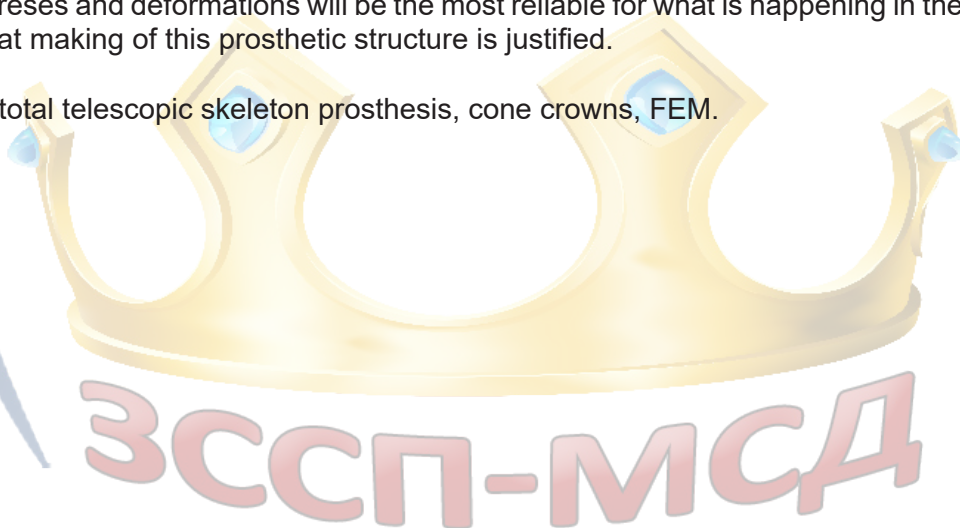
For realization of this aim, two internal cone crowns are modelled with an angle of 6 degrees and external cone crowns with standard approximate extensions. A metal skeleton is created from subtotal prosthesis which is connected with approximate extensions from external crowns by soldering. Prosthetic denture is executed on "KAVO" studio model on lower jaw with two canines remained. Then scanning of such lab-made model by 3D scanner is carried out and 3D mathematical model is developed.

The model is tested under load with equal strength on both sides. Stress analysis was carried out according to the method of final elements (FEM).

With the analysis, maximal stress values of tooth carriers of cone crowns are obtained in the frames of endurance of dental tissue. Contributing to this are the obtained values of the maximal stresses of gingival and alveolar bone and the same are in the limits of optimal values.

The acquired stresses and deformations will be the most reliable for what is happening in the oral cavity. These data indicate that making of this prosthetic structure is justified.

Key words: subtotal telescopic skeleton prosthesis, cone crowns, FEM.

ПРЕВЕНЦИЈА НА ОРО-ФАЦИЈАЛНИ ТРАУМИ ОД СПОРТСКИ АКТИВНОСТИ

Анета Мијоска

Јагода Бајевска, Билјана Капушевска, Емилија Бајрактарова-Валјакова, Весна Јуруковска-Шотаровска, Весна Корунувска Стевкова, Никола Гиговски

Вовед

Големата популарност на рекреативните и професионални спортски активности преставува можност за поголем број на оро-фацијални повреди, при што денталните повреди се најчести. Едукацијата на стоматолозите, здравствените и спортските работници има примарно значење, како за осознавање на превентивните мерки, така и за соодветниот тераписки протокол.

Материјал и методи

Употребата на шлемови, маски и штитник за уста може да ги заштити најчесто афектираните максиларни инцизиви, но сепак повредите се сеуште можни. Се употребуваат штитници тип 1, кои се индивидуално прилагодени, изработени од силиконски материјал на топлотни или вакуум преси, и ги опфаќаат забите од двете вилицы. Спортистите кои ги испитувавме најчесто користеа штитници тип 2, од термопластични маси, кои се зовриваат во жешка вода и се адаптираат со загризување. Штитниците тип 3 се користат без соодветна адаптација и се фиксираат во устата со стегање на забите.

Резултати

Иако не постојат законски регулативи со кои се уредува начинот на заштита, кај боречките спортови постојат правилници со кои се даваат одредени препораки. Најчести повреди се авулзија и фрактури на коронката или корените на забите. Терапијата е изработка на коронки, мостови или импланти, но сепак превентивните мерки имаат најголемо значење.

Заклучок

Штитниците за уста од тип 1 се супериорни во однос на ретенцијата, заштитата и комфорто при носење, и треба да се препорачуваат за користење. Иако штитниците од тип 2 се најчесто користени, сепак тие не даваат најдобра заштита, а тип 3 дури може да има и негативно влијание на спортските перформанси со тоа што може да пречат на функцијата на дишење и говор, и се послабо протективни.

Клучни зборови: орофацијална траума, штитник за уста

ЗССП-МСД

PREVENTION OF ORO-FACIAL TRAUMA FROM SPORTS ACTIVITIES

Aneta Mijoska

Jagoda Bajevska, Biljana Kapuševska, Emilia-Bajraktarova Valjakova, Vesna Jurukovska-Shotarovska, Vesna Korunovska Stevkova, Nikola Gigovska

Background

Popularity of recreational and professional sports is an opportunity for a larger number of oro-facial injuries, and dental injuries are the most common. The education of dentists, health and sports professionals have primary importance as in learning about the preventive measures, and also about the appropriate treatment protocol.

Methods and Material

The use of helmets, masks and mouth guards can protect the most affected maxillary incisors, but trauma is still possible. Mouth guards type 1, which are individually made from silicone material on heat or vacuum presses, include teeth from both jaws. Athletes that we examined commonly used type 2 protectors, made from thermoplastic masses that are boiled in hot water and adapt with bite. Type 3 guards used without appropriate adaptation and fixed in the mouth with a clenching the teeth together.

Results

Although there are no legal regulations governing the protection measures, in wrestling there are guidelines that give certain recommendations. The most common injuries are avulsion fractures of the crown or roots of teeth. Treatment is making crowns, bridges or implants, but preventive measures are paramount.

Conclusion

Mouth guards type 1 is superior to the retention, protection and comfort in wear, and should be recommended for use. Although mouth guard type 2 is commonly used, yet they do not provide the best protection, and type 3 can even have a negative impact on sporting performance, because they may interfere with the function of breathing and speech, and are less protective.

Keyword: oro-facial trauma, mouth guards

МОЖНОСТИ ЗА ПРОТЕТИЧКА ТЕРАПИЈА СО СУПТОТАЛНИ ПРОТЕЗИ

Пејковска Шахпаска Б.

Капушевска Б., Гачева Цветкова С., Мијоска А., Петков М.

АПСТРАКТ

Вовед: Суптоталната беззабност претставува присуство на неколку преостанати заби во устата на пациентот. Во текот на протетичкото лекување побудува особен интерес кај терапевтот, од аспект на вклучување на тие заби во една комплексна конструкција.

Цел: е преку приказ на случаи да се прикаже можноста за протетичка терапија со суптотални протези.

Материјал и метод: Беа опфатени 40 пациенти со суптотална беззабност поделени во 4 групи, зависно од бројот на преостанати заби. Во првата група пациентите имаа еден преостанат заб, а во втората два заба, во третата имаа три, за да во четвртата ги класираме оние пациенти со четири преостанати заби. Истите беа третирани со покровни, скелетирани или класични протези. Планот на терапија беше одреден зависно од распоредот на забите и состојбата на нивниот пародонт.

Резултати и дискусија: Клиничкото искуство покажа дека забите со добар пародонт можат да бидат заштитени со телескопски коронки или наменски коронки со атечмени. Истите задоволуваат од функционален и естетски аспект, така што на еден физички, физиолошки и биолошки оптимален начин ги пренесуваат силите на цвакопритисокот на забите и на протетичката конструкција.

Заклучок: Планот на терапија кај суптотална беззабност треба да допринесе за долготрајност на конструкцијата преку запазување на биофизичките принципи на пренос на силите на цвакопритисокот.

Клучни зборови: Протетичка терапија, суптотална беззабност, покровни протези, скелетирани протези, класични протези.

OPPORTUNITIES FOR PROSTHETIC THERAPY WITH SUBTOTAL DENTURES

Pejkovska Shahpaska B.

Kapushevska B., Gacheva Cvetkova S., Mijoska A., Petkov M.

ABSTRACT

Introduction: Subtotal edentulousness represents the presence of a few remaining teeth in the mouth of the patient. Those teeth during the prosthetic treatment arouse particular interest for the therapists, for their inclusion in a complex construction.

Objective: Throughout the display of case studies to show the opportunities of prosthetic therapy with subtotal dentures.

Material and methods: Forty patients were treated with subtotal edentulousness, divided in 4 groups according to the number of remaining teeth. The first group consisted of patients with one tooth, the second with two, the third with three and the fourth group was classified with four remaining teeth. The teeth were treated with overdentures, skeletal or classical dentures. The therapy plan was deducted depending on the position of the teeth and their parodontal tissue.

Results and discussion: Clinical experiences show that teeth with good parodontal health can be protected with telescopic crowns, or crowns with attachments. The same are satisfactory from functional as well as aesthetic aspect allowing a physical, physiological and biological way of transferring the forces of the masticatory pressure on the teeth and the prosthetic construction.

Conclusion: The treatment plan for subtotal edentulousness should contribute to the longevity of the prosthetic construction by respecting the biophysical principles of transferring the forces of the masticatory pressure.

Key words: Prosthetic therapy, Subtotal edentulousness, overdentures, metalframe dentures, classical dentures.

ЗГРИЖУВАЊЕ НА ПАЦИЕНТИ СО ПОСТАВЕНА DG. MYOSITIS

Билјана Капушевска

Н.Деребан,А.Мијоска, М.Петков,Н.Ставрева

Вовед: Myositis е најчеста дијагноза од нарушувањата на мастикаторната мускулатура, која пациентите ја опишуваат како тапа болка која со напреднување на заболувањето преминува во пулсирачка, со чувство на притисок во пределот на мускулот кој е со зголемена t и чувствителен на палпација.

Цел на трудот: е да се прикаже правилно диференцијално поставување на дијагнозата и тераписк от пристап кај пациенти со Dg. Myositis.

Материјал и метод : Од секојдневната клиничка практика опсервирани се 70 случаи со поставена дијагноза Myositis. За диференцијално поставување на дијагнозата, беше земена анамнеза и направен клинички преглед преку внимателна палпација на m. masseter, m. temporalis, m. pterugoideus medialis et lateralis. Кај сите пациенти кои имаа индикација за протетичка терапија - фиксна или мобилна, по направената, им следеше изработка на стабилизациски вметнувачи(шини). Покрај оваа терапија, ординиравме и фармаколошка терапија со антибиотици заради воспалението, Ibuprofen 800 mg, три пати во денот како антиинфламатор и ставање на ладни облоги врз засегнатиот мускул, кој е отечен и со зголемена t . На опсервираните пациенти континуирано им ја следевме нивната состојба во временски периоди по 2 недели, 1 и 2 месеци од ординирање на терапијата: Сите забележани промени ги внесувавме во посебен картон за пациентот.

Резултати : По анализа од носењето на стабилизациските вметнувачи(шини), коишто дејствуваат преку отстранлив контакт меѓу нивната површина и забите, се овозможи миофасцијална релаксација, прекин на инфламаторните процеси, болката во увото, мастикаторната мускулатура и главата. Последователно по 2 недели само кај 10(14,28%) пациенти исчезнала болката, по 1 месец симптомите исчезнале кај 48(68,57%) од пациентите освен со мали знаци на жалење на главоболка, а по 2 месеци болката исчезна кај 65(92.85%) од испитуваните пациенти.

Заклучок: Имајќи предвид дека стабилизациските вметнувачи (шини) дејствуваат преку отстранување на отпорот на оклузалните контакти на канините каде што канинското подигнување овозможува m.pterygoideus lat. да се контрахира со помал интензитет дојде до намалување на симптомите на главоболка и миалгија. Во регионот каде цвакопритисокот има најголем интензитет овие вметнувачи овозможуваат додатно намалување на стимулирањето на сензорниот нуклеус на n. trigeminus и намалување на болните сензации.

Клучни зборови: myositis, стабилизациски вметнувач

PROVIDING CARE FOR PATIENTS WITH ESTABLISHED DG. MYOSITIS

Biljana Kapusevska

N.Dereban, A.Mijoska, M.Petkov, N.Stavreva

Introduction: Myositis is the most common diagnosis from the masticatory muscle's disorders described as dull pain that develops into pulsating pressure sensation and increased t, sensitivity to pressure and palpation in the affected muscle area as the disease progresses.

Purpose: is to present the correct establishment of diagnosis and therapeutic approach for patients with established Dg. Myositis.

Materials and Methods: From the everyday clinical practice, 70 clinical cases diagnosed with Myositis were observed. For correct establishment of diagnosis, anamnestic data was recorded and clinical examination was preformed for each patient by palpation of m.masseter, m. temporalis, m.pterugoideus medialis et lateralis. In all observed patients there was an indication for prosthodontic treatment – fabrication of fixed or mobile partial dentures, but also stabilization splints. Additional to this treatment we prescribed antibiotics because of the muscle inflammation, ibuprofen 800mg, 3times a day as well as cold poultice to the strained and swollen muscle with increased t. The condition of the patients was monitored: after 2weeks, 1 and 2months from beginning of treatment. All observed changes were summarized in an individual chart for each patient.

Results: After the analysis of the stabilization splints application that act through the removable contact between their surface and the patient's teeth, a myofascial relaxation, cessation of inflammatory processes and pain in the ear, masticatory muscles and head was enabled. After 2weeks, the pain disappeared in 10(14.28%) patients, after 1month in 48(68.57%) with exception of slight headache, and after 2months the pain disappeared in 65(92,85%) of the examined patients.

Conclusion: Taking into consideration that the applied stabilization splints act by removing the occlusal contact's resistance of the canines, the canine rise allows m.pterygoideus lat. to contract less intensily, thus reducing the symptoms of headache and myalgia. In the region with the highest intensity of mastication pressure these splints enable additional reduction of the stimulation of the n.trigeminus sensory nucleus and decrease the painful sensations.

Keywords: myositis, stabilization splint

ЗССП-МСД

КОРЕЛАЦИЈА МЕЃУ ДЕНТАЛНИОТ ПЛАК И ЧЕТКАЊЕТО НА ЗАБИТЕ СПОРЕД CHARTERS-ОВАТА ТЕХНИКА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ФИКСНОПРОТЕТИЧКИ НАДОМЕСТОЦИ

Билјана Капушевска

К.Шуков, Б.Пејковска-Шахпаска, М.Андоновска, С.Гачева-Цветкова

Вовед: Правилна употреба на Charters-овата техника на четкање кај пациентите со фикснопротетички надоместоци е од посебно значење во спречување на процесот на акумулација на денталениот плак, кое води кон зачувување на пародонталното здравје.

Цел на трудот: е да прикажеме степен на корелација меѓу акумулацијата на денталениот плак и правилниот начин на четкање на забите според Charters-овата техника, кај пациенти носители на фикснопротетички надоместоци.

Материјал и метод: Charters-овата техника за четкање на забите ја употребивме кај 30 пациенти-носители на фикснопротетички надоместоци, на кои им беа претходно дадени соодветни инструкции и флаери за начинот на правилна техника на четкање. Денталниот плак го нотиравме по индексот според Green-Vermillion во индивидуални картони за секој пациент, во четири временски интервали - при првата посета на пациентот, по 15 дена, по 1 и по 3 месеци.

Резултати и дискусија: Кога пациентите ја употребуваа Charters-овата техника за четкање на забите, а при анализа на индексот за дентален плак дојдовме до резултат дека неговата вредност при првата посета варира во интервалот $1,60 \pm 0,61$; $\pm 95,00\% \text{CI}: 1,35-1,85$; при што минималната вредност изнесува 0,75, а максималната 3. Во текот на истражувањето забележано е прогресивно намалување на средната вредност за дентален плак, почнувајќи од 1.60 при првата посета, 1.34 по 15 дена, 1.14 по еден месец и 1.04 на крајот од третиот месец.

Заклучок: Испитуваниот индекс за дентален плак по Green-Vermillion кај пациентите носители на фикснопротетички помагала, ни укажува дека Charters-овата техника за четкање на забите носи кон намалување на истиот, а тоа sukcesивно кон подобрување на пародонталното здравје. Оттука следи заклучокот дека оваа техника е избор за ваквите пациенти.

Клучни зборови: акумулацијата на денталениот плак, Charters-овата техника

ЗССП-МСД

THE CORRELATION BETWEEN DENTAL PLAQUE AND CHARTERS' TOOTH BRUSHING TECHNIQUE ON PATIENTS WITH FIXED PROSTHODONTICS

Biljana Kapusevska

K.Sukov, B.Pejkovska-Sahpaska, M.Andonovska, S.Gaceva-Cvetkova

Introduction: The appropriate use of Charters' tooth brushing technique is of significant value in the prevention of dental plaque accumulation.

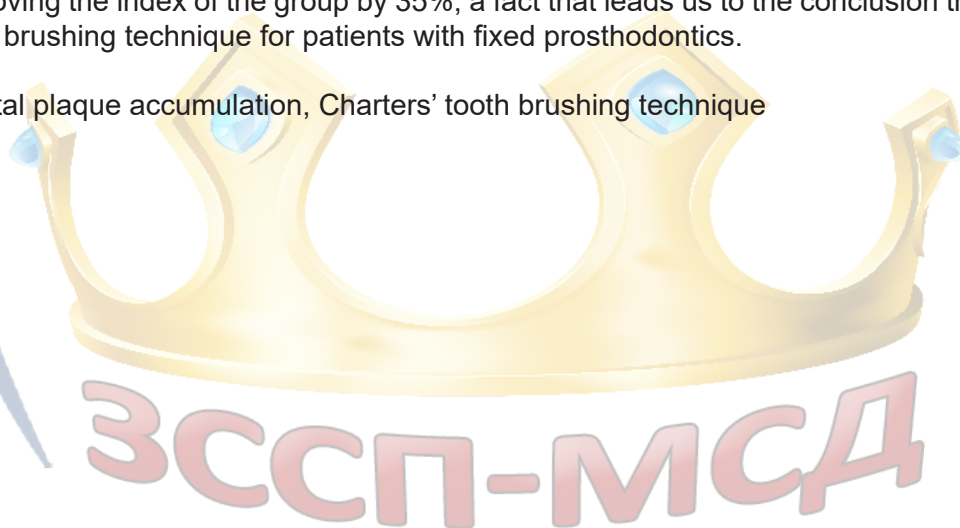
Goal: This papers goal was to show how severe was the correlation between dental plaque accumulation and Charters' tooth brushing technique on patients with fixed prosthodontics.

Material and methods: We instructed 30 patients whit fixed prosthodontics on the tooth brushing technique by Charters', verbally and with the use of instructional fliers. We noted the dental plaque according to Green-Vermillion's index in individual patient files in the following 4 time periods - on the patients first visit, after 15 days, after 1 month and after 3 months.

Results: The value of the index for dental plaque in the group of subjects on their first visit varied in an interval of $1,60 \pm 0,61$; $\pm 95,00\%CI: 1,35-1,85$, the minimum value being 0.75, and the maximum 3. In the subsequent visits, the value of the index for dental plaque after three months (Mean=1.04) of receiving the instructions on Charters' technique, where $Z=4.05$ and $p<0.001$ ($p=0.000$), the value decreased significantly compared to the value of the index on the group's first visit (Mean=1.60).

Conclusion: The results of the study on the dental plaque on patients with fixed prosthodontics, showed that appropriately using Charters' tooth brushing technique can lead to significant improvements in the periodontal health, improving the index of the group by 35%, a fact that leads us to the conclusion that this is the most adequate tooth brushing technique for patients with fixed prosthodontics.

Keywords: dental plaque accumulation, Charters' tooth brushing technique

КОМПАРАТИВНИ ВРЕДНОСТИ НА МЕЃУВИЛИЧЕН ЗАЕМЕН СООДНОС ПРИ ФИКСИРАЊЕ СО КЛАСИЧЕН И СОВРЕМЕН НАЧИН

Благоја Даштевски

Билјана Капушевска, Оливер Зајков, Ванчо Спиров, Марјан Петков

Цел: Правилно позиционирање на меѓувилниот заемен однос на долната вилица кон горната при фиксирање на централна положба со сочувана ветикална димензија.

Материјал и Метод: Испитувањето е спроведено на група од десет студенти на Стоматолошки факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј – Скопје“.

Направено е скенирање на централата оклузија на меѓувилничните односи кај контролна група. Истата постапката на скенирање е повторена и кај класичниот метод на фиксирање на меѓувилничните односи со розе восок и кај современиот начин на фиксирање со А-силикон со средна коензистенција, green-bite apple, DETAX, кои се експериментални групи.

Резултати: Од направените мерења и нивните компаративни вредности може да се согледа совпаѓање на поголем број случаи на современиот начин на фиксирање со централна оклузија кај контролната група.

Заклучок: На основа на добиените резултати можеме да потврдиме дека метод на избор е современиот начин на фиксирање на меѓувилничните односи кој ќе овозможи оклузални шари со максимална интеркуспидација на контакти помеѓу забите.

Со оваа постапка се зголемува бројот на интероклузалните контакти помеѓу оклудирачките заби, со што се зголемува функционалноста на протетичко фиксно помагало.

Клучни зборови: меѓувилничен однос, централна оклузија, фиксна протетика.

COMPARATIVE VALUES OF MAXILLARY-MANDIBULAR RELATIONS IN FIXING CLASSIC AND CONTEMPORARY WAY

Blagoja Dashtevski

Biljana Kapusevska, Oliver Zajkov, Vancho Spirov, Marjan Petkov

Objective: Proper positioning of maxillary-mandibular relation of the lower jaw to the upper jaw when fixating the central position with preserved vertical dimension.

Material and Method: The examination was conducted on a group of ten students at the Faculty of Dentistry, University "Ss. Cyril and Methodius - Skopje".

Scanning was performed of the central occlusion on maxillary-mandibular relations in the control group. The same procedure was repeated with the experimental groups with the classical method of fixing maxillary-mandibular relations with pink modeling wax and the contemporary way of fixing with an A-silicone with medium consistency, greenbite apple, DETAX.

Results: From the measurements that were made and their comparative values the concurrence of a majority of cases the contemporary way of fixing a central occlusion with the control group can be seen.

Conclusion: Based on the results, we can confirm that the method of choice is the contemporary way of fixing maxillary-mandibular relations that will enable occlusal pattern with maximum inter-cuspitation contacts between the teeth.

This procedure increases the number of inter-occlusal contacts between the occluding teeth which increases the functionality of the fixed prosthetic construction.

Keywords: Maxillary-mandibular relations terms, central occlusion, fixed prosthetics.

ФИКСНО-МОБИЛНИ КОНСТРУКЦИИ СО АТЕЧМЕНИ СЕКА PRECI-LINE 1811

Благородна Индовска

Соколовски Ацо, Сузана Младеновска

Парцијалната беззабост е најчесто застапена кај нашата популација. Пациентот очекува брзо и лесно изработена и добро фиксирана парцијална протеза. Комбинираните протези се идеално решение во овие случаи.

Целта на овој труд е приказ на пациенти санирани со комбинирана фиксно-мобилна изработка со вградени атечмени *CEKA preci-line 1811*.

Проследени се 16 пациенти на возраст од 50-76 години, со преостанат мал број заби (3-5) во едната вилица, со антагонисти природно забало или носител на фиксна конструкција. Контролен преглед направен по 24 месеци.

Кај 3 пациенти постои гингивална рецесија, хиперплазија и незадоволителна хигиена на протезата.

Еден пациент е со хроничен декубитус на палатумот и видлива абразија на акрилатните заби од протезата

Останатите 12 пациенти се без никакви промени на фундаментот и протезата.

Заклучокот произлегува од оговорите на пациентите носители на комбинирани протези со *CEKA preci-line 1811*.

Максимална естетика, воспоставена нормална мастикаторна функција, ретенција на протезата.

Среќен и насмеан пациент.

Клучни зборови: фиксно-мобилни конструкции, *CEKA preci-line 1811*

FIXED MOBILE CONSTRUCTIONS WITH ATTACHMENTS CEKA PRECI-LINE 1811

Blagorodna Indovska

Sokolovski Aco, Suzana Mladenovska

Partial toothless is most seen at our population. The patient expects quickly and easily made and well-fixed partial denture. Combined dentures are an ideal solution in these cases.

The purpose of the written is review of patients with combined fixed-mobile manufactured with embedded attachments CEKA preci-line 1811.

The last 16 patients aged 50-76 years, with the remaining minority teeth (3-5) in one jaw, antagonist natural teeth or people with fixed construction.

The control checkup made after 24 months presents that there is recescio gingivalis at three patients, hyperplasia and poor hygiene of the denture.

A patient with chronic decubitus of the palatum and visible abrasion of acrylic denture teeth. The remaining 12 patients are without any changes to the foundation and denture.

The conclusion derived from the responses of the patients with dentures combined with CEKA preci-line 1811 maximum aesthetics established normal retention and function of the denture.

Happy and smiling patient.

Keywords: fixed-mobile constructions, CEKA preci-line 1811

МЕХАНИЧКИТЕ ОСОБИНИ НА ТИТАНИУМСКИТЕ КОЛЧИЊА

Весна Јуруковска-Шотаровска

Билјана Капушевска, Флорент Бафтијари, Анета Мијоска, Сашо Јовановски.

Вовед

Во секојдневната стоматолошка пракса се повеќе се употребуваат различни видови надградбени системи. Фабричките готови надградбени системи-титаниумски, се употребуваат за директна техника, каде вметнувањето на колчето и правењето надградба се изведуваат истовремено, при една посета на стоматолог.

Материјал и метод

Во ова експериментално испитување користевме титаниумски колчиња на фирмата ZIRIX NORDIN со дијаметар, $d=1,2$; $d=1,35$ и $d=1,5$. Сите колчиња беа тестирани на Shimadzu Univerzal testing mashine, со т.н тритичкова метода на оптоварување на фабричките готови титаниумски колчиња.

Со овој метод ги испитувавме вредностите на цврстината на свиткување меѓу титаниумските колчиња со различен дијаметар.

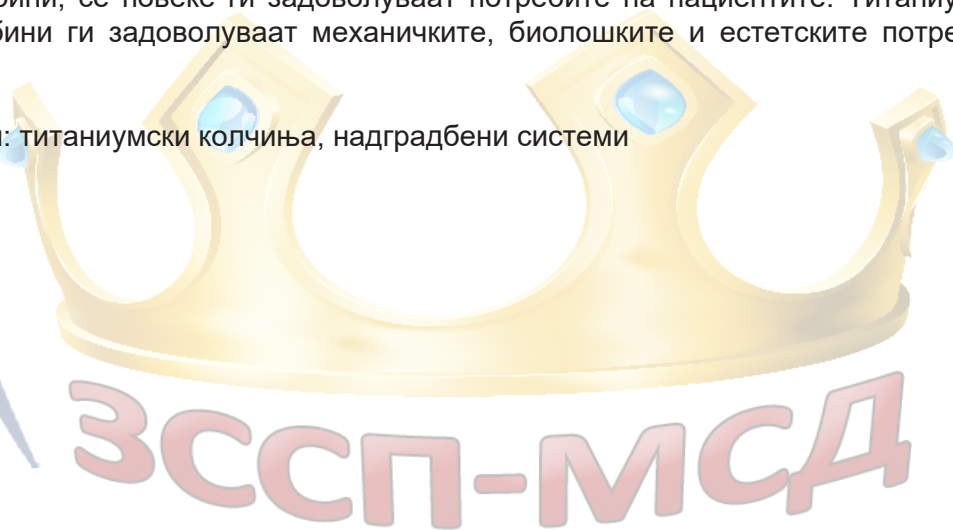
Резултати

Од експерименталното испитување може да заклучиме дека различниот дијаметар на колчињата различно влијаат на резистентноста на силата на фрактура. Најголемиот дијаметар сигнификантно ја зголемува отпорноста на фрактури во однос на помалите дијаметри.

Залучок

Современата стоматологија поттикнува користење на надградбени системи кио со своите добри механички особини, се повеќе ги задоволуваат потребите на пациентите. Титаниумските колчиња со своите особини ги задоволуваат механичките, биолошките и естетските потреби на секој заб поединечно.

Клучни зборови: титаниумски колчиња, надградбени системи

THE MECHANICAL PROPERTIES OF TITANIUM POSTS

Vesna Jurukovska-Shotarovska

Biljana Kapusevska, Florent Baftijari, Aneta Mijoska, Sasho Jovanovski

Background

In everyday dental practice different types of post and core systems are increasingly used. Factory-made titanium post and core systems are used as direct technique where the insertion of the post and the upgrading are performed simultaneously during a single visit to the dentist.

Methods and material

In this experimental testing we used titanium post system from the company ZIRIX NORDIN with diameter, $d = 1, 2$; $d = 1, 35$ and $d = 1, 5$. All posts were tested in Shimadzu Universal testing machine, with the so-called method **Tree - point Bending Test**. With this method we examined the values of the bending strength between the titanium posts with different diameter.

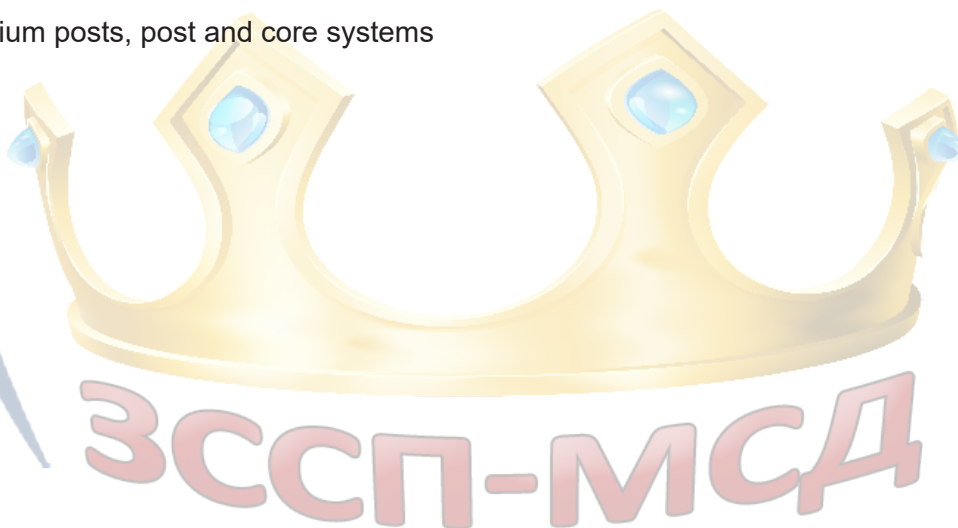
Results

The Results from the experimental testing, showed that different post diameters affect differently the resistance of force of the fracture. The largest diameter significantly increases the resistance to fractures compared to smaller diameters.

Conclusion

It can be concluded that titanium posts and their properties meet the mechanical, biological and aesthetic needs of each tooth individually. Modern dentistry encourages the use of this systems, which with their good mechanical properties, increasingly meet the needs of the patients.

Keywords: titanium posts, post and core systems

ПРОЦЕНА НА ОКЛУЗАЛНА АНАЛИЗА СО T-SCAN II КОМПЈУТЕРСКИ СИСТЕМ И ОКЛУЗАЛНА АНАЛИЗА СО АРТИКУЛАЦИОНА ХАРТИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ СО ФИКСНОПРОТЕТИЧКИ КОНСТРУКЦИИ

Коруноска – Стевковска В.

Гиговски Н., Николовска Ј., Бајрактарова – Ваљакова Е., Мијовска А.

Цел: Цел на испитувањето е да се изврши проценка на оклузалните контакти регистрирани со: артикулациона хартија и T-Scan II компјутерски систем при максимална интеркуспидација кај пациенти со фикснопротетички конструкции.

Материјал и метод: Во испитувањето беа вклучени пациенти со дентални мостови во макслата и интактни или санирани заби во долната вилица. После извршената реоклузија и реартикулација со артикулациона хартија во фаза на проба на денталните мостови, беше направена анализа на оклузалните контакти при максимална интеркуспидација добиени со помош на артикулациона хартија и со T-Scan II компјутерски систем.

Заклучок: Со анализа на оклузалните контакти кај нашите пациенти може да забележиме дека на оклузограмите од T-Scan II компјутерскиот систем се добиваат прецизни податоци за оклузалните контакти при максимална интеркуспидација за разлика од истите добиени со користење на артикулациона хартија.

Клучни зборови: дентални мостови, оклузални контакти, T-Scan II компјутерски систем, артикулациона хартија

EVALUATION OF THE OCCLUSAL ANALYSIS WITH T-SCAN II COMPUTERIZED SYSTEM AND OCCLUSAL ANALYSIS WITH THE ARTICULATING PAPER IN PATIENTS WITH FIXED PROSTHODONTICS CONSTRUCTIONS

Korunoska – Stevkovska V.

Gigovski N., Nikolovska J., Bajraktarova – Valjakova E., Mijovska A.

Purpose: To evaluate the occlusal contacts registered with articulating paper and T-Scan II computerized system at maximum intercuspitation in patients with fixed prosthodontics constructions.

Material and methods: The study included patients with dental bridges in the maxillae and intact or repaired teeth in the lower jaw. After reocclusion and rearticulation with the articulating paper in a phase of probe of dental bridges, an analysis of occlusal contacts in maximum intercuspitation obtained using articulating paper and T-Scan II computerized system.

Conclusion: With the analysis of the occlusal contacts in our patients we notice that the occlusiograms of the T-Scan II computerized system receive accurate data of occlusal contacts in the maximum intercuspitation as opposed to their obtained using articulating paper.

Keywords: dental bridges, occlusal contacts, T-Scan II computerized system, articulating paper

МОЖНОСТИ ЗА ДИЗАЈНИРАЊЕ НА ПРОТЕТИЧКИ/ИМПЛАНТО ПРОТЕТИЧКИ НАДОМЕСТОЦИ СО EXOCAD DENTAL CAD СОФТВЕР

Гордана Ковачевска

Бундевска Ј., Ковачевски А., Ковачевски Н., Јанева Н., Трпевска В.

Целта на трудот е да ги презентираме можностите за дизајнирање на протетички/имплантопротетички надоместоци со exocad Dental CAD софтвер.

Овој вид на софтвер е водечки брендиран дентален CAD софтвер кој е компатибилен со сите видови на скенери кои работат со отворена технологија, со прецизност од 3 до 7 микрони. Во софтверот се вклучени библиотеки со висок квалитет, кои нудат можност со минимален напор. За краток временски период овозможува да се дизајнираат сите видови на протетички/имплантопротетички надоместоци.

Од нашите сознанија можеме да заклучиме дека современите можности за дизајнирање со exocad Dental CAD софтвер има предности во споредба со класичниот начин на изработка на протетички/имплантопротетички надоместоци. Поради тоа препорачуваме негова почеста примена во секојдневната клиничка практика.

Клучни зборови: дизајнирање, exocad Dental CAD софтвер, протетички /имплантопротетички надоместоци.

OPPORTUNITIES FOR DESIGNING PROSTHETIC/IMPLANT PROSTHETIC DENTURES WITH EXO-CAD DENTAL CAD SOFTWARE

Gordana Kovacevska

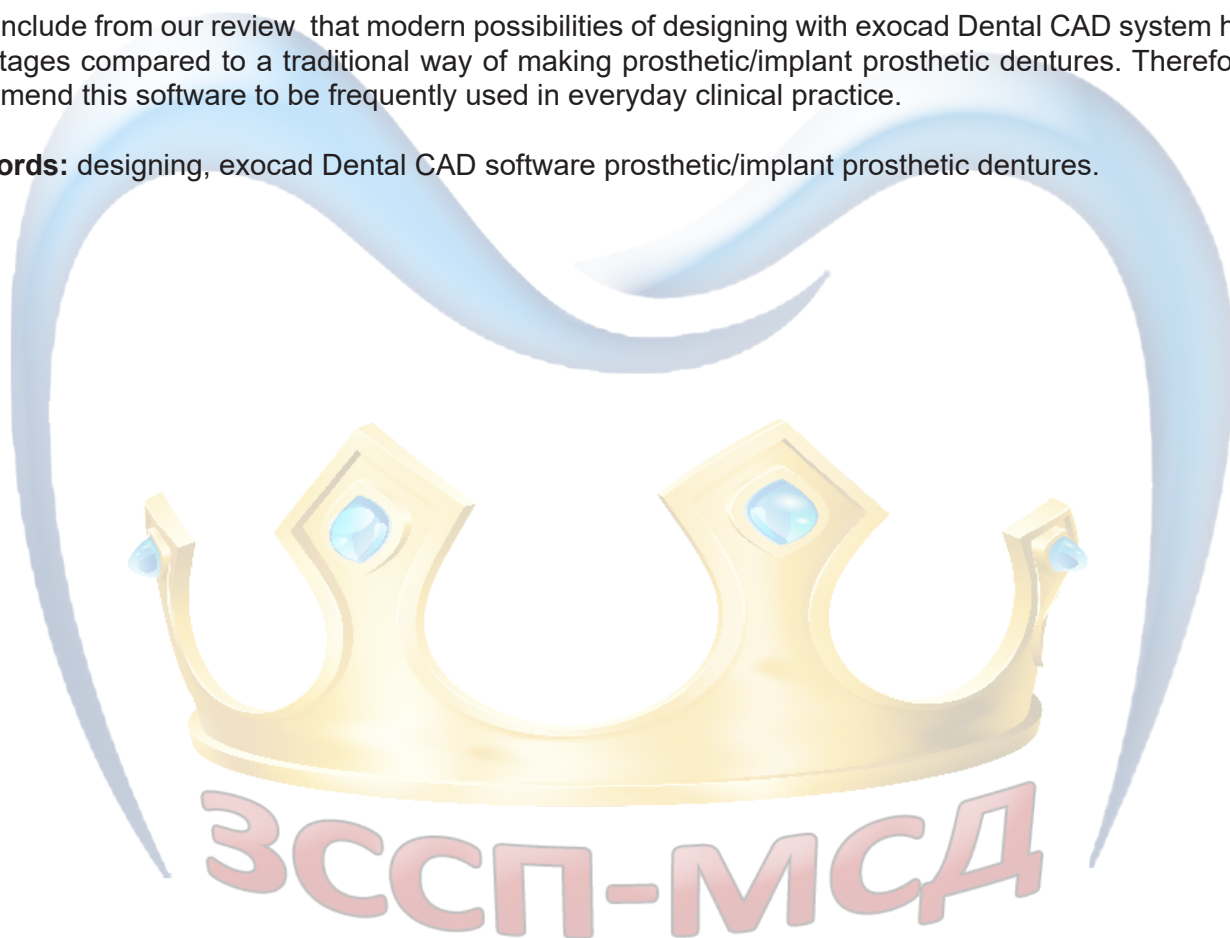
Bundevska J., Kovacevski A., Kovacevski N., Janeva N., Trpevska V.

The purpose of the paper is to present the possibilities of designing a prosthetic/implant prosthetic dentures with exocad Dental CAD software.

This type of software is leading branded dental CAD software that is compatible with all types of scanners that work with open technology with precision of 3 to 7 microns. Software includes libraries of high quality, offering the opportunity with minimal effort. In a short period of time it can design all kinds of prosthetic/implant prosthetic dentures.

We conclude from our review that modern possibilities of designing with exocad Dental CAD system has the advantages compared to a traditional way of making prosthetic/implant prosthetic dentures. Therefore, we recommend this software to be frequently used in everyday clinical practice.

Keywords: designing, exocad Dental CAD software prosthetic/implant prosthetic dentures.

ФРОНТАЛНА ЕСТЕТИКА СО БЕЗМЕТАЛНА КЕРАМИКА

Данило Крстевски

Катерина Спасовска, Дубравка Ангелиќ, Златко Масларевски, Методи Витанов

Современиот начин на живеење ја наметнува потребата за идеален надворешен изглед а тука се вклучени и забите и убавата насмевка.

Ние како стоматолози терапевти секојдневно се наоѓаме пред многу професионални предизвици, молби и желби на пациентите за нивна рехабилитација со убава и совршена насмевка. Таа подразбира орална рехабилитација која максимално ги задоволува естетските барања на пациентите. Насмевката не влијае само на естетика на лицето и физичката убавина туку во голема мера ја обликува и самодовербата на поединецот. Влијанието на убавата насмевка кон околината како психолошка состојба често е многу важна компонента. Во естетската стоматологија при обликувањето на насмевката голема важност се придава на естетските параметри а не само на функцијата. Таквите параметри се фокус на наш интерес и во нив влегуваат самите заби, гингивата околу нив и усните. Пред започнување со терапијата детално се анализираат сите отстапувања а потоа истите се земаат во предвид и ускладуваат. Така уште во планирањето го детрминираме саканиот правец на терапија, но битно е и пациентот да го прифати предложеното решение.

Поред современите материјали на самиот старт треба да се има прецизен и темелен план на терапија но и визија за конечниот резултат. Во нашата професија како протетичари терапевти при разни протетски рехабилитации потребни ни се опрема, апаратура, технички вештини, знаење и мануелно умевање но највеќе од сè потребна ни е идеја и визија.

Клучни зборови: перфектна насмевка, естетски реставрации

RED AND WHITE AESTHETICS IN FRONTAL REGION

Danilo Krstevski

K. Spasovska, D Angelik, Z Maslarevski, M Vitanov

Contemporary living imposes the need of aesthetics restorations, especially of teeth in the frontal region.

Here we are, not talking only about nice teeth, but also a stunning smile. Very often, we, the dental doctors, are in front of our professional challenges where we have to fulfill the needs and wishes of our patients for the perfect smile. It implies oral rehabilitation with maximum aesthetic that satisfies our patients. The smile not only affects the face and the body, but also the self – confidence of the human being. The affection of the aesthetic appeal in the everyday living is very important component. While reconstructing the frontal region we give great importance not only to the function, but also aesthetic parameters. Those parameters are focus of our interest and they are containing the teeth with the surrounding gum, the mucosa of the oral vestibulum and the lips. Before starting the treatment, we are noticing all the irregularities and then during the analysis we're trying to make solution for the malformations. This is how we determinate the way of the therapy, of course, with agreement of the patient for our idea.

On the very beginning, besides the modern materials and techniques, we have to have precise plan of therapy and vision of the final result. In our profession, while rehabilitating the oral cavity, we need special equipment, knowledge, technical skills, manual handling, but most of all we need idea and vision.

keywords : perfect smile ,oral rehabilitation, aesthetics restorations

КОРЕКЦИЈА НА ВЕРТИКАЛНАТА ДИМЕНЗИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИ НОСИТЕЛИ НА ТОТАЛНИ ПРОТЕЗИ - ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Дарко Ѓорѓиевски

Сања Панчевска, Маја Анѓеловска

Намалувањето на вертикалната димензија кај пациенти со тотални протези е често е пратено со функционални и естетски проблеми. Ова е почест проблем кај пациенти носители на стари протези (повеќе од 10 години), но може да се јави и кај пациенти кај кои протезите не се постари од 5 години.

Целта на овој приказ е да се презентира можноста за реконструкција на намалена вертикална димензија кај пациент со веќе изработени тотални протези без промена на истите.

На УКЦ Клиника за мобилна стоматолошка протетика – Скопје беше примен пациентот на 72 годишна возраст со состојба на тотална беззубност во горната и долната вилица санирана со тотални протези. Шест години по изработката на тоталните протези, пациентот се жали на „пропаѓање на протезата“ но, не е согласен да се изработат нови протези. Метод на избор е индиректна ребазација на долната тотална протеза со едновременно зголемување на вертикалната димензија.

Со постапката успешно е извршена корекција на нарушените меѓувилнични односи, подобрена естетиката и функцијата на стоматогнатниот систем.

Клучни зборови

Ребазација, меѓувилнични односи, тотални протези

CORRECTION OF VERTICAL DIMENSION IN COMPLETE DENTURE WEARERS – A CASE REPORT

Darko Gjorgjievski

Maja Angelovska, Sanja Pancevska

The decrease of the vertical dimension in patients with complete dentures often is followed by functional and aesthetic problems. This problem is bigger in patients which dentures are much older (some times more than 10 years) but it could also happen in patients with mush newer dentures (less than 5 years).

The aim of this report is to present the possibility to correct the decreased vertical dimension in patients with complete dentures without making new one.

A 72 years old completely edentulous patient was admitted at the UCC - Department for removable dentures in Skopje. The patient's complete dentures were made six years ago and he complains of „dentures melt-down“. The patient does not accept to make new ones. Method of choice is increasing the vertical dimension during the indirect rebasation of the lower complete denture.

With this procedure the correction of the vertical dimension was successful as well as the improvement of the aesthetic and the function of the stomathognathic system.

Key words

Rebasation, intermaxillar relationship, complete dentures.

ФУНКЦИОНАЛНАТА ОКЛУЗИЈА И ПРОТЕТСКАТА РЕХАБИЛИТАЦИЈА

Јанкуловска Е.

Јанкуловски П., Велевска Ма., Јанкуловска В.

Цел: Да се добијат сознанија за стапката на беззабост, присуството или отсуството на минимум заби за функционална оклузија и потребата од протетската рехабилитација кај различни возрастни групи на испитаници.

Материјал и метод: Истражувањето е изведено на Универзитетскиот Стоматолошки Клинички Центар “Свети Пантелејмон” во Скопје, опфаќајќи 217 испитаници класифицирани според нивната возраст во 2 групи: група 1 (35-44 години) $n=142$, и група 2 (45-54 години) $n=75$. Испитаниците беа клинички прегледани и пополнуваа нестандардизиран прашалник, специјално дизајниран за потребите на ова истражување.

Резултати: Добиените податоци од ова истражување покажаа дека во првата група постои потреба од протетска рехабилитација дури кај 43%, додека пак за втората група изнесува околу 70%. Присуството на минимум 20 заби или пак повеќе за да постои функционална оклузија се евидентира кај 95% од испитаниците од првата група, додека во втората група кај 60%.

Заклучок: Потребата од протетска рехабилитација се зголемува со возраста, не само за да се задоволи естетката туку уште поважно за да се постигне функционална оклузија, а со тоа и подобро функционирање на целокупниот мастикаторен комплекс.

Клучни зборови: функционална оклузија, протетска рехабилитација

FUNCTIONAL OCCLUSION AND PROSTHODONTIC REHABILITATION

Jankulovska E.

Jankulovski P., Velevska M., Jankulovska V.

Aim: To gain insight into the rate of toothlessness, the presence or absence of a minimum of teeth for functional occlusion and the need for prosthodontic rehabilitation in different age groups of respondents.

Material and methods: The research was conducted at the University Dental Clinical Centre "Sveti Panteleimon" in Skopje, covering 217 respondents classified according to their age into 2 groups: *group 1* (35-44 years) n=142, and *group 2* (45-54 years) n=75. Respondents were clinically examined and also filled out a non-standardized questionnaire, designed specifically for this research.

Results: The obtained data from this study showed that in the first group there is a need for prosthetic rehabilitation for 43% of the respondents, while for the second group is about 70%. The presence of at least 20 or more teeth to have a functional occlusion is recorded in 95% of the respondents from the first group, and in 60% for the second group.

Conclusion: The need of prosthetic rehabilitation increases with age, not only for better esthetics, but more importantly to achieve functional occlusion, and therefore improved function of the entire masticatory complex.

Key words: functional occlusion, prosthodontic rehabilitation

КИСЕЛИНИТЕ КАКО СРЕДСТВА ЗА ПОДГОТОВКА НА КЕРАМИЧКИТЕ РЕСТАВРАЦИИ ЗА АТХЕЗИВНО ЦЕМЕНТИРАЊЕ ИЛИ ПОСТАВУВАЊЕ НА ОРТОДОНТСКИ БРЕКЕТИ

Емилија Бајрактарова Ваљакова

Светлана Гачева Цветкова, Анета Мијоска, Јулијана Николовска, Цветанка Бајрактарова Мишевска, Јагода Бајевска

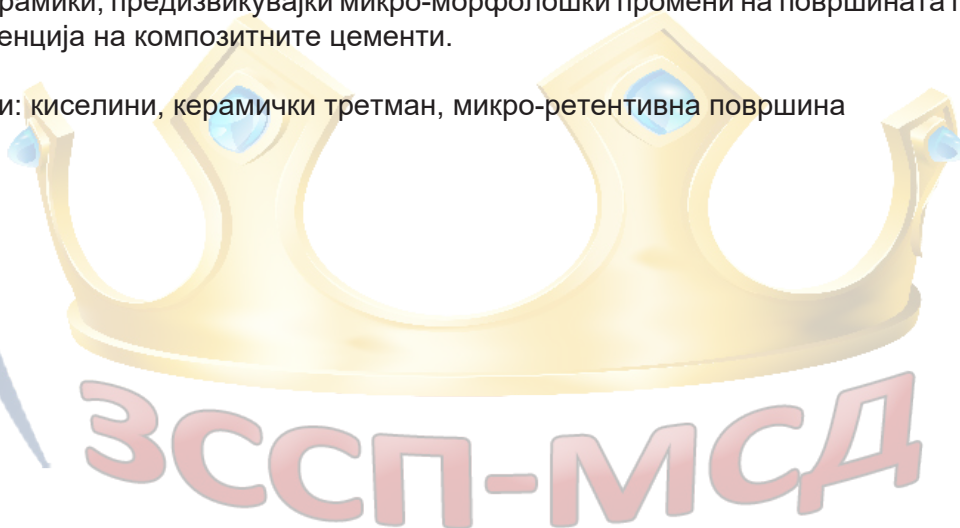
Цел: При атхезивно цементирање на целосно-керамички реставрации или поставување на ортодонтски брекети на заби реставрирани со керамички коронки, за да се обезбеди долготрајна врска со композитниот цемент, потребен е третман на керамичката површина. Кога реставрациите се изработени од силикатна керамика, најдобар ефект се постигнува со нагризување со киселина. Целта на оваа студија е да се презентираат киселините кои служат за оваа намена, начинот на нивно аплицирање и ефектот од нивното користење.

Материјал и Метод: Киселини кои се користат за алтерација на керамичките површини се флуороводородната киселина (HF), киселиот фосфатен флуорид и амониум хидроген дифлуоридот. Времето на нагризување и концентрацијата зависат од типот на керамиката.

Резултати: Ефектот од третманот зависи од типот и концентрацијата на киселината која се употребува, времето на апликација и типот на керамиката што се третира. Најделотворна е HF киселината; со зголемување на концентрацијата и времето на дејствување, се зголемува и ефектот од спроведениот третман. Со растворање на стаклестата матрица се создава три-димензионална порозна структура со длабоки канали во кои лесно се инфилтрира композитниот цемент.

Заклучок: Нагризувањето со флуороводородна киселина е најефикасен метод при третирање на стаклестите керамики, предизвикувајќи микро-морфолошки промени на површината погодни за микро-механичка ретенција на композитните цемента.

Клучни зборови: киселини, керамички третман, микро-ретентивна површина

ACIDS - SURFACE TREATMENT AGENTS FOR ADHESIVE LUTTING OF CERAMIC RESTORATIONS OR PLACEMENT OF ORTHODONTIC BRACKETS

Emilija Bajraktarova Valjakova

Svetlana Gacheva Cvetkova, Aneta Mijoska, Julijana Nikolovska, Cvetanka Bajraktarova Mishevskaja, Jagoda Bajevska

Objective: Acid etching of all-ceramic restorations prior to adhesive lutting or placement of orthodontic brackets is essential in order to create reliable bond with composite cements. The aim of this study is to present various acids used for ceramic surface treatment, application protocol and effect.

Material and Method: Mechanical alteration of the ceramic surface can be achieved with hydrofluoric acid, acidulated phosphate fluoride and ammonium hydrogen difluoride. The etching time protocol and acid concentration differs for each ceramic type.

Results: The acid etching effect depends on the acid type and concentration, application time, as well as ceramic type. The most effective etching pattern is achieved when using hydrofluoric acid; higher concentration and longer etching time resulted in more pronounced etching pattern. The etching topography depends on the ceramic type as well; selective removing of glassy matrix of silicate ceramics resulted in three-dimensional porous surface with grooves that can be easily infiltrated with composite cement.

Conclusions: Hydrofluoric acid etching is the most effective treatment of the glass ceramics that cause micro-morphological surface changes appropriate for micro-mechanical interlocking of composite cements.

Key words: acid, ceramic treatment, micro-retentive surface

БРУКСИЗМОТ КАКО АКЦЕСОРЕНРИЗИК ФАКТОР ВО ЕТИОПАТОГЕНЕЗАТА НА ПАРАДОНТАЛНАТА БОЛЕСТ И МОЖНОСТА ЗА ПРОТЕТСКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА

З Влашки

М Накова, Д Трајкова, З Ајдинска

Парадонталната болест во основа е инфламаторно деструктивно заболување на пародонтално ткивниот комплекс условен од дејството на денталниот биофилм, односно микроорганизмите во него и сите метаболни продукти(ендотоксини, егзотоксини, ензими, алергени и нискомолекуларни соединенија). Покрај денталниот плак значајна улога во клиниката објективизација на параонталната болест имаат и локалните фактори(бруксизам, јатрогени фактори, трауматска оклузија) кои можат да имаат директно или индиректно дејство во етиопатогенезата на ова заболување.

Целта на ова студија е да се проследи ефектот на бруксизмот во етиопатогенезата на параонталната болест, како локален акцесорен фактор. За таа цел проследени се 68 пациенти со клинички вертифицирана состојба на бруксизам и 62 без бруксизам.

Кај сите пациенти беше евидентирано и присуство на денталниот биофилм, како основен етиолошки фактор на пародонталната болест.

Со клинички преглед беше евидентирана состојбата на парадонтално-ткивниот комплекс и беше изразувана преку следните индекси – индекс на гингивална инфламација(IGI) индекс на ниво на припојниот епител(INPE), индекс на коскена ресорпција(Miller-Pelzer). После направената анализа за сите испитувани параметри забележани се статички значајни разлики помеѓу испитуваните групи на пациенти со бруксизам и оние без бруксизам.

Кај пациентите со бруксизам во терапискиот третман ја искористивме протетската рехабилитација на истите.

Клучни зборови: бруксизам, дентален биофилм

BRUXISM AS AN ACCESSORY RISK FACTOR IN THE ETIOPATHOGENESIS OF PERIODONTAL DISEASE AND POSSIBILITY OF PROSTHETIC REHABILITATION

Z. Vlaski

M. Nakova, D. Trajkova, Z Ajdinska

Periodontal disease basically is an inflammatory destructive disease of the periodontal tissue complex conditioned by the action of dental biofilm, that is microorganisms therein and all metabolic products (endotoxins, exotoxins, enzymes, allergens and low-molecular-weight compounds). Significant role in clinic objectification of periodontal disease besides dental plaque have local factors (bruxism, iatrogenic factors, traumatic occlusion) that may have a direct or indirect effect in the etiopathogenesis of this disease.

The aim of this study is to monitor the effect of the bruxism in etiopathogenesis of disease as a local accessory factor. Therefore 68 patients with clinically verified condition of bruxism and 62 without bruxism were followed.

All patients had evident presence of the dental biofilm as a major etiological factor of periodontal disease. Clinical examination determined a state of periodontal-tissue complex, and it was expressed by these indices - the index of gingival inflammation (IGI), index of the level of attached epithelium (INPE), index of bone resorption (Miller-Pelzer). After completed analysis of all tested parameters there were statically significant differences noted between the tested groups of patients with bruxism and those without bruxism.

In the therapeutic treatment of patients with bruxism a prosthetic rehabilitation was used.

Клучни зборови: бруксизам, дентален биофилм

ПРЕПАРАЦИЈА НА ДЕСТРУИРАНИ И АБРАДИРАНИ ЗАБИ СО ПРИМАРНИ ТЕЛЕСКОПСКИ КАПИ

Златко Масларевски

Бруксизмот секогаш е пропратен со агресивна абразија на забите како хронична перманентна хоризонтална деструкција. Таквата појава со секојдневната употреба на забалото, при мастикаторна нормална но и парафункција прогресивно ги лизира забите по целите нивни површини. Со текот на годините абразијата зема замав и ја намалува протетската висина во оклузија со абење на оклузалните површини на забите, се појавуваат дентинските годови а отпорноста на дентинот е послаба. Намалената вертикална димензија и протетска висина во бочната регија, абразијата ја пренесува во фронталните заби и тогаш како резултат на перманентниот бруксизам се случува појава на генерализирана прогресивна абразија на целиот забен низ во горната и долната вилица.

Протетската припрема на ваквата проблематика представува предизвик за секој протетичар специјалист но исто така и тешка задача за негова рехабилитација. Бидејќи уште на самиот почеток се појавуваат проблеми и препреки за реализација на терапијата од разни причини. Една од причините е во смисол на намалени од абразија заби но и целосно намалена протетска рамнина. Намалените абрадираны заби во висина на клиничката коронка при препарација се хендикеп бидејќи немаат доволно материјал за оформување на забни трупчиња. Со самата препарација тие стануваат многу мали со што се губи нивната фрикција во вратот на забот.

Како решение го презентираме овој случај со потреба веднаш по нивната препарација да се изработат и постават примарни телескоп капи од целосна керамика. Врз примарните zirconium телескоп капи со CAD-CAM технологија изработуваме бочни мостови во блок лево и десно со кој ја фиксираме оклузијата. На тој начин го постигнуваме ефектот на терапијата.

Клучни зборови - абразија, деструкција, намалена вертикална димензија, терапија, телескоп капи, целосна керамика

PREPARATION OF DESTROYED AND ABRASIVE TEETH WITH PRIMARY TELESCOPE CAPS

Zlatko Maslarevski

Bruxism is accompanied by aggressive abrasion of the teeth as chronic permanent horizontal destruction. That occurrence with daily use of the teeth in normal and paranormal function, progressively lyses teeth in their whole surfaces. Over the years the abrasion progresses and reduces the occlusal prosthetic height with grinding on the occlusal surfaces of the teeth. At first when it's on the enamel level, the abrasion is slower, but after it lyses it becomes progressive and much faster because the resistance of the dentin is weaker. Reduced prosthetic height in the lateral region transfers the abrasion in the frontal teeth and then as a result of permanent bruxism happens occurrence of generalized progressive abrasion of the entire dental string in the upper and lower jaw.

Prosthetic preparation of this issue presents a challenge and a difficult task for rehabilitation for every specialist in prosthetics. At the very beginning in the implementation of the treatment problems and barriers occurs for various reasons. One of the main problem are the reduced teeth from the abrasion as well as the dental stump and therefore completely reduced prosthetic plane. The reduced teeth in height with short clinical height are handicap because of insufficient material for forming the dental stump. With the preparation they become very small so the friction in the neck of the tooth is lost.

We present the following case as a solution. After the root canal treatment Logan spike are placed. The teeth are prepared and primary telescope caps from zirconia are placed on them. They will provide a strong friction in the cylinder neck and increase the surface of the teeth. They are also a condition for gradually raising the prosthetic plane and height with making the secondary temporary teeth on them. This struggle for interspace and strong cervical friction on the dental nog imposes as a necessity throughout therapy.

Using various measurements we achieve acceptable prosthetic height for the patient. On the primary zirconium telescope caps we make lateral bridges in block with CAD-CAM technology, both left and right so we can fix the occlusion. In this way we achieve the effect of therapy, stop the abrasion and maintain the vertical dimension of the newly level.

Key words - abrasion, destruction, reduced vertical dimension therapy telescope caps, full ceramics

МИНИМАЛНА ПАРЦИЈАЛНА ПРОТЕЗА – ДА или НЕ?

Јадранка Бундевска

Ковачевска Г., Спировска А., Вујасин С., Тантуровски Ф.

Во праксата понекогаш е потребно со парцијална протеза да се замени само еден заб во забната низа и тогаш зборуваме за минимална парцијална протеза, позната во секојдневниот жаргон како “жабица”.

Прикажувајќи пациенти на кои изработивме ваков тип на протетичко помагало, ја дефиниравме целта на овој труд.

Кај прикажаните случаи и по поминатото потребно време за изработка на фиксна конструкција, пациентите продолжија со носењето на минималната парцијална протеза како трајно решение, иако истата кај поголем број на случаи е само привремено решение и има задача да го подготви теренот за дефинитивното протезирање

Од прикажаното можеме да заклучиме дека на прашањето “Минимална” парцијална протеза – да или не ? во нашиот приказ одговорот е ДА.

Клучни зборови: Минимална парцијална протеза, протезирање, парцијална беззабност

MINIMAL PARTIAL DENTURE - YES OR NO?

Jadranka Bundevska

Kovacevska G., Spirovska A., Vujasin S., Tanturovski F.

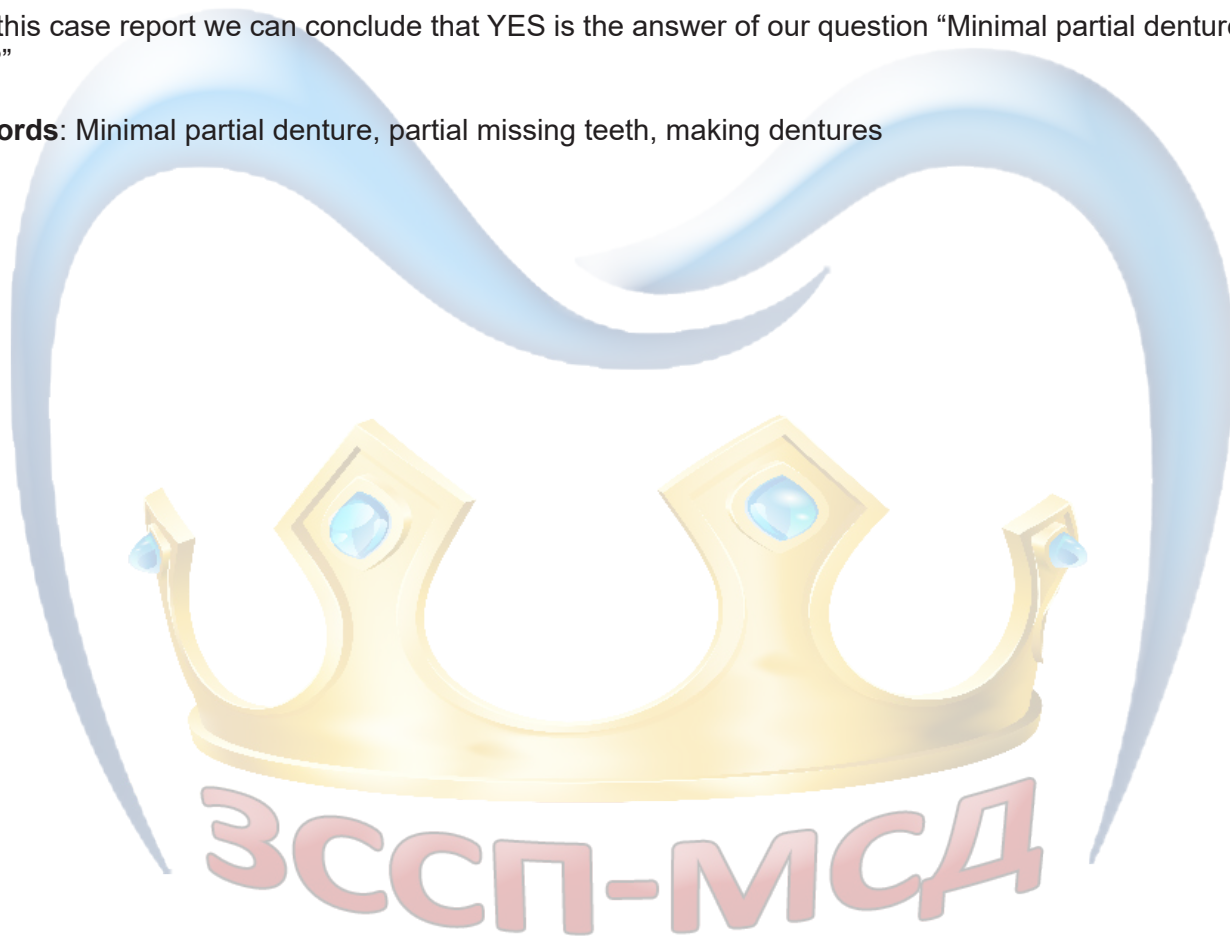
In practice sometimes is necessary to replace only one missing tooth with partial dentures, and that we called minimal partial denture.

We defined the purpose of this paper presenting patients who have developed this type of prosthetic device.

In showed cases and the necessary time required for preparation of fixed constructions, patients have continued with the adoption of minimal partial denture as a permanent solution. The construction, in most of cases is the only temporary solution and has the task to prepare the terrain for the definitive prosthetic constructions

From this case report we can conclude that YES is the answer of our question "Minimal partial denture - yes or no?"

Keywords: Minimal partial denture, partial missing teeth, making dentures

ПОСТАВЕНОСТ НА ЗАБИТЕ КАЈ ТОТАЛНИТЕ ПРОТЕЗИ КОРИСТЕЈЌИ ФОНЕТСКИ ПРИНЦИПИ

Николовска Ј

Бајрактарова Ваљакова Е, Гиговски Н, Коруноска Стевковска В.

Со изработка на тоталните протези покрај постигнување на добра ретенција и стабилизација на протезите многу значајно за пациентот е да се постигне задоволителна естетика и фонација.

Цел на трудот е да се помогне на артикулација на гласовите “Ф” и “С” се изнајде правилната позиција на фронталните горни и долни заби кај пациенти носители на тотални протези.

Материјал и метод: Испитувањето е извршено на 30 пациенти кај кои требаше да се изработат тотални протези во двете вилици. Откако беа поставени максиларните централни инцизиви на растојание од 8мм од дисталната ивица на rapilla incisive, ја контролиравме и корегиравме нивната положба во однос на артикулацијата на гласот “Ф”. Корекциите во поставеноста на максиларните централни инцизиви беа правени се додека не беше постигната правилна артикулација на гласот “Ф”, односно се додека нивните инцизални рабови не оствареа контакт со оралната третина на вермилионот на долната усна. По поставување на останатите заби од интерканиниот сектор во горната и долната вилица, беше контролирана нивната поставеност во однос на артикулацијата на гласот “С”.

Резултати: Кај 24 пациенти или 80% од испитаниците поставеноста на централните инцизиви се совпаѓаше со правилната артикулација на гласот “Ф”, а кај останатите беше извршена одредена корекција. Отстапување од правилната артикулација на гласот “С” имаше кај три пациенти.

Заклучок: Испитувањето укажува на тоа дека доколку се правилно поставени максиларните инцизиви во однос на артикулацијата на гласот “Ф”, со поставувањето на преостанатите фронтални заби не се јавуваат потешкотии при артикулација на гласот “С”.

Клучни зборови: тотални протези, поставеност на заби, фонетски принципи

COMPLETE DENTURES TEETH PLACEMENT USING PHONETIC PRINCIPALS

Nikolovska J.

Bajraktarova Valjakova E., Gigovski N., Korunoska Stevkovska V.

Besides providing good retention and stability one of the most important things for the patients in designing complete dentures is solving the esthetic and phonetic problem.

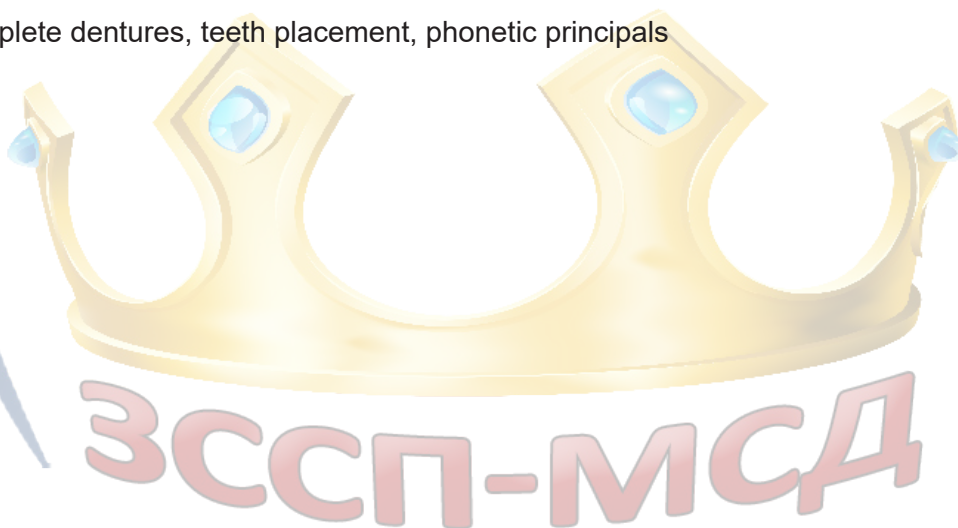
The aim of this article is to find the correct place of the upper and lower anterior teeth by testing the pronouncing of “F” and “S” sounds.

Material and methods: The examination was made on 15 patients who had needed complete dentures in both jaws. The central maxillary incisors were placed 8mm from the distal edge of the papilla incisive and their position was checked by pronouncing the “F” sound. We made corrections until we got appropriate articulation of the “F” sound during which margo incisive is in contact with the oral third of the vermillion of the lower lip. Then the rest of the frontal teeth in upper and lower jaw were placed. We used the articulation of the “S” sound to estimate weather their position is right or wrong.

Results: Matches of placement of maxillary incisor with appropriate pronunciation of “F” sound were recorded in 24 patients or 80%. Minimal corrections were made following the phonetic principals to the rest six patients. Inadequate pronouncing of “S” sound was recorded in tree patients.

Conclusion: The research we made shows that the correct placement of the maxillary central incisors provided by testing the pronunciation of “F” sound ensures the right position of the other frontal teeth confirming by testing the pronunciation of “S” sound.

Keywords: complete dentures, teeth placement, phonetic principals

ОРТОДОНЦИЈА ЗА СИТЕ ВОЗРАСТИ

Стојановиќ Лилјана

Ивиќ С, Јовановиќ И

Ортодонцијата е гранка на стоматологијата која има за цел да ги корегира неправилностите во поставеноста на забите и вилиците. Одржувањето на хигиената кај неправилно поставените заби е потешко, па затоа е зголемен и ризикот од кариес и периодонтална болест кај овие заби, а предизвикува и многу поголем стрес кај масикаторните мускул, што може да доведе до главоболки, ТМЗ синдром како и болки во вратот, рамото и грбот.

Бенефитите од ортодонтскиот третман вклучуваат: поздрава усна празнина, позадоволителен изглед како и заби кои ќе имаат подолг век на користење.

Неколку услови кои барат интердисциплинарен пристап на третманот:

1. Периодонтално компромитирана дентиција
2. Заби кои недостасуваат/чувување на просторот
3. Малформации во дентицијата
4. Траума од оклузија
5. Фрактирирани заби
6. Конгенитални дефекти
7. Трансмигрирани заби
8. Импактирани заби
9. Мукогингивална дискрепанца
10. Интермаксиларна дискрепанца

Заемен пристап на ортодонт и протетичар е неопходен за решавање на следниве проблеми: неестетска позиција на фронтот како резултат на тескоба, лоша позиција на постериорните потпорни заби како резултат на малоклузија, супраерупција и дискрепанца во оклузалната рамнина, мезијализација кон беззабите простори и колапс на оклузалната вертикална димензија како резултат на загуба на забите во трансканината регија.

Оптимизирањето на позицијата на забите може да го подобри периодонталното здравје на забите, да ја редуцира патолошката оклузија и да доведе до зачувување на забната супстанца. Исто така овозможува и реставрации кои се со поголема стабилност, функционалност и естетика. Интрузијата, екструзијата и корекцијата на инклинацијата на забите како и редукцијата на тескобата или дијастемите се третманите кои ортодонтот може да ги овозможи.

Клучни зборови: ортодонтска терапија, интердисциплинарен третман

ORTHODONTIC FOR ALL AGES

Ljiljana Stojanović

Slobodan Ivić, Ivana Jovanović

Orthodontics is the branch of dentistry that corrects teeth and jaws that are positioned improperly. Crooked teeth and teeth that do not fit together correctly are harder to keep clean, are at risk of being lost early due to tooth decay and periodontal disease, and cause extra stress on the chewing muscles that can lead to headaches, TMJ syndrome and neck, shoulder and back pain. Teeth that are crooked or not in the right place can also detract from one's appearance.

The benefits of orthodontic treatment include a healthier mouth, a more pleasing appearance, and teeth that are more likely to last a lifetime.

Few conditions requiring treatment through interdisciplinary approach:

1. Periodontally compromised dentition
2. Missing teeth/ space management
3. Teeth malformation
4. Trauma from occlusion
5. Fractured tooth
6. Congenital defects
7. Transmigrated teeth
8. Impacted teeth
9. Muco-gingival discrepancies
10. Severe jaw discrepancies

An interactive approach between orthodontists and prosthodontic is seemed necessary for effective management of following problems: unesthetic position of the anterior dentition caused by overcrowding or excessive spacing, poor position of posterior abutments due to malocclusion, supra eruption and occlusal plane discrepancies, mesial drift into edentulous areas and collapse of the occlusal vertical dimension due to loss of posterior teeth.

Optimizing tooth position can improve periodontal health, reduce pathological occlusion, and conserve tooth structure; it also allows to create restorations that are more stable, functional, and esthetic. Intrusion, extrusion, correction of tipped teeth, and reduction of crowding or excessive spacing are treatments that an orthodontist can provide.

Keywords: interactive approach, tooth position

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРЕН ПРИСТАП НА ПАЦИЕНТ СО ХИПОДОНЦИЈА

Стојановиќ Љулјана

Живковиќ Р, Нотарош Р,

Недостаток на заб (дентална агенезија) е една од најчестите развојни аномалии кај децата. Може да се појави изолирано или како дел од некој синдром. Постојат посебни термини за објаснување на природата на агенезијата. Хиподонција е најчесто употребуван термин кога станува збор за вроден недостаток на еден или група на заби.

Испитувањата на повеќе автори, покажуваат дека горните латерални инцизиви најчесто недостасуваат, а по нив следат горните и долните втори премолари.

Функционалните и естетски промени, предизвикани од хиподонцијата, ја наметнуваат потребата за изнаоѓање на соодветен терапевтски пристап кон моделирање на трајната дентиција за да се задоволат оклузалните и естетските принципи.

Во случаите каде што недостасуваат горните латерални инцизиви, постојат два третмани кои можеме да ги понудиме:

1. Проширување на просторот и надокнадување на забите кои недостасуваат со фиксна протетска изработка
2. Затворање на просторите со мезијализација на трансканините заби напред, при што канинот ќе го завземе просторот на вториот инцизив, а првиот премолар – местото на канинот.

Истите ќе бидат ремоделирани да наликуваат на забите кои ги заменуваат.

Во најголем број од случаите, неопходен е комбиниран ортодонтско-протетички пристап, кај пациентите со комбинирана хиподонција и промени во големината и формата на постоечките заби.

Презентирираниот случај е пример за неопходниот комбиниран третман, станува збор за 17 годишна пациентка со аплазија на горните латерални инцизиви. По консултацијата со пациентот и родителите, донесена е одлука за проширување на просторот меѓу првите инцизиви и канинот, со што би се створило доволно простор за фиксна протетска изработка. Во текот на ортодонтскиот третман, откако се направи доволно широк простор, на фиксниот ортодонтски апарат беа прикачени и артифициелни заби, за подобра естетика, кои на крајот беа заменети со дефинитивното решение – фиксна протетичка изработка.

Клучни зборови: дентална агенезија, хиподонција

THE INTERDISCIPLINARY MANAGEMENT OF A PATIENT WITH HYPODONTIA

Ljiljana Stojanović

Rade Živković, Rada Notaroš

Missing teeth (tooth agenesis) is one of the most common developmental problems in children. Missing teeth may occur in isolation, or as part of a syndrome. Specific terms are used to describe the nature of tooth agenesis. Hypodontia is most frequently used when describing the phenomenon of congenitally missing teeth in general.

The studies of several authors have reported that the upper lateral incisors are most frequently affected by hypodontia, followed by the upper and lower second premolars.

The functional and aesthetic changes caused by hypodontia impose the necessity of finding a therapeutic approach of shaping the permanent dentition in a way that normal occlusal relationships and improved aesthetics could be achieved.

When upper lateral incisors are missing, there are 2 possible treatments:

1. Open the spaces and replace the missing teeth prosthetically.
2. Close the spaces by moving the posterior teeth forward. The canines will replace the lateral incisors and the premolars will replace the canines; the teeth will be “modified” or reshaped accordingly.

In most cases, the necessity of performing orthodontic-prosthetic treatment is a basic requirement, especially for the patients combining hypodontia with changes in the shape and size of available teeth and dental-jaw discrepancy.

The presented case is an example of the necessity of a complex orthodontic-prosthetic approach in solving this type of clinical situations: 17-year-old female having both upper lateral incisors missing. After consulting the patient and the parents, it was decided to open the spaces for the lateral incisors and to replace them prosthetically after the orthodontic treatment. The spaces for the lateral incisors are progressively opened during the treatment and, once they are large enough, artificial teeth are positioned on the “braces” for better esthetics. At the end of the orthodontic treatment, before the prosthetic treatment implants were done and finally the crowns.

Keywords: tooth agenesis, hypodontia, orthodontic-prosthetic approach

ЗСПП-МСД

БЕЗМЕТАЛНА КЕРАМИКА КАКО ИНДИКАЦИЈА ЗА СОВРЕМЕНА ЕСТЕТСКА РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ФРОНТАЛНА РЕГИЈА - ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Петков Марјан

Петков М., Капушевска Б., Петровски Д., Даштевски Б

Цел : Приказ на современа естетска реконструкција на максиларните инцизиви со циркониум – оксидна керамика кај пациент со посебен осврт на црвена и бела естетика .

Материјал и Метод : Направивме естетска реконструкција на 35 год. пациент на максиларните инцизиви . Пациентот дојде со стари метал - керамички мостови кои повеќе не ги задоволуваа естетските критериуми на пациентот . По вадењето на старите мостови направивме надоградување и реконструкција на забните носачи . Пациентот носеше привремен мост 14 дена за да можеме да ја обликуваме интерденталната папила (која беше потисната од старата конструкција) за да добиеме црвена и бела естетика . Потоа изработивме 4 коронки изработени од CAD/CAM циркониум – оксидна керамика кои ги цементиравме со конвенционален цемент .

Резултати : По завршувањето на нашата реконструкција пациентот беше презадоволен од современата реконструкција и добиената естетика и функција .

Заклучок : Безметалната - CAD/CAM циркониум – оксидна керамика претставува современ материјал за изработка на високо естетска и функционална протетичка реконструкција .

Клучни зборови : CAD/CAM, циркониум – оксидна керамика , естетска реконструкција .

METAL FREE CERAMICS AS AN INDICATION OF CONTEMPORARY AESTHETIC RECONSTRUCTION IN FRONTAL REGION – CASE REPORT

Marjan Petkov

M. Petkov, Kapuševska B., D. Petrovski, B Dashevski

Goal: Presentation of contemporary aesthetic reconstruction of maxillary incisors with zirconium - oxide ceramics in a patient with special highlighting on red and white aesthetics.

Material and Method: We have created an aesthetic reconstruction on maxillary incisors of 35 years old patient. The patient came with old metal - ceramic bridges that no longer satisfied the aesthetic criteria of the patient. After removing the old bridges, damaged abutment teeth were reconstructed using post and core and composite material. The patient wore a temporary bridge for 14 days so we can shape the interdental papilla (which was suppressed by the old construction) to obtain red and white aesthetics. Then we prepared 4 crowns made of CAD / CAM zirconium - oxide ceramics which we cemented with conventional cement.

Results: After completing our reconstruction patient was very satisfied with the contemporary reconstruction and the resulting aesthetics and function.

Conclusion: Metal free - CAD / CAM zirconium - oxide ceramics is a contemporary material for making high aesthetic and functional prosthetic reconstruction.

Keywords: CAD / CAM, zirconium - oxide ceramics, aesthetic reconstruction.

ОРАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА НА ПАЦИЕНТИ СО ГЕНЕРАЛИЗИРАНА АТРИЦИЈА - ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Маја Анѓеловска

Дарко Ѓорѓиевски, Сања Панчевска, Сања Анѓеловска

Атриција е физиолошки процес на губење или трошење на забната површина, како резултат на контактот на забите во текот на мастикацијата. Најчесто се зафатени оклузалните површини и инцизалните рабови на забите и истата е поврзана со процесот на стареење.

Цел на овој приказ е да се истакне комплексноста на третманот при орална рехабилитација на пациенти со генерализирана атриција.

Прикажана е постапката на третманот на двајца пациенти на возраст од 36 и 71 год. на Клиниката за мобилна стоматолошка протетика во Скопје. Забележана е генерализирана атриција на забите од горната и долна вилица со голема загуба на тврдите забни супстанции, со намалена вертикална димензија. Кај пациентот на 71 годишна возраст присутна е и темпоромандибуларна болка. И во двата случаи изработен е акрилатен оклузален сплент за адаптација на корекција на вертикалната димензија. По 3 месеци третманот е продолжен со изработка на горен и долен метал керамички мост и силиконски ноќен штитник.

Со третманот беше постигната целосна функционална и естетска рехабилитација на пациентите. Болката во пределот на ТМЗ по рехабилитацијата во целост беше елиминирана.

Клучни зборови.

абразија, орална рехабилитација, оклузален вметнувач

ORAL REHABILITATION IN PATIENTS WITH GENERALIZED ATTRITION - A CASE REPORT

Maja Angjelovska

Darko Gjorgjevski, Sanja Pancevska, Sanja Angjelovska

Attrition is physiological wearing away of the tooth surface as a result of tooth to tooth contact as in mastication. Occlusal and incisal surfaces of the teeth is most affected. Attrition is age related process.

The aim of this case was to emphasize the complexity of treatment with oral rehabilitation of patients with generalized dental attrition.

Case report; A 37 and 71- year old patients was referred to Clinic for Dental Prosthetics-Mobile in Skopje. On clinical examination was observed generalized attrition at the all dentition (mandibular and maxillary teeth) with excessive loss of tooth structure and with reduced vertical dimension. Patient age 71, suffered from temporomandibular pain. In both cases was made a acrylic occlusal splint for the correction of the vertical dimension. After 3 months, the patient was prosthetically taken care of. He received metal ceramic bridges in the upper and lower jaw and protective silicone splint- night guard.

With treatment was achieved successfully functional and aesthetic rehabilitation of the patient. Pain in the TMJ after rehabilitation was completely eliminated.

Key words
abrasion, oral rehabilitation, occlusal splint

ДАЛИ ИНТРАОРАЛНИ АПЛИКАТОРИ СЕ КОРИСНИ ВО ТРЕТМАН НА ОПСТРУКТИВНА НОЌНА АПНЕА?

М. Зафировски

Љ. Зафировски, И. Копитовиќ, Д. Докиќ, В. Дидановиќ

Вовед: Пациенти со блага до умерена опструктивна ноќна апнеа-(ОСА/ХС),кои се нетолерантни на СРАР,или пациенти,со недоволен-бенефит,од-користење-ЦПАП,или одбиваат-ЦПАП-третман,се кандидати за мандибуларни-буткачи-напред-(МАД),кои превенираат колапс на јазик,и меки ткива,кон заден зид на фарингс,одржуваат отворени-дишни-патишта↑(во тек на сон),и овозможуваат соодветен довод на воздух.Орални-апликатори-за-ОСА,функционираат преку поместување на вилицата напред,со што се зголемува големина на горен дишни пат,и се намалува отпор на проток на воздух-(што предизвикува хрчење,и-ОСА).

Цел: Преку анализа на мала серија пациенти,да покажеме наше скромно искуство од третман на блага до умерена-ОСА/ХС,со МАД.

Материјал и методи: Анализираме 17-пациенти со блага до умерена-ОСА/ХС,-(10-мажи, 7-жени, средна возраст-59год, среден-ИТМ=29кг./м2.Користејќи полисомнографија во-сон,тие беа оценувани прво:без-МАД=(АХИ-контролни-вредности),и кислородна-хемоглобинска-(де)сатурација-(O2Sat), (без, и со МАД),а-по-6-месеци,(при-сон)-аплициран-МАД,уз следење на-(O2Sat),оценувани-и-преку прашалници-за-квалитет-на-сон-(PSQI),и-за-дневна поспаност-(ЕСС).

Резултати: Најдовме 54%,способност на орални апликатори за намалување на апнеја/хипопнеа-Индекс -(АХИ10),т.е.на-помалку10-АХ↓/час,и подобрување>минимална-кислород-сатурација>(O2Sat↑), намалување на возбуда-индекс↓,значително намалување на□хрчење↓□(фреквенција↓и□гласност↓за 47%),а се подобри-(субјективно):-квалитет на сонот,и-дневна поспаност↓-(ЕСС↓се намали за<3,5↓).Во опсервираната група,најдобри резултати се постигнаа(со МАД),кај пациенти: со-позициона зависност, со-поблаг-степен↓на ОСАХС↓,што-помалку дебели↓,-млади,и-жени,уз-МАД,со поширок>опсег↑-на отворање↑.Некои пациенти со МАД искусија“изместување“на заби,или(и)-темпоромандибуларна артралгија,итн.

Заклучок: Од правилен избор на пациенти,зависи успешност на-различни-третмани.Пациентови-фактори:-место на колапс на горни дишни патишта,краниофацијални карактеристики,состојба на за бало,здебеленост,возраст,професија,позициона зависност,итн.,и-од-третман-зависни-фактори,сите-треба-добро-да-се проценат,пред да-се-препорача,овој алтернативен третман.

Клучни зборови: ноќна апнеа, интраорални апликатори

ARE INTRAORAL APPLICATORS USEFUL IN OBSTRUCTIVE SLEEP APNEA TREATMENT?

M. Zafirovski

Lj.Zafirovski, I.Kopitovich, D.Dokich, Didanovic V.

Introduction: Patients with mild, to moderate, obstructive sleep apnea (OSA/HS), who are intolerant of CPAP, or patients who don't feel sufficient benefit from using CPAP, or refuse CPAP treatment, are candidates for mandibular advancement devices (MAD), that help prevent tongue's collapse, and soft tissues in the back of the throat, keeping the airway open during sleep, and promoting adequate air intake. Sleep apnea oral appliances work by moving the jaw forward, (act by producing anterior mandible displacement), thereby increasing upper airway diameter, (which in fact increases the size of the upper airway), thus reducing the air resistance (that leads to snoring, and sleep apnea).

Aim: By analyzing of small series of cases, to show our modest experience with treatment of mild to moderate OSAHS with MAD.

Materials and methods: We observed 17 patients with mild to moderate OSAHS: (10-male, 7-female, mean age: 59yr., median BMI=29kg/m²). Using polysomnography, they were dream-evaluated, first without MAD (AHI control values), as well as monitoring oxygen (de)saturation (O₂Sat with, and without MAD), and after 6 months, (while sleeping) application of MAD, respondents were evaluated, through questionnaires: for Quality of sleep (PSQI), and for daytime sleepiness = Epworth sleepiness score (ESS).

Results: We found 54%, the ability of oral appliances, to reduce apnea/hypopnea index-AHI <10, to (less than <10 ↓ /hour), and improvement of minimum oxygen (de)saturation ↑, reduction of Arousal Index ↓, significant reduction of snoring ↓ (frequency ↓, and volume ↓, in 47%), but also, improves subjective sleep quality ↑, and daytime subjective sleepiness ↓ (ESS ↓ dropped for <3, 5 ↓). In observed group, best results were achieved, with MAD, in patients with: supine dependent, and milder degree of OSA/HS, but less obese ↓, younger, females, with wide range openings advancements. Some patients with MAD, experience: teeth shifting, or temporal-mandibular joint arthralgia, etc.

Conclusion: Proper selection of patients, for different treatment modalities, is the key, for full treatment success. Patient-related factors, such as: the site of upper airway collapse, craniofacial characteristics, dental health, obesity, age, profession, and positional dependence, as well as: treatment-related factors, should be evaluated, before formulate final proposal, for these treatment alternatives.

Keywords: sleep apnea, intraoral applicators

ЗССП-МСД

PROGENIA VERA КАЈ ПАРЦИЈАЛНА БЕЗЗАБНОСТ ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Исмаили Н.

Пејковска Шахпаска Б., Сулејмани М.

Вовед: Протетичкиот третман на парцијалната беззабност кај progenia vera предизвикува голем проблем при रहेњето на вештачките заби по биолошките принципи.

Цел: Преку приказ на случај да прикажеме начин на терапија на пациент со парцијална беззабност со progenia vera.

Материјал и метод: За потребите на нашиот труд беше третиран пациент со парцијална беззабност со progenia vera. Истиот беше третиран со класична парцијална протеза.

Резултати и дискусија: Постојат неколку можности за третман на пациенти со progenia vera. Тие зависат од поставеноста на забите, развиеноста на долната вилица, степенот на progenia vera како и можностите на пациентот. Од аспект на естетиката беше запазена поставеноста на забите како неговите природни заби. Додека од функционален аспект дојдовме до успешен третман.

Заклучок: Од третманот на пациентот заклучивме дека иако пациентот беше третиран со класична парцијална протеза, нашиот резултат беше задоволителен првенствено од функционален аспект.

Клучни зборови: progenia vera, парцијална беззабност

PROGENIA VERA IN PARTIAL EDENTULOUSNESS CASE REPORT

Ismaili N.

Pejkovska Shahpaska B., Sulejmani M.

Introduction: The prosthetic treatment of partial edentuloussness in progenia vera causes a problem in setting the artificial teeth by the biological principles.

Objective: Throughout a case study to show the way to treat a patient who has partial edentuloussness with progenia vera.

Material and methods: For the purpose of our paper a patient was treated with partial edentuloussness who has progenia vera. He was treated with classical partial dentures.

Results and discussion: There are several possibilities for the treatment of patients with progenia vera. They depend on the position of the teeth, the development of the lower jaw, the degree of progenia vera and the financial abilities of the patient. In terms of aesthetics the position of the artificial teeth was accomplished as his natural teeth. While functional aspect came to a successful treatment.

Conclusion: Througout the treatment of the patient we concluded that although the patient was treated with classical partial denture, our result was satisfactory primarily from a functional point of view.

Keywords: progenia vera, partial edentuloussness

ЕСТЕТСКО-ФУНКЦИОНАЛНО РЕШЕНИЕ ПРИ АБРАЗИЈА ВО ГОРНА И ДОЛНА ВИЛИЦА – ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Наташа Ставрева

Љубен Гугувчевски, Билјана Капушевска, Марија Андоновска, Весна Амбаркова

Цел

Губењето на забната супстанца (абразијата) е комбинација од повеќе етиолошки фактори, а најчесто од генетски и функционални. Реконструкцијата на забалото при ваквите состојби многу често се врши со изработка на циркуларни мостови, преку кои се обезбедува повторно воспоставување на функцијата, естетиката и непречен говор. Овие изработки се предизвик за лекарот стоматолог, но и за самиот пациент. Целта на нашиов труд беше да се врати естетиката, функцијата и говорот кај пациентка со абрадирани заби со изработка на циркуларни мостови.

Материјали и методи

Во овој случај се работи за пациентка на 50 годишна возраст, кај која постоеше абразија на забите и на двете вилици. Конзервативниот третман на поедини заби беше неизбежен, а кога се заврши во целост беа изработени циркуларни мостови во горната и долната вилица. Фиксно-протетската изработка овозможи соодветно да се подигне загризот, да се врати нормалната функција на стоматогнатниот систем, а и да се направи една извонредно естетска корекција, која за пациентката беше од огромна важност.

Резултати

Со ваквото протетско решение на абразијата во горната и долната вилица се постигнуваат биоестетски, биолошки и извонредни клинички резултати, а секако добро изработените циркуларни мостови претставуваат исклучително задоволство и за стоматологот и за пациентот.

Заклучок

При избор на решение за санирање на абразија во горна и долна вилица преку избор на изработка на циркуларните мостови се постигнува посакуваниот ефект за враќање на естетската и функционална целина на стоматогнатниот систем.

Клучни зборови

Абразија, циркуларни мостови, естетско- функционална реконструкција

ЗСП-МСД

AESTHETIC AND FUNCTIONAL SOLUTION OF ABRASION IN UPPER AND LOWER JAW – CASE REPORT

Natasha Stavreva

Ljuben Guguvchevski, Biljana Kapusevska, Marija Andonovska, Vesna Ambarkova

Aim

The loss of tooth substance (abrasion) is a combination of several etiological factors, most often genetic and functional.

Reconstruction of dentition in this case very often is a fabrication of circular bridges, providing the function, aesthetic and unobstructed speech again. These restorations are a challenge for the dentist and the patient as well. The aim of our study was to regain the aesthetic, function and speech at patient with abraded teeth with restoration with circular bridges.

Materials and methods

This is a case report of a 50 years old patient with teeth abrasion at both jaws. Conservative treatment of some teeth was inevitable, after which circular bridges in upper and lower jaw were fabricated. With this fixed partial denture the bite was lifted appropriately, the normal function of orofacial region was recovered and at the same time outstanding aesthetic correction was achieved, which was of high importance to the patient.

Results

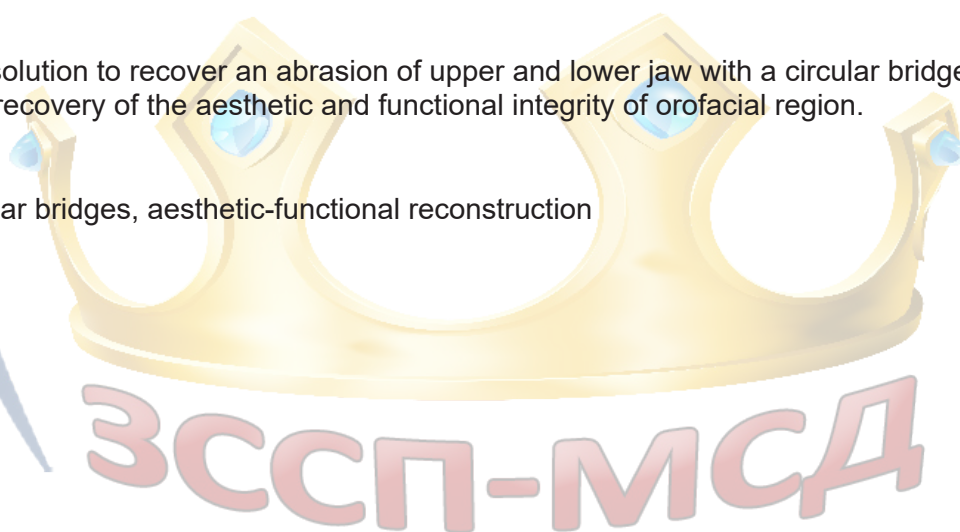
With this prosthetic solution of abrasion of upper and lower jaw bioaesthetic, biological and outstanding clinical results are achieved, while successful circular bridges cause extraordinary satisfaction for the dentist and the patient.

Conclusion

Decision for a solution to recover an abrasion of upper and lower jaw with a circular bridges reaches the desired effect for recovery of the aesthetic and functional integrity of orofacial region.

Key words

Abrasion, circular bridges, aesthetic-functional reconstruction

ДЕБЕЛИНА НА ЦЕМЕНТЕН СЛОЈ – КЛИНИЧКИ ИМПЛИКАЦИИ ВРЗ ПОСТЦЕМЕНТИРАЧКАТА ЕЛЕВАЦИЈА И РАБНАТА ДИСКРЕПАНЦА КАЈ ВЕШТАЧКИТЕ ЗАБНИ КОРОНКИ

Гиговски Н.

Коруноска Стевковска В., Николовска Ј., Бајрактарова Ваљакова Е., Гиговска А., Мијовска А.

Вовед: Одредени технолошки карактеристики на денталните цемента се регулирани со прецизни ИСО стандарди и норми заради нивното можно влијание врз некои аспекти од фикснопротетичката рехабилитација. Една од овие карактеристики е дебелината на цементниот слој.

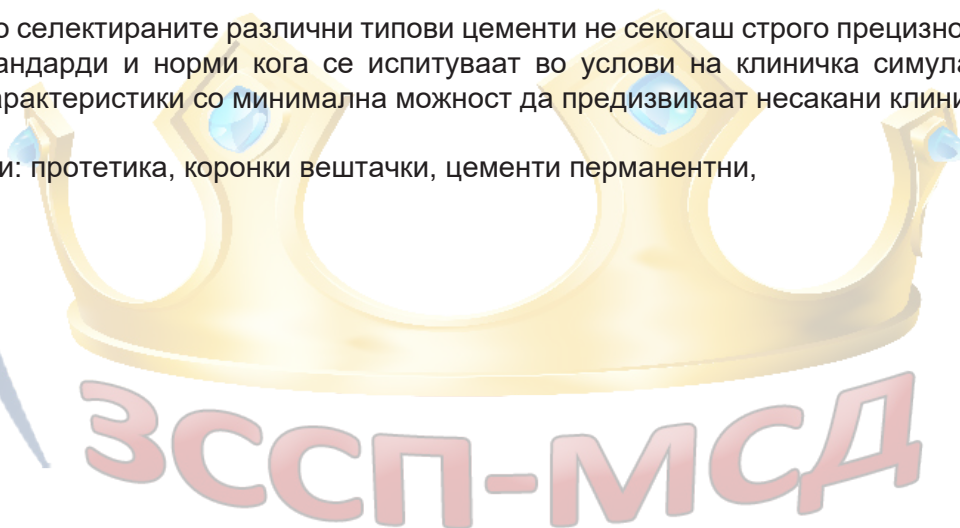
Цел: Цел на презентацијата е да се измерат постцементиращката елевација и рабната дискрепанца кај различни видови перманентни цемента како клинички последици од дебелината на слојот цемент кој се формира при фиксирањето.

Материјал и метод: Беа изработени и измерени вкупно 90 експериментални примероци (препарирани природни молари и премолари вложени во акрилатни блокчиња и соодветни метални коронки). Примероците беа поделени во 3 серии според типот на цементот употребен за цементирање – цинк фосфат (ЦФ), глас јономер (ГЈ) и цинк поликарбоксилат (ПК). Мерењето на вертикалната елевација и хоризонталната рабна дискрепанца пред и по цементирањето на секоја корона беше изведено со *in vitro* техника на симулирани клинички услови.

Резултати: Во однос на измерените вредности за постцементиращката елевација редоследот на цементите е $44,27 \pm 15,22 \mu\text{m}$ за ЦФ, $49,50 \pm 13,84 \mu\text{m}$ за ГЈ и $58,03 \pm 15,21 \mu\text{m}$ за ПК. Хоризонталната рабна дискрепанца измерена кај вештачките коронки пред цементирањето е преку 0,3 mm и статистички значајно се покачува за 5,32 – 6,95 % во зависност од типот на цементот.

Заклучок: Иако селектираните различни типови цемента не секогаш строго прецизно ги задоволуваат актуелните стандарди и норми кога се испитуваат во услови на клиничка симулација, тие имаат прифатливи карактеристики со минимална можност да предизвикаат несакани клинички импликации.

Клучни зборови: протетика, коронки вештачки, цемента перманентни,

CEMENT FILM THICKNESS – CLINICAL IMPLICATIONS UPON THE POST-CEMENTATION ELEVATION AND MARGINAL DISCREPANCY OF ARTIFICIAL DENTAL CROWNS

Gigovski N.

Korunoska Stevkovska V., Nikolovska J., Bajraktarova Valjakova E., Gigovska A., Mijovska A.

Introduction: Some technical characteristics of dental luting cements are regulated with precise ISO standards and norms due to their possible influence upon some aspects of fixed prosthetic rehabilitation. One of these characteristics is the cement film thickness.

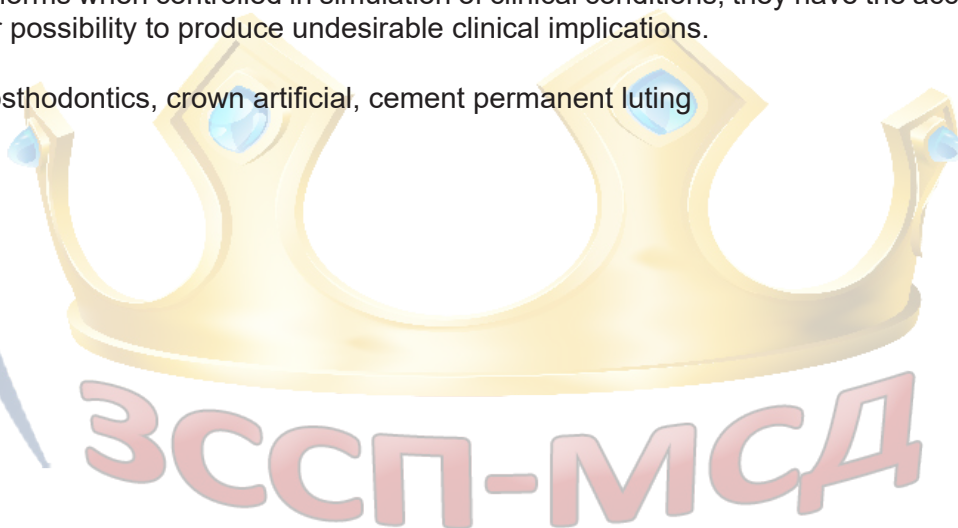
Aim: The aim is to measure the post-cementation elevation and marginal discrepancy as clinical implications connected with the thickness of the different types of permanent luting cements.

Material and method: Totally 90 experimental samples (natural molar and premolar teeth embedded in acrylic blocks and full metal crowns) were fabricated and investigated. The samples were divided in 3 series according to the type of permanent cement used for cementation – zinc phosphate (ZP), glass ionomer (GI) and zinc polycarboxylate (PC). Measuring of the vertical crown elevation and horizontal marginal discrepancy before and after cementation were performed using *in vitro* clinical condition simulation technique.

Results: The range of the permanent cements concerning the results of postcementation elevation is $44,27 \pm 15,22 \mu\text{m}$ for ZP, $49,50 \pm 13,84 \mu\text{m}$ for GI and $58,03 \pm 15,21 \mu\text{m}$ for PC. The horizontal marginal discrepancy of artificial crowns before cementation is over 0,3 mm and after cementation it increases significantly for 5,32 – 6,95 % depending on the cement type used.

Conclusion: Although the selected different types of cements not always sharply meet the actual precise standards and norms when controlled in simulation of clinical conditions, they have the acceptable characteristics and minor possibility to produce undesirable clinical implications.

Key words: prosthodontics, crown artificial, cement permanent luting

РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ТРАУМАТСКИ ОШТЕТЕНИ ЗАБИ ВО АНТЕРИОРНАТА РЕГИЈА

Ѓуришиќ О

Џуришиќ С, Јањиќ Б, Живковиќ Р, Периќ М, Митиќ А

Во ова излагање е прикажана протетска реконструкција на горен централен инзизив, кој што е оштетен од траума. Пациентот е на возраст од 23 години, и има доживеано трауматско оштетување на горниот централен инзизив, кој претходно е ендодонтски третиран. Во несреќата, дошло до експулзија на забот.

На пациентот му беа презентирани поголем број на решенија, меѓу кои изработка на метал-керамички мост и мост изработен од безметална керамика. Со цел да се избегне големо одземање на забна супстанца, адхезивен мост беше исто така дел од решенијата предложени на пациентот, како и поставка на имплант со керамичка коронка. Сите можни решенија беа детално разработени со пациентот.

Со оглед на тоа што соседните заби беа интактни, пациентот се одлучи за поставување на имплант со изработка на керамичка коронка. Импантот беше поставен во празната алвеола, и со изработка на привремен абатмен и привремена коронка, естетиката беше веднаш воспоставена. Пациентот доаѓаше на контрола секои две недели, се додека не беше завршен процесот на осеоинтеграција, за да се постави дефинитивната конструкција.

Клучни зборови: траума на заби, дентален имплант

RECONSTRUCTION OF TRAUMA DAMAGED TOOTH IN THE ANTERIOR REGION

Olga Đurišić

Slobodan Đurišić, Bojan Janjić, Živković Rade, Mirjana Perić, Ankica Mitić

The prosthetic reconstruction of upper central incisor after trauma damage is presented in this paper. Patient age 23 suffered trauma damage of central incisor who was previously endodontically treated and restored. During the accident the tooth was completely extracted.

The patient was presented numerous solutions including fabricating the dental bridge porcelain fused to metal or ceramic one. In order to avoid extensive preparation of intact antagonist teeth patient adhesive bridge was suggested to the patient. Also implant placement and fabricating a ceramic crown was proposed. All the treatment modalities were in details explained to the patient with all pro and contra facts.

However, since all other teeth were intact, with patient agreement combination of implant – prosthetic solution was performed. Immediately, the implant was positioned in the empty tooth socket, and with the temporary abutment and temporary crown the patients' esthetic was restored. The checkups were performed in two weeks, and after the period of osseointegration the final reconstruction was done.

Keywords: tooth trauma, dental implants

ТРИ-ДИМЕНЗИОНАЛНА СИМУЛАЦИЈА НА ТЕМПОРОМАНДИБУЛАРНИОТ ЗГЛОБ КОРИСТЕЈЌИ ГО МЕТОДОТ НА КОНЕЧНИ ЕЛЕМЕНТИ

Живковиќ Р

Периќ М, Милиќ Лемиќ А, Станчиќ И, Радовиќ К, Чаировиќ А, Стојановиќ Љ, Сталетовиќ М, Митиќ А.

Протетичката рехабилитација, реконструкцијата на оклузијата како и терапијата на краниомандибуларната дисфункција не се можни без доволни предзнаења на анатомијата и физиологијата на ТМЗ како и на целиот орофацијален систем. Оклузалното оптоварување на забите како и оптоварувањето на краниофацијалните структури, претставуваат важен фактор нормалната функција и развој на споменатите структури. Преоптоварувањето, од друга страна, може да биде етиолошки фактор за патолошки појави во краниофацијалните структури.

Целта на ова истражување е да се анализира оклузалното оптоварување во темпоромандибуларните структури, особено на *discus articularis* при отворање на устата.

За да се добие виртуелен модел на ТМЗ структурите, искористени се КТ снимки од пациенти од машки пол, на возраст од 21 година. Според КТ снимките, беше изработен модел на ТМЗ кај кој беше изработена мрежа од конечни елементи со подоцнежна симулација на оклузално оптоварување.

За време на отворањето на устата, оптоварувањето на *discus articularis* се зголемува постепено од почетокот на ротациското движење со до моментот каде интеринзцизалниот простор изнесува 20 мм. За време на транслаторното движење на мандибуларниот кондил, оптоварувањето се зголемува на предниот дел на средната зона и на *anulus anterior* на *discus articularis*. Ротациското движење предизвикува помало оптоварување на *discus articularis* во споредба со транслаторното движење.

Кај транслаторното движење, најголемо оптоварување има во моментот на максимално отворање на вилицата. Исто така, големи оптоварувања се воочени во регијата на предниот дел на средната зона и *anulus anterior* на *discus articularis*.

Клучни зборови: темпоромандибуларен зглоб, метод на конечни елементи

ЗСП-МСД

THREE-DIMENSIONAL FINITE ELEMENT SIMULATION OF THE TEMPOROMANDIBULAR JOINT

Živković Rade

Perić Mirjana, Milić Lemic Aleksandra, Stančić Ivica, Radović Katarina, Čairović Aleksandra*, Ljiljana Stojanović, Staletović Miloš, Mitić Ankica

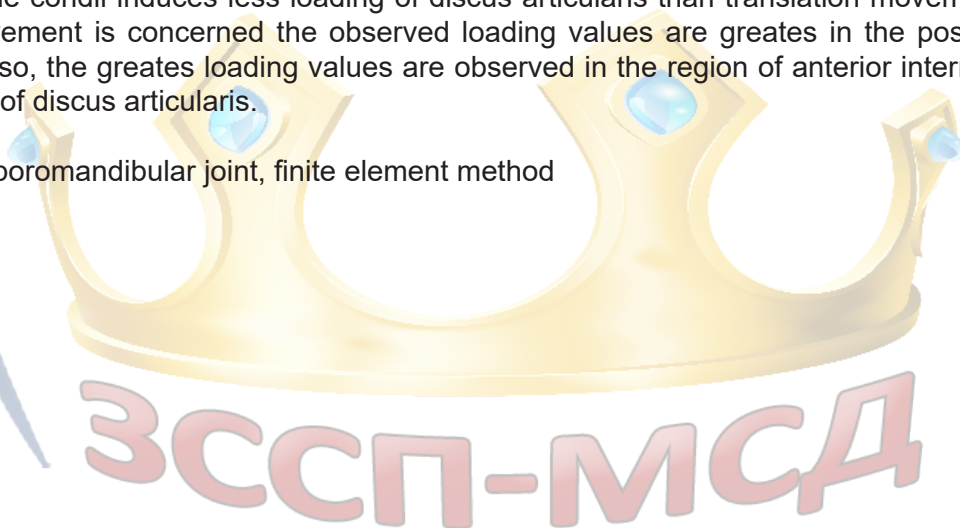
Prosthetic rehabilitation, reconstruction of the occlusion, craniomandibular dysfunction therapy are not possible without proper knowledge of the anatomy and physiology of the temporomandibular joint (TMJ) and complete orofacial system. Teeth occlusal loading as well as loading of all craniofacial structures respectively, present an important factor for proper functioning and developing of mentioned structures. Overloading on the other hand may be an etiological factor for developing pathological conditions in the craniofacial structures. Distribution of the occlusal loading throughout craniofacial structures is not well documented so far, while some scientific investigation emphasize the relation between TMJ loading and craniomandibular dysfunctions.

The aim of this research was to analyse occlusal loading distribution inside the TMJ structures, especially discus articularis during jaw opening.

For obtaining the virtual model of the TMJ structures, CT images from the male patients age 21 were used. According to CT images a solid model of the TMJ was designed. The solid model was afterwards meshed in finite elements with later occlusal loading simulation performed.

During jaw opening, the loading of the discus articularis is increasing gradually from rotation movement until initial opening of 20 mm interincisal separation. During the translation movement of TMJ condil, the loading is intensive over anterior part of intermediate zone and anterior anulus of discus articularis. The rotation movement of the condil induces less loading of discus articularis than translation movement. As far as the translation movement is concerned the observed loading values are greater in the position of maximum jaw opening. Also, the greatest loading values are observed in the region of anterior intermediate zone and anterior anulus of discus articularis.

Keywords: temporomandibular joint, finite element method

ИМПЛАНТОЛОШКО ПРОТЕТИЧКИ ТРЕТМАН КАЈ ПАЦИЕНТИ СО СУБТОТАЛНА БЕЗЗАБОСТ

С.Богдановски

А.Ангеловска; Б.Богдановска; Ј.Бундевска

Парцијалните протези често претставуваат проблем за многу пациенти поради незадоволителната естетика, тешкотиите при исхраната и зборувањето. Атрактивна опција за долготрајно решавање на овие проблеми кај пациентите претставува вградувањето на денталните импланти и изработка на фиксно-протетички помагала.

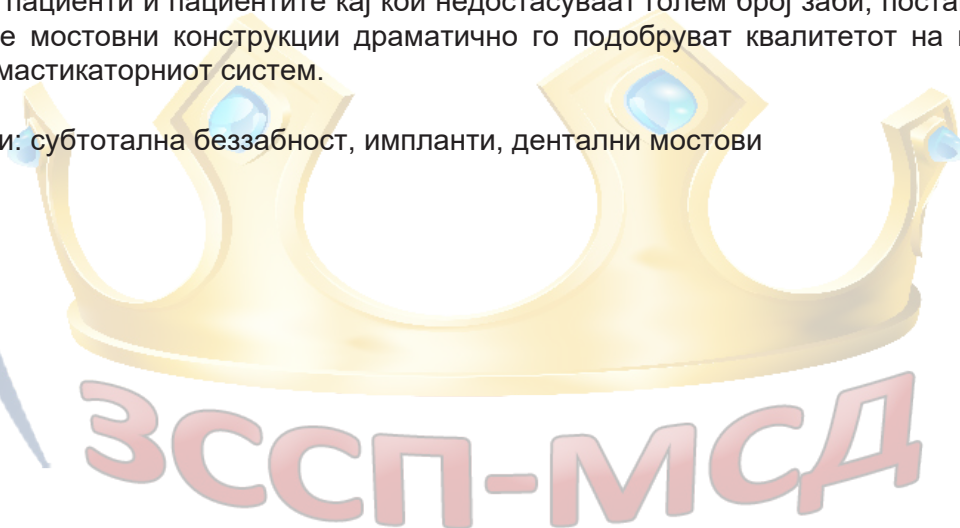
Фактот што по екстахирањето на забите ресорпцијата на алвеоларните гребени продолжува, претставува уште една причина повеќе за замена на изгубените заби со импланти кои при функција го стимулираат создавањето на нова коска околу нив и така го редуцираат и превенираат губитокот на алвеоларната коска.

Целта е да се прикаже протетичката рехабилитација кај пациенти со субтотална беззабност со изработка на дентални мостови над импланти.

Кај пациенти со субтотална беззабност во горната и долната вилица, кои имаа проблеми со адаптација кон парцијалните протези, по исцрпно планирање и екстензивен пародонтолошки третман на преостнатите заби, поставивме дентални импланти од типот Ankylos. По предвиденото време за осификација на имплантите изработивме фиксно протетички надоместоци во горната и долната вилица со одлична естетика и функција.

За беззабните пациенти и пациентите кај кои недостасуваат голем број заби, поставените импланти и изработените мостовни конструкции драматично го подобруват квалитетот на нивниот живот и функциите на мастикаторниот систем.

Клучни зборови: субтотална беззабност, импланти, дентални мостови

IMPLANT SUPPORTED PROSTHODONTIC TREATMENT IN PATIENTS WITH SUBTOTAL EDENTULOUS

S.Bogdanovski

A.Angelovska; B.Bogdanovska; J.Bundevska

Partial dentures may often present a problem for many people because of their bad esthetic and because they become loose while talking or chewing. For some partial denture wearers, dental implants are an attractive option for replacement of the lost teeth.

The fact that supporting alveolar jawbone will continue to resorb in the absence of teeth, is one more reason for dental implant placement, because implants will stimulate load-related bone formation and minimize bone loss.

The aim is to present prosthodontic rehabilitation in subtotal edentulous patients by implant supported dental bridges.

In patients with subtotal edentulous, both in the upper and in the lower jaw, which had big problems to adopt their partial dentures, after complete planning and extensive parodontological treatment of the remaining teeth, we placed Ankylos dental implants. After the time needed for osseointegration of the implants, we made fixed prosthodontics restorations with great esthetics and function.

For the edentulous patients or for patients missing many teeth, implant supported restorations can dramatically improve the quality of life as well as the function of the masticatory system.

Key words: subtotal edentulous, implants, dental bridges

ЗАШТИТА НА ПОСТПРЕПАРАЦИОНА ДЕНТИСКА РАНА

Гачева-Цветкова С

Капушевска Б, Пејковска Шахпаска Б, Бајактарова Ваљакова Е.

Цел: Имајќи предвид дека препариран заб е отворена постпрепарациона дентиска рана, која треба да се загрижи, произлезе и нашата цел- намалување на степенот на субјективна осетливост.

Материјал и метод: Како материјал користевме 80 заби на пациенти каде беше индицирана изработка на вештачка коронка. Пациентите беа поделени во 4 групи . Првата група беше со непарирани заби(контролна група), а втората група со парирани, но неимпрегнирани заби. Третата група беа парирани заби кај кои веднаш по парацијата беше извршена импрегнација. Четвртата група ја сочинуваа заби кои беа импрегнирани двапати, веднаш по парацијата и после 24 часа.

Во методологијата користевме рачен батериски испитувач за виталитет, а средство за импрегнација, кое го користевме е препаратот Fluocal soluté (septodont)

Резултати и дискусија: резултатите укажуваат дека кај првата група преовладува субјективната компонента во одговорот на пациентите за минимален, но разлilчен степен на осетливост. Во втората група кај сите 20 (100%) степенот на осетливост е видно зголемен.

Кај импрегнираните заби(трета група) има намалувањена степенот на осетливост кај 80%, а кај 20% од нив даваат одговор како за неимпрегнирани заби.

Во четвртата група кај сите 20 заби(100%), степенот на осетливост е уште повеќе намален.

Заклучок: Од добиените резултати за импрегнација како начин за заштита на постпрепарациона дентиска рана со Fluocal soluté, со сигурност го препорачуваме како средство за намалување на субјективната осетливост.

Клучни зборови: дентинска рана, осетливост, импрегнација

PROTECTION OF POSTPREPARATIONAL DENTINE WOUND

Gacheva-Cvetkova S.

Kapuševska B, Pejkovska Shahpaska B, Bajaktarova Valjakova E

Goal: Considering that the prepared tooth is an open post preparational dentine wound, that needs to be treated arise our goal: reducing the level of subjective sensitivity.

Material and methods: As a material we used 80 teeth of patients where there was indication of making artificial crown. Patients were divided into 4 groups. The first group was with intact teeth (control group) and the second group of prepared but impregnated teeth. The third group were prepared teeth which immediately after preparation it was conducted impregnation. The fourth group is consisted of teeth that were impregnated twice right after the preparation and after 24 hours.

In the case of methodology we've used manual battery examiner for the vitality and for the impregnation we used a product named Fluocal soluté (septodont).

Results and discussion: the results indicate that in the first group prevails subjective component in the response of the patients for a minimum, but different degree of sensitivity. The second group in all 20 (100%) sensitivity level shows increasment.

In case of the impregnated teeth (third group) has a decrease of the degree of sensitivity in 80% ,the other 20% of them give us the answer as not impregnated teeth.

In the fourth group of all 20 teeth (100%), the degree of sensitivity is further reduced.(highly decreased)

Conclusion: From the results of impregnation as a way of taking care of postpreparational dentine wound with Fluocal soluté, we highly recommend it of reducing subjective sensitivity.

Keywords: dentine wound, sensitivity, impregnation

ПАРЦИЈАЛНА ПРОТЕЗА ИЛИ ЦИРКУЛАРЕН МОСТ? ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Гачева-Цветкова С.

Цел е да се прикаже терапевски пристап за решавање на пациент кај кого постои дилема- изработка на парцијална протеза или циркуларен мост?

Материјал и метод : прикажан е пациент (П. Г. 39 години), со индикација за протетско згрижување, кај кого има присуство на повеќе заби во фронтот и бочната регија, односно индикација за парцијална протеза и циркуларен мост . По направениот студио модел и разгледување на предностите и недостатоците на двете помагала, дадовме предност на изработка на циркуларниот мост.

Резултати и дискусија: Анализирајќи го изработениот и предаден мост на пациентот, дојдовме до резултат дека тој во споредба со парцијалната протеза којашто можеше да се изработи на истиот пациент, даде повеќе предности како што се : задоволителна естетика, предност во пренесување на џвакалниот притисок, кој е на дентален начин, исто како кај природните заби. Добрата фонација беше задоволство на пациентот, а и на нас како терапевти. По извршената анализа на чувството на вкус, го оценивме како кај природните заби, што значи очувано со висок степен. Брзото прилагодување на пациентот кон помагалото претставува уште една предност.

Заклучок: Имајќи го предвид приказот на случај како дел од нашата секојдневна практика со сигурност заклучуваме дека фиксната конструкција-циркуларен мост е голем успех и задоволство како за терапевтот така и за пациентот. Затоа изработката ја препорачуваме во сите случаи каде што постои можност за изработка.

Клучни зборови: парцијална протеза, циркуларен мост.

PARTIAL DENTURE OR CIRCULAR DENTAL BRIDGE?

CASE REPORT

Gacheva-Cvetkova S.

Case: The aim is to show the therapeutic approach for a patient where the dilemma is between partial denture or circular dental bridge?

Material and methods: Observing the case (patient P. G. 39 years), with an indication for prosthetic care, who has presence of more teeth in front and lateral region, better said an indication for partial denture and circular dental bridge. After completing the studio model and considering the advantages and disadvantages of both devices, we gave preference to the preparation of the circular dental bridge.

Results and Discussion: Analyzing the prepared and handed over bridge for the patient, we came to the result that in comparison with partial denture which could be developed for the same patient, gave more advantages such as satisfactory aesthetic, advantage in transferring masticatory pressure, in dental way, just like the natural teeth. The good phonation has pleased the patient and us as therapists. After the completed analysis of the sense of taste, we assessed just like natural teeth, so it is highly preserve. The quick adjustment of the patient to the device is another advantage.

Conclusion: Considering the case as part of our daily practice we conclude that fixed-circular dental bridge construction is a great success and satisfaction both for the therapist and the patient. Therefore the preparation is highly recommended in all cases where there is opportunity to make one.

Keywords: partial denture, circular dental bridge

МОЖНОСТИ ЗА ПРОТЕТИЧКО РЕШАВАЊЕ КАЈ ТОТАЛНА БЕЗЗАБОСТ ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Ѓуришиќ Слободан

Ѓуришиќ О, Милиќ Лемиќ А, Живковиќ Р, Радовиќ К, Чаировиќ А.

Ретенцијата на горната и долната тотална протеза е чест проблем за секој стоматолог. Во изминативе децении со зголемената употреба на имплантите, проблемот на ретенција на тоталните протези е решен. Коскената ресорпција кај пациентите кои носат тотални протези како и распоредувањето на оклузалното оптоварување се исто така подобрени со користењето на имплантите. Документирано е дека ваквите протези имаат подолг век на траење но и се подобро толерирани, во споредба со конвенционалните. Пациентите, носители на овие протези, се многу по задоволни од постигнатата естетика, возобновената функции на цвакање и говор, но и адаптацијата на самата протеза е побрза дури и кај повозрасни пациенти.

Во ова излагање, презентирани е случај на 68 годишна пациентка долгогодишен носител на тотални протези која подолг период се жали на нивна нестабилност. Зато таа беше вистински кандидат за поставување на импланти во горната и долна вилица. По периодот на осеоинтеграција беа изработени нов пар на тотални протези ретинирани со употреба на локатор имплант-атечмени. Новио протетички надоместок во голема мера влијаеше на квалитетот на оралното здравје на пациентот од сите аспекти особено во однос на функциите на орофацијалниот систем.

Клучни зборови: имплант протези, локатор имплант-атечмени

THE POSSIBILITIES OF PROSTHETIC CARE EDENTULOUS PATIENT A CASE REPORT

Đurišić Slobodan

Đurišić Olga, Aleksandra Milić Lemić, Rade Živković, Katarina Radović, Aleksandra Čairović

Retention of upper and lower complete denture is a common problem for every dentist. During the last decades with extensive use of implants the problem of successfully retained complete dentures is solved. Also the problem of bone resorption in complete denture wearers and occlusal loading distribution is better when the denture is retained with implants. It is well documented that such dentures are well tolerated with prolonged lifespan, patients are experiencing better esthetic with proper restored function of speech and chewing. Adaptation to implant retained complete denture is faster, even in patients of old age.

In this paper a female patient age 68 recognized as long time denture wearers is presented. As she has nonstop complained for her dentures instability, she was a candidate for implant placement in both upper and lower jaw. After the period of osseointegration new pair of complete dentures were manufactures retained to implants with locators. The new solution was of great influence to patients oral health quality of life from all aspects especially when OFS function are concerning.

Keywords: implant dentures, locator implant sistems

ЕСТЕТСКО И ФУНКЦИОНАЛНО РЕШЕНИЕ КАЈ ПАЦИЕНТ СО ВКРСТЕН ЗАГРИЗ ПРИКАЗ НА СЛУЧАЈ

Танжу Шашко

Катерина Златановска

Цел: Постигнување на максимална естетика со протетска реставрација која и функционално ќе задоволува претставува предизвик на секој терапевт, како и желба на самиот пациент. Целта на овој труд е приказ на случај каде со помош на титаниумски коронки и мостови извршена е истовремено корекција на естетскиот момент кој функционално задоволува.

Материјал и метод: 40 годишен пациент се јави кај нас со барање да го подобриме изгледот на неговата насмевка. Клиничкото иследување покажа нарушување на естетиката како резултат на фрактурирани централни инцизиви, депресија на лакот во тој сегмент, вкрстен загриз од 2 мм на латералниот инцизив и канинот десно и намалена вертикална димензија. Терапија за која се одлучивме за да ја подобриме естетиката и кренеме висината на загризот кај пациентот беше изработка на титаниумски коронки и мостови.

Резултати и заклучок: Контролниот преглед по 3 месеци покажа одлично налегнување на изработката, без пропусти во маргиналната адаптација и високо ниво на сатисфакција кај пациентот.

Клучни зборови: вкрстен загриз, естетика, мостови, титаниум.

AESTHETIC AND FUNCTIONAL SOLUTION IN A PATIENT WITH CROSS-BITE A CASE REPORT

Tanzu Sashko

Katerina Zlatanovska

Aim: Every therapist challenge and patient desire is to achieve maximum aesthetic with prosthetic restoration that will functionally satisfy patient needs. The purpose of this paper is to present a case report where aesthetic and functional correction is done using titanium crowns and bridges.

Material and methods: 40 year old patient appeared to our dental office with a request to improve the appearance of his smile. The clinical investigation showed aesthetic irregularity due to fractured central incisors, depression of the arc in that segment, cross bite of 2mm of lateral incisors and canines right and reduced vertical dimension. To improve patient aesthetics and raise vertical dimension we decide for a therapy with titanium crowns and bridges.

Results and Conclusion: The control examination after 3 months showed excellent results, good marginal adaptation and high level of patient satisfaction.

Keywords: cross-bite, aesthetics, bridges, titanium.

ЕСТЕТИКАТА КАКО ФАКТОР ЗА ИЗРАБОТКА НА НОВИ ТОТАЛНИ ПРОТЕЗИ -приказ на случаи-

Филип Тантуровски

Бундевска Ј., Панчевски С., Богдановски С., Ангелова А.

Естетиката е индивидуална и апсолутно неповторлива. Улогата на стоматологот протетичар не е само надополнување на изгубените заби, туку и рехабилитација на функциите на стоматогнатниот систем во целост, меѓу кои како најважен дел за пациентите е улогата на естетиката.

Целта на овој труд произлезе од секојдневната пракса, каде се појави потреба за изработка на нови тотални протези, а како причина е факторот естетика.

Прикажани се случаи каде иако старите тотални протези ги задоволуваа потребните критериуми, меѓутоа се неестетски, сепак изработивме нови со примена на принципите и елементите на естетика.

Со дизајнирањето на новите протетички изработки во согласност со основните карактеристики на лицето постигнавме задоволувачка естетика кај нашите пациенти.

Клучни зборови: естетика, тотална протеза, стари протези

AESTHETICS – FACTOR FOR MAKING NEW TOTAL DENTURES – CASES REPORT

Filip Tanturovski

Bundevska J., Panchevski S., Bogdanovski S., Angelovska A.

Aesthetics is individual and unsurpassable value. The role of the dentist is to replace the missing teeth and also to repair the function of stomatognathic system. The main point of the reparation for the patients is aesthetics.

The aim of this study arises of everyday practice, where the need of making new total dentures stems, with aesthetics as a main role.

There are showing cases where patients wear old total dentures with functionally satisfying criteria. We made new dentures that satisfied the aesthetics criteria and principles.

By designing new prosthetics in correlations with basic characteristics of the face, we achieved satisfactory aesthetics of our patients.

Key words: aesthetics, total dentures, old dentures

ЕСТЕТСКИ ПАРАМЕТРИ ЗА ОДРЕДУВАЊЕ НЕУСПЕХ И ПРИЧИНИ ЗА ДЕМОНТИРАЊЕ НА ДЕНТАЛНИТЕ МОСТОВИ

Флорент Бафтијари

Билјана Капушевска; Борјан Наумовски; Весна Јурукowska-Шотаровска

Замената на веќе изработените вештачки коронки и дентални мостови е многу честа појава во секојдневната стоматолошка практика. Кога се некоректно изработени, голема е веројатноста да дојде до нивно предвременно пропаѓање, како и до неповратно оштетување на забите носачи и нивниот потпорен апарат.

Материјал и Метод

Како материјал во истражувањето беа иследени 15 пациенти од тековното работење на Клиниката за стоматолошка фиксна протетика, но носители на дентални мостови. Сите пациенти беа со естетска индикација за демонтирање на денталните мостови, при што истите не беа носени подолго од две години по нивното цементирање во устата на пациентот.

Резилтати

Во групата на со естетски компликации, најголемиот број од пациентите имале неадекватна боја на денталниот мост во однос на природните заби и неадекватна форма на мостот, а исто така имало и видливост на металниот раб.

Заклучок

Во секојдневната стоматолошка пракса естетските компликации се причина за неуспех на фиксно протетичката конструкција. Затоа од посебно значење естетските параметри, правилна дијагноза, проценка, план на терапија и коректна техничка изработка на денталните мостови се од суштинско значење за секој протетичар во 21 век.

AESTHETIC PARAMETERS FOR DETERMINATION OF FAILURE AND REASONS FOR DENTAL BRIDGE REMOVAL

Florent Baftijari

Biljana Kapusevska, Borjan Naumovski, Vesna Jurukovska- Shotarovska

The replacement of dental crowns and bridges is a common procedure for many dental practitioners. When correctly planned and executed, fixed prostheses will provide predictable function, aesthetics and value for money. However, when done poorly, they are more likely to fail prematurely and lead to irreversible damage to the teeth and supporting structures beneath.

Methods and materials

As the material in the study were used 15 patients as part of the ongoing dental practice of the Clinic for fixed dental Prosthetics, users of dental bridges. All of the patients were indicated with aesthetic complication for dismantling of dental bridges, which have not been worn for more than two years after their cementing in the patient's mouth.

Results

In the group of patients with aesthetic complications of dental bridges, most of the patients had inadequate color of the dental bridge compared to the natural teeth and inadequate form of the bridge, and there was also some visibility of the metal rim.

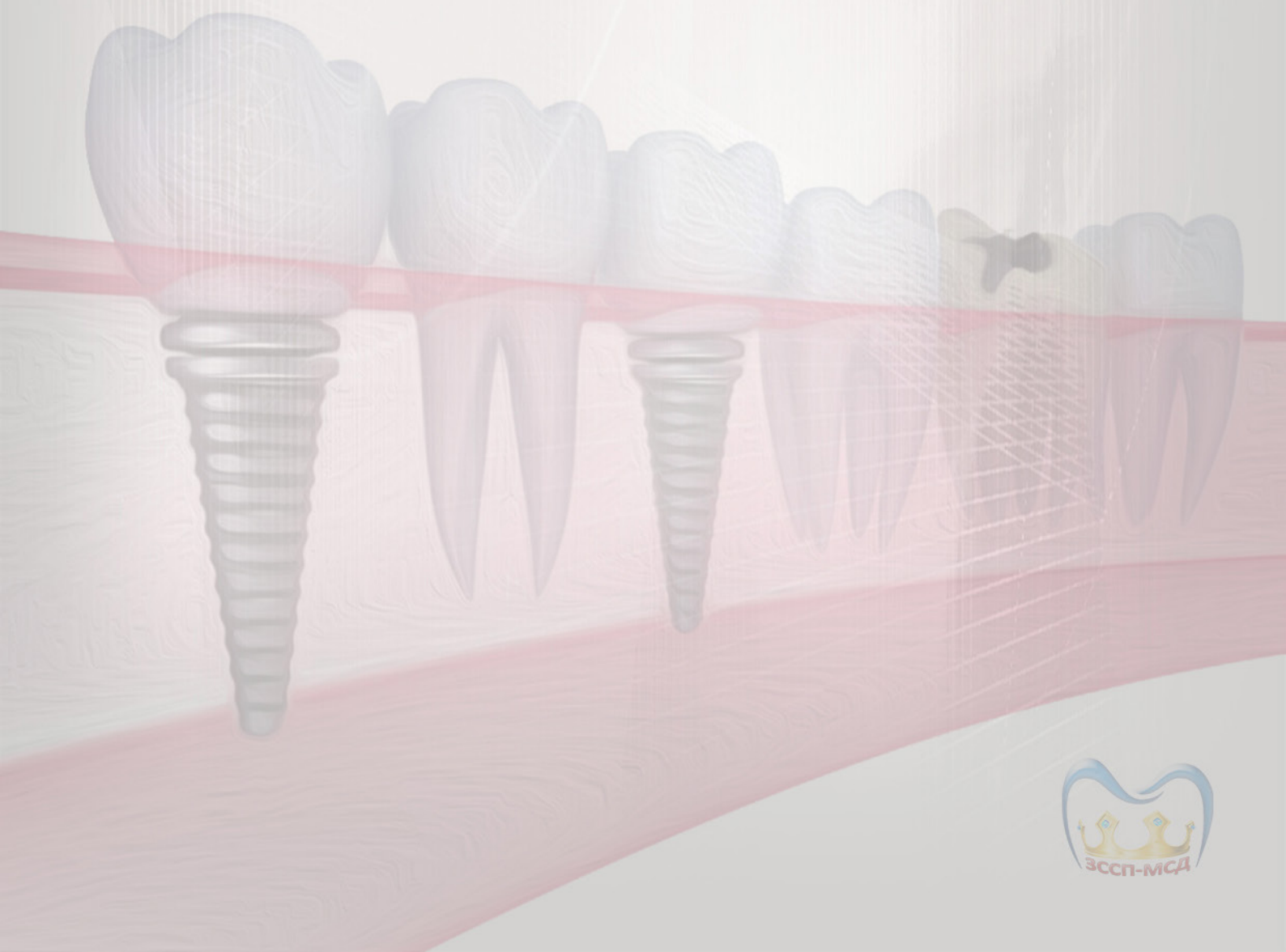
Conclusion

In the common dental practice the aesthetic complications are a reason for premature failure of dental bridges. That is the reason why correct aesthetic parameters, sound diagnosis, assessment and technical skills are essential when dealing with failed or failing fixed restorations. These skills are essential for the 21st century dentist.

Работилници и курсеви ***Workshops and Courses***

Курсеви и работилници за Стоматолози

Courses and Workshops for Dentists

23.06.2016 четврток / thursday	
Препарација со стапалка - препарација за ламинати и безметални коронки Од фасетка до коронка – безметална керамика во протетиката	Данимир Јевремовиќ
Beveled shoulder preparation – preparation for veneers and all ceramic crowns From veneers to crowns – all ceramic in prosthodontics	Danimir Jevremovic
11.30 Вовед 11.45 Теоретски дел: Безметални системи – поделба, индикации, практична примена 12.30 Препарација на забите за безметални коронки и фасети 13.30 Демонстрација: препарација за безметални реставрации 14.00 Пауза за ручек 14.45 Практична работа на учесниците: Препарација на заби: 11, 13, 14, 16 17.30 Принципи на цементирање на безметални реставрации 18.00 Доделување на сертификати	
11:30 Introduction 11:45 Theoretical part: all ceramic systems – classification, indication, practical application 12:30 Demonstration: preparation for all ceramic crowns 14:00 lunch brake 14:45 practical work of participants: tooth preparation: 11, 13, 14,16 17:30 cementation principles for all ceramic restavrations 18:00 award certificates	

25.06.2016 9.30 - 12.30	
Практично едукативна работилница / Курс за impla мини импланти <i>Impla mini balltop u Impla mini conetop – едноделни импланти, мали ата моќни</i> (хируршки + протетски дел и дел за забна техника – hands on)	Велидент
Course for impla mini implants – mini balltop and mini conetop – one part implants, small but powerful (surgical + prosthodontics + laboratory course – hands on)	Velident

25.06.2016 13.30 - 16.30	
Практично едукативна работилница / Курс за impla Цилиндрични – self tapping implanti <i>Impla cylindrical self tapping – дводелни импланти, чекор по чекор</i> (хируршки+протетски дел и дел за забна техника – hands on)	Велидент
Course for cylindrical impla – self tapping implants – two part implants, step by step (surgical +prosthodontics + laboratory course – hands on)	Velident

Курсеви и работилници за Збни Техничари

Courses and Workshops for Dental Technicians

ПЕТОК / FRIDAY :
12.00-12.45 Dragan Stolica – Словенија <u>Презентација во живо</u> “Обликување и дизајнирање на хибридни абатменти во полн анатомски облик и мостови на заштрафување” 3Shape скенер / Zenotec Wieland
12.00-12.45 Dragan Stolica – Slovenia Live presentation: “Forming and Designing of hybrid abutments in full anatomical shape and screwed dental bridges” 3Shape scener/Zenotec Wieland
14.30-15.15 Rudi Beckers – Белгија <u>Презентација во живо</u> “Совршено брзо и прецизно решение со Ceka-Preci Line атечмени”.
14.30-15.15 Rudi Beckers – Belgium Live presentation: “Perfect fast and precise solution with Ceka-Preci Line attachments”
15.15-16.00 Dragan Stolica – Словенија <u>Презентација во живо</u> “ Дигиталните решенија - Вашата иднина ” 3Shape скенер / Zenotec Wieland
15.15-16.00 Dragan Stolica –Slovenia Live presentation: “Digital solutions – your future”3Shape scener/Zenotec Wieland
16.00-17.00 ОТВОРЕНА ДИСКУСИЈА на штандот на Промедика ТЕМА : Секојдневни проблеми при работењето – прашања и одговори со предавачите : Dragan Stolica – Словенија Rudi Beckers – Белгија Velimir Zujic - Хрватска Mihail Skaza – Словенија
16.00-17.00 OPEN DISCUSSION at PROMRDICA’S DESCK SUBJECT: Everuday working problems – questions and answers With: Dragan Stolica – Slovenija Rudi Beckers – Belgium Velimir Zujic - Croatia Mihail Skaza –Slovenia

САБОТА / SATURDAY :	
11.00-12.30	Dragan Stolica – Словенија <u>Презентација во живо</u> “Обликување и дизајнирање на хибридни абатменти во полн анатомски облик и мостови на заштрафување” 3Shape скенер / Zenotec Wieland <u>Презентација во живо</u> “Дигиталните решенија - Вашата иднина ” 3Shape скенер / Zenotec Wieland
11.00-12.30	Dragan Stolica – Slovenia Live presentation: “Forming and Designing of hybrid abutments in full anatomical shape and screwed dental bridges” 3Shape scener/Zenotec Wieland “Дигиталните решенија - Вашата иднина ” 3Shape скенер / Zenotec Wieland
14.15-14.25 КОМЕРЦИЈАЛНО ПРЕДАВАЊЕ / COMERCIAL PRESENTATION	
14.25-14.35	Гоце Димовски - Makedonija Предавање: Инвентивност во стоматолошката протетика, чекор кон нова уметничка дисциплина
14.25-14.35	Goce Dimovski – Macedonia Lecture: Inventiveness in prosthodontics, a step to new art discipline
14.35-15.15	Velimir Zujic - Хрватска <u>Предавање</u> “Ivocolor – индивидуална креативност во боењето” и “e.max Power dentin “
14.35-15.20	Velimir Zujic - Хрватска Lecture: Ivoclar – individual coloring creativity; e.max Power dentin
15.20-16.05	Mihail Skaza – Словенија <u>Предавање</u> “Комбинирани изработки ”
15.20-16.05	Mihail Skaza – Slovenia Lecture: Combined restorations
16.05-16.50	Dragan Stolica – Словенија <u>Предавање</u> “3 Shape скенери и Wieland CAD CAM – дентална дигитализација ”
16.05-16.50	Dragan Stolica – Slovenia Lecture: 3Shape sceners and Wieland CAD CAM – dental digitalization
16.50-17.35	Rudi Beckers – Белгија Предавање “Мобилни протези врз импланти, решение со Ceka-Preci Line и Candulor заби”.
16.50-17.35	Rudi Beckers – Belgium Lecture: Removable dentures over implants, solutions with Ceka-Preci Line and Candulor заби”.

Работни курсеви :
Velimir Zujic - Хрватска
<u>Работен курс</u> "Ivocolor – индивидуална креативност во боењето" и "e.max Power dentin "
<u>Петок 24.06.2016</u> во заботехничка лабораторија "Дент-тех лаб" – Охрид, време 09.00-15.00 часот
Rudi Beckers – Белгија
Работен курс " Мобилни протези врз импланти, решение со Seка-Preci Line и Candulor заби".
Кратко резиме за предавањето и курсот :
Ќе Ви прикажам како да планирате и изработите мобилни протези врз импланти со оклузален концепт кој се должи на примена на Герберовата филозофија, типот на атечмени, изработката на правилна оклузија и се останато за да добиете висок квалитет и одличен резултат.
<u>Сабота 9.00-15.00</u> во заботехничка лабораторија "Дент-тех лаб" – Охрид, време 09.00-15.00 часот

